

Kariūnas

GENEROLO JONO ŽEMAIČIO LIETUVOS KARO AKADEMIJOS ŽURNALAS

ISSN 2029-6045

2013 m. Nr. 1 (116)

Kam reikalingas Garbės kodeksas

Krn. Vilius BALTUŠKA

„Kariško munduro“ garbės gynimas prieškario Lietuvoje

Dr. Andriejus STOLIAROVAS

Bėga ketvirtakursiai per sniegą nepalikdami pėdų

MŪSŲ GINKLAS, MŪSŲ MOKSLAS – LIETUVAI TĖVYNEI

ĮVARDYTOS MINTYS

Lietuva nepriklausoma jau 95-erius metus. Galbūt daug kas nesutiks, prisimindami ilgus okupacijos metus, tačiau kalbu ne apie valstybės statusą. Kalbu apie lietuvių tautinį tapatumą. Laisvė žmonių širdyse kur kas galingesnė net už teisinį jos įtvirtinimą. Vasario 16-osios aktas – tiltas į šviesią ir savarankišką Lietuvos ateitį. Jau pats nepriklausomybės siekis rodo susiformavusios visuomenės egzistavimo faktą. Drąsiai deklaruotas noras gyventi ir kurti savo valstybę – aukščiausia tautos valios išraiškos forma.

Šiandien, gyvendami Lietuvoje, mėgaujamės prieš daugelį metų pasodinto nepriklausomybės ažuolo užuovėja. Čia, kaip niekur kitur, jaučiamės saugūs ir laisvi. Jauna Lietuva, Kovo 11-osios paskatinta, gali džiaugtis pilietiškos tradicijos tęstinumu. Šiandien, kaip ir anksčiau, suprantame nepriklausomybės reikšmę. Tačiau svarbu suvokti, kad ji nėra iškovojama amžiams. Tiek pilietiškus jausmus ir tarpusavio bendravimą, tiek nepriklausomybę privalome puoselėti ir saugoti. Tai reikalauja bendrų pastangų ir pasiaukojimo, o tuo Tėvynės praeitis paženklinta ypač ryškiai.

Istorinis laikotarpis nuo 1918-aisiais paskelbtos nepriklausomybės iki tos, kuria džiaugdamiesi gyvename dabar, – vienas sunkiausių mūsų valstybei išbandymų. Jis pareikalavo daugybės aukų ir skausmo. Kad ir kaip būtų, lietuviai net pačiomis sunkiausiomis sąlygomis išsaugojo tikėjimą ir viltį. Niekas iš tautos sąmonės nesugebėjo išrauti kilnaus nepriklausomos Lietuvos siekio. Žemė po mūsų kojomis įgijo milžinišką vertę bėgant metams jos laisvei aukojat brangiausią žmonių turtą – gyvenimą.

Krn. Matas RADVILAVIČIUS

Ieškokite KARIŪNO

pagrindinėse miestų ir rajonų, aukštųjų ir kitų mokyklų, gimnazijų bibliotekose ir skaityklose arba kariuomenės vienetuose. Jeigu nerasite – rašykite, skambinkite arba užeikite į svečius – į Lietuvos karo akademiją Vilniuje, Šilo g. 5A.

2 MŪSŲ KŪRYBA

Krn. Matas RADVILAVIČIUS
Our Works

4 DIDŽIUOJUOSI, KAD ESU ČIA

I Am Proud to Be Here

10 ĮGYTA PATIRTIS KEIČIA MANO PASAULĖŽIŪRĄ IR GYVENIMĄ

Krn. Vytautas DREJĖRIS
Gained Experience is Changing My Outlook and Life

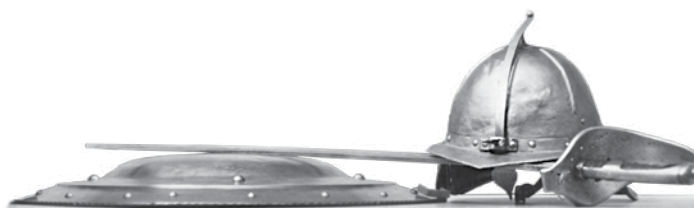
Viršelio nuotraukoje

Visos kliūtys įveikiamos
Krn. Evaldas Baltamiškis
žiemos pratybų metu
Mjr. Vido Grundos
nuotrauka

On the cover:
All obstacles can be overcome.

Cadet Evaldas Baltamiškis during winter exercise.

Photo by Maj. Vidas Grunda

BE REIKALO NEPAKELK, BE GARBĖS NENULEISK!
YOU SHALL NOT DRAW THE SWORD WITHOUT A CAUSE NOR SHALL YOU SHEATHE IT WITHOUT HONOUR!

ŠIAME NUMERYJE / Contents

16 KAM REIKALINGAS GARBĖS KODEKSAS

Krn. Vilius BALTUŠKA

Why the Code of Honour is Necessary

19 „KARIŠKO MUNDURO“ GARBĖS GYNIMAS PRIEŠKARIO LIETUVOJE

Dr. Andriejus STOLIAROVAS

Preservation of Military Honour in the
Pre-War Lithuania

23 APIE KARO PRINCIPUS

Plk. Itn. Valerijus ŠERELIS

About the Principles of War

28 PASAKOJIMAS APIE KARIŪNO NUOTYKIUS PRANCŪZIJOJE

Krn. Mykolas RUTKAUSKAS

A Story about the Adventures of a Cadet in
France

32 AR SUPRANTAME, KĄ LIETUVAI TADA REIŠKĖ TURĖTI KLAIPĖDĄ?

Do We Understand What it Meant to

Lithuania to Have Klaipėda at That Time?

35 DĖSTYTOJAU, PABŪK KARIŪNU!

Krn. Aurimas MORKŪNAS

Lecturer, Get under Cadet's Skin!

6 / 30 / 36 / 44

IŠ PIRMŲ LŪPŲ

Krn. Kęstutis KILIKEVIČIUS,

krn. Martynas ŽUKOVAS,

Kęstutis KAIRYS,

krn. Jonas AVERKA

At First Hand

26

FOTOREPORTAŽAS

Photo Reportage

39

BĖGA KETVIRTAKURISIAI PER SNIEGĄ
NEPALIKDAMI PĖDŲFourth-Year Cadets Run through Snow
without a Trace

42

PISTOLETAS – KARININKO
DARBO ĮRANKIS

Kpt. Laurynas ČESŪNAS

Pistol: An Officer's Tool

44

DIMISIJOS PULKININKĄ
STASĮ KNEŽĮ PRISIMENANT

Ats. jūrų kpt., prof. dr. Eugenijus NAZELSKIS,

ats. plk. Jurgis NORGĖLA

Remembering Col. (ret.) Stasys Knezys

48

AKADEMIJOS PULSAS

Academy Pulse

51

JUOKO DĖTUVĖ

Magazine of Fun

52

TRADICIJOS

Traditions

53

ALBUMAS

Album

Redakcinė kolegija

Arūnas ALONDERIS
Vyriausiasis redaktoriusIV k. krn. Elmyra BALJANAITĖ
III k. krn. Kęstutis KILIKEVIČIUS
mjr. Birutė KRASAVINIENĖ
II k. krn. Andrius KUBILIUSIV k. krn. Evaldas KUČINSKAS
IV k. krn. Vytenis MILIUŠAS
I k. krn. Justina SAVICKAITĖ
II k. krn. Matas RADVILAVIČIUS
mjr. Mantas VALATKEVIČIUS
dr. Manvydas VITKŪNAS

Žurnalą rengia

Nijolė ANDRIUŠIENĖ
Kalbos redaktorė
Laima ADLYTĖ
Dizainerė
Kęstutis DIJOKAS
FotografasPausdino Lietuvos kariuomenės
Karo kartografijos centras
Muitinės g. 4, Domeikava,
LT-54359 Kauno r.
Tiražas 1000 egz.
Užsakymas GL-123
Žurnalas platinamas nemokamai.
Leidžiamas kas trys mėnesiai.
Dėl žurnalo platinimo prašome
kreiptis: (8 5) 210 3526,
KATT 24 526GENEROLO JONO ŽEMAIČIO
LIETUVOS KARO AKADEMIJA
Šilo g. 5 A, LT-10322 Vilnius
arunas.alonderis@mil.lt
aalonderis@yahoo.com
(8 5) 210 3680, KATT 24 680

Krn. Matas RADVILAVIČIUS

Mano Sibire (2012 m. vasara) sukurti eilėraščiai, kurie ekspromtu atsirado popieriaus lape kaip užfiksuota akimirkos emocija...

*Rieda vagonas traukinio bėgiais,
Tais švariais, kančios nuplautais.
Mažas berniukas, saulei pamojęs,
Laukia, kol pievos pasrūva žiedais.*

*Srūva jos kaip kraujas iš delno,
Taip, kaip upelis po tyro lietaus.
Baudžiauninkas verkia parimęs ant kelmo,
Nejautęs pasaulio šio skonio plataus.*

*O kai šviesa tamsoj man krenta į akis,
Kai liūdna daros, plėšosi širdis,
Kai šnibžda, guodžiasi vienatviška naktis,
Į galvą šauna ta vienintelė, beprasmiška mintis.*

*O jei nebūčiau aš atėjęs čia,
Kur gaudžia vėjai, orą drumsčia žmonija...
Paimk mane greičiau, kai saulė kyla tyliai,
Prašau tavęs to garsiai ir dažnai nebyliai...*

*Pakėlė mus ne nemiga,
O spyris į duris.
Pro ašaras mačiau, kaip sninga,
Klausiau, kaip plaka tau širdis.*

*Aš jaunas dar buvau tada,
Kai tėvus ištempė iš gryčios,
Nuo stalo bėgo arbata
Ir meilę vejančios patyčios.*

*Kaip liūdna man šiandien kalbėti naktyj –
Nei vėjas, nei laužas nešildo.
Ir vėl sėdžiu tyliai paskendęs savy,
Tik ryto preliudija medžiuose bilda.*

*Saulei kylant pirmoji šviesa
Krinta ant veido, išnyksta rasa,
Apsunkusios mintys neleidžia pakilt,
Į tekantį kraują gyvybės įpilt.*

*Ir taip aš sėdėjau prieš kylančią saulę,
Kol laikas išbarstė žvaigždes danguje.
Pažvelgęs į tuščią ir šaltą sau saują –
Sakyk gi, širdie, ką darai manyje...*

*Tu plėšai mane nepaliojamai skaudžiai,
Ir tai vis stiprėja, kol priešinuos tam.
Ne kūną, o sielą be perstojo maudžia,
Kaip žmogui pasaulyje esant mažam...*

Rolando Mosėno įkvėptas

Jaunam poetui ir filosofui atminti

*Žiemos nukankinta laukimo diena
Išaušo pradėjus ją kojomis trypti,
Nubėgo aptemus drėgna dargana,
Nelemta nei ryt jai, nei šiąnakt pražysti.*

*Ne lūpos vis taria prakeiktus žodžius,
Tai – aplinkai priešiškas būvis.
Regiu vėl nuo šalčio paslėptus jausmus,
Čia netiktų tikriausiai daugiau nei kad vis.*

*Jei matai tu aiškiau, bet žiūri į tamsą,
Jei tau šilta, kai šalta kitiems miraže,
Esi panašus tu į šiandienos sapną,
Už jį panašesnis esi į mane.*

*Tai kaipgi atskirti save nuo nakties,
Aptemusių dienų – nuo noro gyventi?
Nėra nei manęs čia, nei tvirto peties,
Prie kurio bet kada būtų lengva užgesti.*

Didžiuojusi, kad esu čia

KARIŪNO skaitytojai, Akademijoje besilankantys moksleiviai dažnai klausia, kodėl vaikinai ir merginos čia stoja. Redakcinė kolegija paprašė kariūnų, praėjusį rudenį įstojusių į Akademiją, papasakoti, kas paskatino juos pasirinkti kario gyvenimo kelią.

Šiame numeryje pateikiame 121-o studijų būrio kariūnų nuomonę.

Krn. Oleg REIS

Nuo pat mažens žinojau, kad mano būsi- ma darbo vieta nebus kokiam nors dangorai- žyje minkšta kėdė prie kompiuterio. Jaučiau, jog mano ateitis turi būti „kietesnė“. Todėl ir stojau į Lietuvos karo akademiją. Bazinio kario kurso metu supratau, ko vertas laisvas laikas, koks skanus gali būti batonas, kiek svarbus yra draugų kariūnų ir šeimos palaikymas. Manau, BKK buvo geriausias būdas įsitikinti, kad čia ir yra mano teisingai pasirinktas gyvenimo kelias, kario kelias, nes sunkių akimirų, kai reikėjo kovoti su savimi, savo silpnybėmis, tikrai netrūko. Išgyventi šiuos sunkumus padėjo mintys apie mylimą šeimą ir pareigos jausmas Tėvynei, kurios dėka mes gyvename laisvi. Tačiau labiausiai motyvuoja

mintis, kad aš būsiu tas, kuris galės ir privalės apginti savo mylimus artimus žmones, savo Tėvynę...

Krn. Deividas IVANAUSKAS

Kodėl aš čia? Klausimas, užduotas sau, skamba gana re- toriškai. Tikrai ži- nau, kad atsaky- mai į jį šiandien ir tuomet, kai dar tik buvau pakeliui į LKA, skirtųsi. Tada kilo daug abejonių, tačiau po poros savai- čių, praleistų Rukloje, supratau, kad esu „savo rogėse“, ir nuo to laiko savęs kitur nebeįsivaizduoju. BKK metu, savaime su- prantama, buvo visko. Buvo akimirų, kai, regis, nieko sunkiau jau negali būti, tačiau kai tai pereini ir susiduri su nauju iššūkiu, įveikti sunkumai atrodo vieni niekai.

Krn. Tadas JURKŠTAS

Visada įsi- vaizduodavau save su kario uniforma. Iš pradžių LKA ne- buvo vienintelis mano užsibrėž- tas pasiekti tiks- las – tiesiog norėjau būti karys. Tačiau su laiku mano nuomonė keitėsi. Supratau, kad per maža tapti eiliniu kariu, todėl 10-oje klasėje nusprendžiau stoti į Lie- tuvos karo akademiją. Tai buvo galuti- nis ir neginčijamas sprendimas – mano svajonė. Taigi, „susiėmiau“ moksle, spor- te ir 11-oje klasėje pasiryžau atvykti į atranką. Ją sėkmingai perėjau. Didelį įspūdį paliko čionykštė aplinka, žmonės ir tvarka. Tai dar labiau sustiprino mano motyvaciją. Perėjęs atranką laukiau kitų metų – egzaminų, stojimo. Labai bijojau, kad neįstosiu. Nežinojau, ką darysiu, jei taip atsitiks.

Krn. Karolis PŪRAS

Esu kilęs iš Kaišiadorių rajono. Lietuvos kariuomene domiuosi nuo mažens. Aplinkinių tada buvau apibūdinamas kaip

labai judrus vaikas. Daug sportavau, ir tai man teikė didelį malonumą. Atėjus laikui nuspręsti, kuriuo gyvenimo keliu pasukti, nedvejojau – pasirinkau kario tarnybą. Pareigos jausmas, kuris tiesiog veržėsi iš krūtinės, buvo nenugalimas. Kas – jei ne aš? Taip pradėjau gana vingiuotą savo tarnybos kelią. Taigi, trumpai... „Startavau“ 2011 m. lapkritį BKM kursuose, Rukloje. Čia patyriau įvairių nuotykių ir kartu pasisėmiau naudingos patirties. Išties ten būdamas įsitikinau, kad rinkdamasis profesiją neapsirikau ir pataikiau tiesiai į dešimtuką. Viskas – kaip ir tikėjau: nemažas fizinis aktyvumas, įdomios pratybos su ginklais, technika. Todėl nutariau dar atkakliau siekti savo užsibrėžto tikslo. Kitas žingsnis po BKM – Algirdo MPB, kur buvau eilinis profesinės karo tarnybos karys. Įgijau dar daugiau patirties, bet ne tokios, apie kokią svajojau. Todėl čia buvo tik 6 mėnesių stotelė. O kokia gi ta svajonė? Trumpai ir aiškiai – Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademija!

Esu jaunas žmogus, siekiantis įvairių iššūkių, didesnių perspektyvų, todėl pasirinkau būtent šią mokymo įstaigą. Kad čia mokausi ir tarnauju – nė kiek nesigailiu. Priešingai – džiaugiuosi, kad svajonė virsta realybe. Tik atkakliai siekiant užsibrėžto tikslo galima padaryti viską, ko širdis geidžia. Kita stotelė – Simono Daukanto aikštė, kai priklausiamam kardas guls ant peties ir atsistojęs sušuksiu: „Tėvynės labui!“

Krn. Regimantas MAČYS

Esu kilęs iš Marijampolės rajono. Dar prieš ketverius metus norėjau tapti archeologu, tačiau prieš keletą metų norai pasikeitė. Mano brolis buvo pašauktas

į kariuomenę, nuo tada ir aš pradėjau domėtis jos veikla. Brolio pasakojimai sustiprino mano motyvaciją baigus mokyklą žengti kario keliu. Laikui bėgant susiėmiau – pradėjau geriau mokytis. Kadangi ketinau kilti aukščiau nei puskarininkis, ryžausi stoti į Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademiją.

į kariuomenę, nuo tada ir aš pradėjau domėtis jos veikla. Brolio pasakojimai sustiprino mano motyvaciją baigus mokyklą žengti kario keliu. Laikui bėgant susiėmiau – pradėjau geriau mokytis. Kadangi ketinau kilti aukščiau nei puskarininkis, ryžausi stoti į Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademiją.

Krn. Kristina PUTNAITĖ

Karyba – pati vyriškiausia profesija, o tiksliau – gyvenimo būdas. Ne kiekvienas išdrįstų paaukoti beveik visą savo asme-

ninio gyvenimo laiką tarnybai ir kariniam tobulėjimui, nes tai išties reikalauja didelio ryžto, noro ir užsispyrimo. Bet tada kyla klausimas: „Kodėl aš čia? Kodėl veržiuosi ten, kur merginos galbūt nėra pageidaujamos?“

Kiekvieno žmogaus stojimo į Lietuvos karo akademiją ir apskritai kariuomenę motyvai neretai išties skirtingi. Vieni stoja dėl palankių finansinių sąlygų: nereikia mokėti už mokslą, nemokamas apgyvendinimas, maitinimas ir net apranga, ir, žinoma, dėl įgyjamo išties aukšto lygio, vertingo išsilavinimo.

Aš pati, būdama dar visai mažytė, susižavėjau Lietuvos kariuomene, jos tvarka, kariūnais, kurie iš tikrųjų visada garbingai elgiasi, ir nusprendžiau su ja susieti savo ateitį. Bet į šį mano sprendimą buvo sureaguota šiek tiek pašaipiai, nes niekas neįvertino mano siekių rimtumo. Visi laikėsi visuomenės suformuoto stereotipo, kad kariuomenėje turi tarnauti tik vyrai, ir teigė, jog mano užsidegimas – tik laikinas vaikiškas susižavėjimas, kuris galų gale praeis.

Bėgant metams noras savo gyvenimą susieti su karyba neišblėso. Atvirkščiai – tik stiprėjo. Vedama troškimo pasiekti tikslą pradėjau skaityti įvairius straipsnius apie kariuomenę. Atsitiktinai sužinojusi apie Lietuvos šaulių sąjungą, labai ja susidomėjau, panorau prisijungti ir bent taip po truputį pratintis prie kario duonos. Tad iškart pradėjau ieškoti būdų, kurie atvestų iki šios patriotiškos organizacijos. Tiesa, iš pradžių teko nusiminti, nes mano mieste jos nebuvo. Bet man tai

nebuvo didelė kliūtis, o tik pirmas nedidelis iššūkis. Ilgai nedvejojusi, nusprendžiau pati įkurti šaulių būrį. Po galybės skambučių, paieškų ir skelbimų Molėtų miestelyje plačiai duris atvėrė šaulių būrys ir greitai ėmėsi įvairios veiklos.

Pasiekusi šį nedidelį tikslą, pati įkūrusi būrį, nebegalėjau sustoti – norėjau dar kažko daugiau, kažko, kas mane susietų su TIKRA kariuomene. Tad nusprendžiau išbandyti BKM kursus. Tačiau teko nusivilti, nes paskambinusi sužinojau, kad esu per jauna ir, negana to, merginos nėra priimamos! Tad toliau puoselėjau viltis patekti į Lietuvos krašto apsaugos pajėgas. Atėjau į Molėtų poskyrį ir čia susitikau su išties labai maloniu personalu ir vadais. Jie mielai mane išklausė ir pasakė, kad teks palūškėti, kol sulauksiu pilnametystės ir galėsiu pradėti tarnybą. Kad dokumentų tvarkymas neužsitęstų per ilgai, likus keliems mėnesiams iki gimtadienio perėjau sveikatos komisijai, o vos jį atšventusi jau kitą dieną išvažiavau į bazinį kursą. Mokymus sėkmingai įveikiau ir pradėjau tarnybą, kartu „krimsdama“ ir civilinius mokslus.

Mokyti sekėsi ganėtinai neblogai. Savaitę praleidusi pamokose, nekantraudama laukdavau savaitgalio, kai vėl galėsiu lėkti į KASP pratybas. Tuo metu dar lankiau ir Molėtų menų mokyklą, todėl mokytojai iš pradžių šiek tiek ant manęs pykdavo dėl didžiulio užsidegimo karyba ir vis mažiau muzikai skiriamu laiku. Dažnai ateidavau į pianino pamokas tai sugipsuota koja, tai sužalotomis rankomis. Mano mokytoja Daina Vaitkūnienė su tuo susitaikė, nes žinojo, kad jokios nesėkmės ir moralai mano užsidegimo nenuslopins ir manęs pačios nesulaikys. Ji suprato, kad aš išties visa siela trokštu savo gyvenimą susieti tik su kariuomene, ir pradėjo mane palaikyti.

Palaikyti ir remti mane reikėjo, nes tik būdama karinėje aplinkoje jaučiuosi esanti „savo vėžėse“. Mane visada žavėjo karinė tvarka, atsakingumas, pareigingumas, galimybė save realizuoti vadovavimo srityje, kur išties privalai parodyti viską, ką gali. Todėl maniau, kad geriausia vieta tobulėti – Lietuvos karo akademija. Joje žmogus ne tik fiziškai ir morališkai sustiprėja, bet ir įgyja daug patirties, ugdo savo individualias savybes, ištvėrę, pareigingumą ir atsakomybę, kuri yra labai svarbi kiekvienam iš mūsų.

Krn. Laurynas ŽARNAUSKAS

Atrodo, dar visai neseniai studijos Lietuvos karo akademijoje buvo mano svajonė, tačiau net pats nepastebėjau,

kaip prabėgo pusė metų, kai esu čia. Žvelgiant į mano netolimą praeitį, pats stojimas į ją lyg ir nėra kažkuo ypatingas.

Gimiau ir augau Alytuje, mokiausi Alytaus Adolfo Ramanausko-Vanago gimnazijoje ir apie Lietuvos kariuomenę mažai ką buvau girdėjęs, tačiau domėjausi istorija, žinojau, kad esu iš giminės, kurioje buvo nemažai gyvybę už Tėvynę atidavusių partizanų, o senelis dar tarpukario Lietuvoje tarnavo 2-ajame ulonų Lietuvos kunigaikštienės Birutės pulke.

Turbūt man jau nuo mažų dienų buvo įskiepyta meilė Tėvynei, ir į tai iki šiol žiūriu labai rimtai. Dėl to, įsivaizduodamas savo ateitį baigus mokyklą, nenorėjau nė pagalvoti apie emigraciją. Buvau linkęs likti Lietuvoje ir dirbti darbą, kuris būtų ne tik būdas išgyventi ir patenkinti pagrindinius savo poreikius, bet kažkuo įdomesnis ir prasmingesnis.

Žinoma, daugelio žmonių, net draugų, nebuvau suprastas dėl tokio savo požiūrio, tačiau į tai nekreipiau dėmesio.

Lietuvos kariuomenė pradėjau domėtis dešimtoje klasėje. Paskatintas Alytuje tarnavusio karo kapeliono kpt. Jono Tamošiūno, įstojau į Šaulių sąjungą. Čia daugiau ir sužinojau apie Lietuvos kariuomenę. Vėliau, vienuoliktoje klasėje, teko bendrauti su ką tik Karo akademią baigusiu, tada dar leitenantu, o dabar vyr. ltn. Tomu Šyvoku, kuris mums, šauliams, dažnai pasakodavo apie LKA.

Dvyliktoje klasėje nusprendžiau save išbandyti, todėl įstojau į Krašto apsaugos savanorių pajėgas. Tarnaudamas supratau, kad tikrai noriu tapti karininku, nes kariuomenė, nors teko matyti ir nepriimtinių dalyktų, pateisino mano lūkesčius.

Krn. Marius GRUŽAUSKAS

Visą gyvenimą sportas buvo mano aistra. Jam skirdavau daug laiko ir dėmesio. Visada norėjau, kad tai

būtų ne vien laisvalaikis, bet ir kasdienė veikla, turinti glaudų ryšį su mano studijomis, būsimu darbu. Niekada neįsivaizdavau savęs profesoriumi ar paprastu vadovu, nuolat sėdintį prie stalo ir dirbantį „popierinį“ darbą. Visada troškau veiksmo, nuotykių, aktyvaus gyvenimo būdo, o Karo akademija tam puikiai tiko.

Visus 19 metų gyvenau kaip vienturtis tėvų sūnus. Galėčiau drąsiai sakyti, kad buvau nemažai lepinamas, kartais gal net ir per daug dėmesio ir rūpesčio buvo man rodoma. O aš nusprendžiau, kad mano gyvenime turėtų būti daugiau drausmės ir savarankiškumo, ir pasirinkau šią prestižinę aukštąją karo mokyklą.

Krn. Rimvydas ČEŠKEVIČIUS

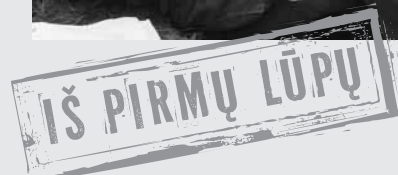

Visi jau nuo mažens svajojame kažkuo tapti ateityje. Dar besimokydamas gimnazijoje tapau šauliu (Giedraičių 3-iosios

kuopos), vėliau, kai sukako aštuoniolika, – kariu savanoriu (Molėtų kuopos). Gimnaziją baigiau gerais pažymiais, mėgau

IŠ PIRMŲ LŪPŲ

Krn. Kęstutis KILIKEVIČIUS

- ➔ **Jūsų credo**
Ko tikiesi, tas ir bus
- ➔ **Kas Jums padarė pačią didžiausią įtaką?**
Močiutė partizanų ryšininkė
- ➔ **Jeigu galėtumėte keliauti laiko mašina, kokį mūšį / karinę operaciją norėtumėte pamatyti?**
Grozno šturmą 1994–1995 m.
- ➔ **Ką pasikviestumėte į negyvenamą salą?**
Robinsoną Kruzą
- ➔ **Jeigu nebūtumėte tapęs kariūnu**
Būčiau PKT karys arba dviračių mechanikas
- ➔ **Jūsų mėgstamiausias tarptautinis žodis**
„Kompetencija“
- ➔ **Jei rašytumėte žmogaus garbės kodeksą, kurie reikalavimai būtų esminiai?**
Žmogiškumas, ištarto žodžio svarba ir atsakomybė už savo veiksmus
- ➔ **Kada supratote, kad norite būti ne kas kitas, o karininkas?**
Turbūt kai dar darželyje stumdydavau karių figūrėles, organizuodavau įvairias „karines“ operacijas tarp skirtingų rajono kiemų
- ➔ **Ar kada esate susimąstęs, kaip galima įveikti baimes?**
Ko gero, nuolatinis mąstymas apie konkrečią

- baimę, įvairių situacijų modeliavimas padeda susitaikyti su galimais padariniais ir ją įveikti – ne veltui tuo vadovavosi samurajai
- ➔ **Išvardykite du lietuviškus filmus, kuriuos verta pažiuėti**
„Varnų ežeras“, „Vienui vieni“
- ➔ **Ką įdomaus pastaruoju metu sužinojote apie save?**
Kad esu aukštesnis, nei galvojau
- ➔ **Ko niekada nesutiktumėte padaryti?**
Nustoti lenktnyiauti
- ➔ **Koks lietuvių rašytojas / poetas Jums patinka?**
Bernardas Brazdžionis
- ➔ **Koks metų laikas yra Jūsų?**
Pavasaris
- ➔ **Kaip mėgausitės pavasariu?**
Dviračių treniruotėse gamtoje
- ➔ **Kokios muzikos klausotės?**
Nuo Vivaldžio iki repo – nesu pasirinkęs vieno muzikos žanro
- ➔ **Mėgstamiausias skanėstas, kuriam negalite atsisipirti**
Traškučiai
- ➔ **Trys juokingiausi žmonės Lietuvoje**
Algirdas Paleckis, Vytautas Šapranauskas, Justinas Petkevičius

sportuoti, patiko pratybos kuopoje – tad pasiryžau stoti į Akademiją. Juk ją baigęs tikrai galėsiu savo šaliai nuveikti daug naudingų darbų. Be to, mane labai motyvavo draugai, namiškiai, pažįstami kariai ir bendraklasė. Ji taip pat įstojo į Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademiją. Ir štai aš čia, Akademijoje, laikiu naujų ateities iššūkių...

Krn. Ignas STANKUS

Turbūt visi dabartiniai ir buvę kariūnai iš savo draugų, tėvų, mokytojų, pažįstamų yra sulaukę panašių klausimų: „Kam

eini į tą kariuomenę?“, „Kodėl renkiesi kario kelią?“, „Ar žinai, kaip ten sunku?“ ir t. t. Manau, kiekvienas į juos atsakė ar atsakytume skirtingai.

Kad ir kaip ten būtų, aš į tokius smalsuolių klausimus visada atsakau vienodai paprastai: „Tai kad daugiau nieko nesugebu.“ Iš pirmo žvilgsnio šie žodžiai gali atrodyti kiek lengvabūdiški ar neapgalvoti, tačiau iš tikrųjų viskas yra šiek tiek kitaip.

Jau penketą metų esu Šiaulių aps-

krities gen. P. Plechavičiaus 6-osios rinktinės šaulys. Iš pat pradžių, kai ne-drąsiai atėjau į pirmąjį šaulių organizuotą užsiėmimą, visos tos uniformos ir įsakmus instruktorių balso tonas atrodė grėsmingai, tačiau pamažu įsiliejau į naują gyvenimo ritmą ir tik vėliau supratau, kad ši rutina tapo mano gyvenimo būdu. Metai iš metų visas laisvas dienas ir atostogas skirdavau įvairioms pratyboms, mokymams, kursams ir kitai kariškai veiklai ir visapusiškai tobulėjau. Vėliau nė nepastebėjau, kaip viskas greitai apsisuko – pats pradėjau vadovauti savo kuopos šauliams, rengti pratybas, eiti instruktoriaus pareigas PKT karių šauliams organizuojamuose kursuose. Paskatintas vadų, pamažu iš tikrųjų patikėjau, kad tai – mano kelias.

Žinoma, dėl stojimo į Karo akademiją pradėjau svarstyti daug seniau, bet vis pagalvodavau, jog man reikia dar daugiau patirties, kad galėčiau jaustis bent truputį pranašesnis už kitus. Vos sulaukęs pilnametystės įstojau į Krašto apsaugos savanorių pajėgas. Per bazinį kario savanorio kursą (BKSK) Rukloje jaučiausi kaip namie, nes Mokomojo pulko rikiuotės aikštė jau buvau „trynęs“ ne vieną vasarą. Visgi labiausiai privertė susimąstyti diena, kurios niekad nepamiršiu, – liepos 27-oji. Tą dieną nutiko net keli reikšmingi man įvykiai: baigėsi KASP bazinis kursas, pir-

mą kartą prisiekiau Lietuvos Respublikai, baigiau kursą kaip „geriausias ir labiausiai motyvuotas karys“ (na, nelaikiau savęs tokiu, bet taip buvo pasakyta per priesaikos ceremoniją), tad teko garbė pabučiuoti kovinę Mokomojo pulko vėliavą. Kad ir kaip būtų keista, šie įvykiai, Mokomojo pulko vado padėkos ir visa kita nebuvo svarbiausi dalykai. Tą pačią liepos 27-ąją buvo paskelbti stojamųjų į LKA rezultatai. Galvoje vis sukosi mintys, kaip grįžęs namo kompiuterio ekrane pamatysiu savo rezultatą – įstojau ar ne?.. Džiaugiausiu si gal minutę, nes staiga toptelėjo, kad jau po dviejų dienų grįšiu atgal į Ruklą!

Bazinis kursas baigėsi, ir pirmakursiai papildė Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos kariūnų gretas. Džiaugiuosi, kad jų sąrašė yra ir mano pavardė. Taigi, be abejo, DIDŽIUOJUOSI, kad esu ČIA.

Krn. Algirdas ALEKNAVIČIUS

Ne paslaptis, kad vieni dalykai, kurie motyvavo studijuoti Karo akademijoje, pakito, kiti – sustiprėjo ir juos reikėjo

➤ Kaip manote, koks LKA įvaizdis visuomenėje?

Manau, kad geras. Gerai galvoja tie, kurie susiduria su LKA, tačiau tikrai trūksta informacijos mažesniuose miesteliuose, kaimuose

➤ Kaip pagražintumėte Lietuvą?

Vilniuje supilčiau didelį kalną:

➤ Kokį gerą neseniai matytą filmą galite rekomenduoti?

„Hotel Rwanda“

➤ Kokias tris ekstremalaus sporto rūšis norėtumėte išbandyti?

Motokrosą, akrobatinį slidinėjimą (*free style*) ir banglenčių sportą

➤ Kas svarbiausia – gerai atrodyti ar patogiai jaustis?

Manau, kad tai – vienodai svarbūs dalykai, nes atrodydamas prastai tikrai nesijausi patogiai

➤ Ką dabar skaitote?

Džuzepės Tarocio knygą „Verdis“

➤ Kokie, Jūsų akimis, yra Lietuvos jaunimo privalumai ir trūkumai?

Privalumai – drąsa, pasitikėjimas ir idealizmas, trūkumai – baimė mąstyti kitaip, nenoras prisiimti atsakomybės už kurią ateitį

➤ Ką Jums reiškia laisvė?

Be laisvės neįmanoma mano egzistencija

➤ Ankstyviausi vaikystės prisiminimai...

„Kara“ tarp kiemų ir nuolatinės pastangos elgtis atvirkščiai nei dauguma

➤ Kuo norėtumėte tapti būdamas penkiolikos?

Žmogumi, tarnaujančiu visuomenei, siekiančiu jos gerovės

➤ Užbaiktis sakinį: „Mane išveda iš pusiausvyros...“

Kai stengiamasi taisyklei sukurti taisyklę, o racionalus mąstymas tampa retenybe

➤ Šventė, kurios labiausiai laukiate

Kai ištirps sniegas

➤ Užgaida, kurią sau leisite šią vasarą

Tikiuosi dalyvauti dviračių varžybose Šveicarijoje, Italijoje ir Lenkijoje

➤ Kai ko nors nežinote...

Tenka pasikliauti intuicija, o šiaip kolegos visuomet padės išspręsti net ir didžiausią problemą

➤ Dabarties asmenybė, kuria žavėtės

Ats. mjr. Albertas Daugirdas

➤ Kada paskutinį kartą verkėte iš juoko?

Tai yra taip pat privaloma, kaip ir mankšta, todėl savo bendrakursių dėka kiekvieną dieną prisijuokiuoju iki soties

➤ Neįsivaizduojate dienos be...

Geros arbatos

➤ Ko Jums trūksta Akademijoje?

Požiūrio, kad kariūnas yra profesionalus karys, kuriuo galima pasitikėti, ir supratimo, kad PPKT jau panaikinta

➤ Daugelis galvoja, kad Jūs

Turbūt kad esu „gerietis“, bet ne veltui kambario draugai mane praminė VVVŽ (vėlnio valios vykdytoju žemėje)

➤ Lietuvos vieta, kurią patartumėte ap-lankyti

Manau, kad visa Lietuva yra be galo graži, todėl siūlyčiau daugiau keliauti pėsčiomis, dviračiais, stabdant automobilius, nes tai leidžia geriau pažinti paprastus žmones, atrasti naujų vietų ir patirti įvairių nuotykių

➤ Mėgstamiausia vieta Akademijoje

Praleidžiamasis punktas, nes ten matai, kokiomis nuotaikomis gyvena Akademijos personalas

➤ Trimis žodžiais apibūdinkite kariūną

Savanoris, idealistas, pavyzdys

➤ Knyga, kurią patartumėte perskaityti draugams

Antuano de Sent Egziuperi „Mažasis princas“

➤ Įvaizduokite, kad Jūs – Karo akademijos viršininkas. Pirmasis Jūsų įsakymas

Panaikinti „išleidžiamuosius“ ir kareivinių režimą

atsijoti. Vienas iš pagrindinių motyvų liko – tai, kad čia, Akademijoje, kolektyvas yra kumštis ir, kalbant žargonu, visi „eitų vienas už kitą“. Mane visada traukė kaip tik tokia brolybė – turėti tarsi antrą šeimą, visą batalioną bendraminčių, kurie kartu su tavimi studijuotų šioje neeilinėje aukštojoje mokykloje. Pasirinkimui įtakos turėjo ir tai, kad, žvelgdamas į ateitį ir svajodamas apie šeimą, visada norėjau būti sektinas pavyzdys savo vaikams, jog jie sakytų: „Štai mano tėtis. Jis buvo kariūnas ir baigė Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademiją.“ Kad jie žinotų, nesvarbu, kad ir kas būtų, jog juos tėvas apgins ir, jei reikės, paaukos didžiausią auką – savo gyvybę.

Krn. Tadas ŽIČEVIČIUS

Esu kilęs iš Griepėdžių kaimo Pakruojo rajone. Šeimoje – nė vieno žmogaus, kuris būtų tarnavęs Lietuvos kariuomenėje.

Man pačiam taip pat su kariuomene gyvenime nėra tekę susidurti, nes gyvenau šiojoje tokioje provincijoje ir neturėjau galimybės įstoti į Šaulių sąjungą ar tapti kariu savanoriu. Tačiau nuo vaikystės labai traukė karyba. Pamenu, būdamas vaikas, iš rankų nepaleisdavau žaislinių kareivių figūrų, dažnai žaisdavau „karą“ kieme su draugais.

Tėvai mokė tik gero: kad reikia būti sąžiningu, tolerantišku, kantriu, drausmingu, atsakingu žmogumi, žinančiu, ko nori iš gyvenimo. Už tai juos labai gerbiu ir jiems dėkoju, nes suprantu, kiek daug tai reiškia. Šios savybės man padėjo pasiekti daug išsikeltų tikslų. Didelę įtaką brandindami mano asmenybę padarė šaunūs Griepėdžių Broniaus Nainio pagrindinės mokyklos ir Pakruojo „Atžalyno“ gimnazijos mokytojai, kurie mane daug ko išmokė. Labai dėkoju pradinių klasių mokytojui Ingai Bučienei, kuri turėjo tiek kantrybės ir supratingumo auklėdama mane, istorijos mokytojai G. Kairiūkštiei, kuri nenuleido rankų, kol puikiai neišmokė istorijos, lietuvių kalbos mokytojoms A. Vilimienei ir R. Budrienei, kurios kantriai tobulino mano gimtąją kalbą. Sakau ačiū ir savo karatė treneriui V. Kozlovui, tikrai didelės pagarbos

vertam žmogui, niekada nestokojusiam gerų patarimų, kuris skatino atkakliai siekti tikslo, visada pasitikėti savo jėgomis. Visi šie žmonės man padarė didžiulę įtaką, padėjo subręsti kaip asmenybei.

Taigi, panorau išmėginti savo jėgas atrankoje. Supratau, kad, norint įstoti į Akademiją, reikalinga puiki sveikata ir fizinis pasirengimas, o ne vien geri mokslo rezultatai, todėl teko aktyviau sportuoti, nors sportas ir taip man nebuvo svetimas dalykas. Dar mokydamasis gimnazijoje tvirtai nusprendžiau nepalikti Tėvynės – nesirinkti darbo ar studijų užsienyje, o kurti savo ateitį čia – Lietuvoje, tėvų ir protėvių žemėje. Karo akademija, mano nuomone, – daugiausia galimybių tobulėti suteikianti mokymo įstaiga, išugdanti savo Tėvynę mylinčius, išprususius, tvirtus karininkus. Karininko darbas reikalauja didelio pasiaukojimo, bet yra labai prasmingas ir tikrai vertas pagarbos.

Artimiesiems mano pasirinkimas buvo kiek netikėtas ir gana keistas. Dažnai sulaukdavau tokių klausimų kaip: „Kam tau to reikia..?“, „Ar tu to nori?“, siūlymų keisti savo pasirinkimą. Bet aš turėjau savo nuomonę ir, ką sakė kiti, man nebuvo labai įdomu. Bet dabar, kai jau esu kariūnas, mano pasirinkimu džiaugiasi visa šeima, ir tai man labai svarbu.

Krn. Jonas BARTLINGAS

Visą laiką visiems kartojau, kad čia atsidursiu, kad čia – mano vieta ir tik čia noriu studijuoti, nors dar nežinojau, ką iš

tiesų tai reiškia. Pradėjau lankyti Šaulių sąjungos užsiėmimus ir įsitikinau, kad tikrai noriu tarnauti Tėvynei, būti karys. Patiko tariamai paragauta šiokia tokia kario duona, todėl noras studijuoti Akademijoje nepraėjo. Dienos greitai bėgo ir su kiekviena diena norėjau kuo greičiau čia pakliūti. Visą laiką tikėjau, kad galiu čia studijuoti, kad pajėgsiu pakelti visus sunkumus, kurie manęs laukia. Motyvacija buvo itin aukšta, todėl man tai pavyko.

Akademijoje studijuojau daugiau kaip šešis mėnesius. Niekas per daug nestebina. Matyt, dėl to, kad jau antrus

metus aktyviai tarnauju. Tarnavau Algirdo MPB, ten įgijau patirties ir ji niekur neišnyko. Aš čia tam, kad padaryčiau tai, ko siekiau visą gyvenimą, kuo tikėjau ir tikiu. Esu čia ne dėl kitų, o dėl savęs. Esu čia, kad galėčiau įrodyti, jog viskas įmanoma, jei tik to labai trokšti. Kad aš tai galiu, nes mano kelias į Akademiją nebuvo lengvas.

Krn. Simonas STANKAITIS

Manau, dauguma svajoja apie studijas Karo akademijoje. Kodėl? Galbūt dėl to, kad tai vieta, kur tu gali ne tik mokytis, bet ir tapti karininku. Tačiau ne vien tai čia traukia vaikus ir merginas.

Esu iš Šiaulių apskrities, Joniškio miestelio. Mokiausi Joniškio „Saulės“ pagrindinėje mokykloje, nuo 2010 m. perėjau į „Aušros“ gimnaziją ir 2012 m. ją baigiau. Apie Karo akademiją sužinojau prieš 3 metus iš draugo, kuris ten ruošėsi stoti. Tačiau tuo metu dar negalvojau apie stojimą, nes norėjau universitete studijuoti informacines technologijas. Maždaug prieš metus mano nuomonė pasikeitė. Apsispręsti padėjo tėvas, kuris tarnauja Lietuvos kariuomenėje. Jis dalyvauja tarptautinėse misijose Afganistane.

Nors nebuvo tarnavęs kituose Lietuvos kariuomenės daliniuose, 2011 m. žiemą nusprendžiau vykti į Karo akademijoje organizuotą atranką ir sėkmingai ją perėjau. Per atranką susidariau labai gerą įspūdį apie Akademiją, jos personalą ir kariūnus. Tada užsibrėžiau tikslą – būtinai čia įstoti, net jei šį kartą ir neįveikčiau atrankos: bandysiu tiek kartų, kiek taisyklės leidžia. Sėkmingai įveikiau ir kitus stojimo etapus – medicininę ekspertizės komisiją, kurią dėl iškilusių nesklandumų perėjau tik iš antro karto. Vasarą baigęs mokslus ir išlaikęs egzaminus laukiau stojamųjų rezultatų. O jie buvo geri – gavau kvietimą studijuoti Karo akademijoje.

Krn. Aivaras BUNOKAS

Dažnai tiek iš vadų, tiek iš draugų ar šiaip pašalinių žmonių tenka išgirsti klausimą: „Kodėl tu čia?“, į kurį

galiu atsakyti labai paprastai: „Myliu Lietuvą ir noriu jai tarnauti.“

Daugelis žmonių net neįsivaizduoja, kaip gali patikti „purvinos“, sunkios, varginančios pratybos, tačiau jos mane 100% „užveda“. Nuovargis, bemiegės naktys, sunkus fizinis darbas – visa tai nublinksta prieš geros komandos darbą... Smagu bendrauti, veikti ir kitaip bendradarbiauti su kolegomis. Čia at randame dešimtis naujų BROLIŲ!

Kodėl nepasirinkau profesionalios karo tarnybos ar pan.? Mano nuomone, būdamas karininkas, daug daugiau galėsiu pasitarnauti Lietuvos valstybei. Dauguma žmonių geba puikiai atlikti eilinių karių pareigas, vykdyti įsakymus, tačiau ne kiekvienas gali būti geras vadas ir tinkamai vadovauti... Manau, kad studijos LKA man yra iššūkis ir aš jį esu pasiryžęs įveikti.

Krn. Erlandas MEŠKĖNAS

Įtaką mano pasirinkimui studijuoti Lietuvos karo akademijoje padarė keli veiksniai.

Nuo vaikystės žavėjo filmai apie karus, juose vaidinantys aktoriai man atrodė labai vyriški, todėl norėjau užaugęs būti panašus į juos. Augant mano susidomėjimas kariuomene taip pat augo. Jau pradinėse klasėse aktyviai sportavau ir šios veiklos neapleidau iki mokyklos baigimo. Sportas man padarė labai didelę įtaką. Man buvo didžiulė garbė tarptautiniuose turnyruose atstovauti Lietuvai ir užlipus ant pakylos iškelta galva giedoti Lietuvos himną. Baigęs mokyklą nenorėjau atsisakyti aktyvaus gyvenimo būdo, todėl rimtai viską apgalvojęs nusprendžiau stoti į LKA, apie kurią 8-oje klasėje sužinojau iš draugo. Rinkausi iš kelių variantų, tačiau karyba mane traukė labiausiai – dėl to LKA buvo vienintelė aukštoji mokykla mano sąrašė. Įstojau ir sėkmingai dabar studijuojau. Dėl savo sprendimo atlikti pareigą Tėvynei nesigailiu ir galiu drąsai teigti: jaučiu, kad čia – mano vieta.

Krn. Julius BERTULIS

Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademija – išskirtinė aukštoji mokykla: į ją nėra lengva patekti, joje sunku mokytis (universitetinės studijos + karinis rengimas). Šiuolaikinius jaunuolius ji baulina dėl didelio krūvio, ypatingos drausmės, tvarkos, gyvenimo aptvertoje teritorijoje, iš kurios išeiti ne visada galima, taip pat dėl nuskustų ir blizgančių kariūnų galvų). Vis dėlto LKA – tai garbė, drąsa, pakilumas, meilė Tėvynei, stiprybė ir vienybė. Keletas kariūnų jau išbandė save ir suprato, kad „įsėdo ne į tas roges“. Visgi dauguma tvirtai pasiryžę tęsti studijas.

Apie Lietuvos karo akademiją sužinojau prieš 8 metus, kai į ją įstojo mano brolis. Tada Akademija man atrodė nepaprasta, elitinė mokykla. Nuo to laiko po truputį pradėjau domėtis LKA. O prieš porą metų susimąščiau, kad čia gali būti mano ateitis. Nuo mažens buvau rūpestingas, atsakingas, atkaklus, siekiau savo tikslo, o svarbiausia – visas iškilusias problemas stengiausi paversti iššūkiu – jų nepalikdavau neįveiktas. Mano nuomone, būtent šiomis savybėmis turėtų pasižymėti paprasti kariai ir ypač tiems kariams vadovaujantys karininkai. Taigi galutinai nusprendžiau – noriu tapti karininku. Jaučiau, kad mano vieta būtent čia – LKA – ir niekur kitur. Dabar dažnai savęs klausiu: kas mane

motyvuoja? Viskas paprasta – meilė Tėvynei ir noras jai tarnauti. Gal tai skamba kiek banaliai, tačiau tai – tiesa.

Svarbus įvykis, sutvirtinęs mano apsisprendimą, buvo 7 savaičių Bazinis kario kursas Rukloje. Pirmąją jo savaitę kilo keistų dvejonų – kodėl aš čia? Gal man čia ne vieta? Tačiau tai buvo tik tam tikras persilaužimas. Kursas tiek fiziškai, tiek psichologiškai buvo sunkus, bet jis tik sustvirtino mane. Juk sakoma: „Kas nesunaiškina, tas sustiprina.“ Man kaip tik taip ir atsitiko. Įveikęs kiekvieną sunkią užduotį suprantu, kad gali įveikti dar daugiau. Tai praplečia galimybių ribas ir veda į priekį.

Dabartinis gyvenimas Akademijoje (kareivinių režimas, paskaitos) – kario „kasdienės duonos“ suvokimas. Tačiau karinio rengimo pratybose, arba tiesiog „miškuose“, viskas kitaip, nes komandinis darbas, vienybė, taip pat lietus ir smėlis burnoje tiesiogiai ir netiesiogiai atgaivina ir leidžia atgimti iš naujo.

Kasdieniai dalykai Akademijoje man yra nepaprasti. Vėliavos kėlimas, pakilumas kiekvieną rytą žygiuojant pagal maršą ir šurpuliukai, perbėgantys per kūną stovint rikiuotėje ir giedant: „Tegul meilė Lietuvos dega mūsų širdyse...“, ir dar daug kas – tai, dėl ko aš esu čia.

Įgyta patirtis keičia mano pasaulėžiūrą ir gyvenimą

Vytauto Drejerio nuotraukos

KARIŪNO redakcinės kolegijos narys krn. Vytenis MILIUŠAS kalbina krn. Vytautą DREJERĮ, besimokantį JAV karinių jūrų pajėgų akademijoje. Pokalbis parengtas pagal mūsų kariūnų klausimus.

➔ **Kam pats, kaip kariūnas (kadetas), tiesiogiai esi pavaldus? Kokie yra pavaldinių ir tiesioginių vadų tarpusavio santykiai?**

Aš tiesiogiai pavaldus savo skyriaus vadui. Skyriaus vadai paprastai būna ke-tvirtakursiai. Praeitą semestrą mano skyriaus vadė buvo mergina, vardu Lisa. Su ja sutarėm puikiai. Lisa net buvo nominuota semestro skyriaus vade, nes savo darbą atliko tikrai nepriekaištingai, visada rodė iniciatyvą ir buvo geras pavyzdys kitiems. Iš esmės tiesioginių vadų ir pavaldinių santykiai – draugiški, gal net ne tokie oficialūs kaip Lietuvoje, tačiau visada išlieka profesionaliai. Įdomu tai, kad santykiai su pirmakursiais itin griežti. Aukštesni kursai atsakingi už pirmakursių ugdymą, todėl visi jų kariūnai yra tiesioginiai pirmakursių vadai. Baigus pirmą kursą viskas pasikeičia – buvę pavaldiniai tampa draugais ir kolegomis. Jie ir šiaip tarpusavyje yra lygūs, tik turi kai kurių skirtingų privilegijų.

➔ Gal galėtumėi papasakoti apie šioje akademijoje dirbančius karininkus, seržantus, civilius dėstytojus?

JAV karinių jūrų pajėgų akademija – prestižinė institucija, todėl kariai, atlikę kelias misijas ir rotuoti į paskyrimo vietą sausumoje, noriai čia atvyksta tarnauti. Nenuostabu, kad karininkai ir seržantai, net geriausi iš geriausių ir pasižymėję karyboje, turi įveikti nemažą konkursą, kad į ją patektų. Amerikos karinis jūrų laivynas veikia ore, jūroje, po vandeniu ir sausumoje, todėl akademijoje tarnauja įvairių sričių specialistų. Jūrų pėstininkai – labiausiai motyvuoti tarnauti ten, kur reikalingas ypatingas pasirėngimas. Povandeninių laivų karininkai garsėja gerai apgalvotais loginiais sprendimais, nes paprastai tai – geriausiai besimokantys kariai. Lėktuvų pilotai – draugiškiausi, gebantys smagiai bendrauti, dažnai žodžio kišenėje neieškantys. Laivų karininkai niekuo per daug neišsiskiria, galima sakyti, jie optimaliai bendrauja ir iš kitų to paties reikalauja. Tą patį galima pasakyti ir apie kitų pajėgų seržantus.

Civiliai dėstytojai – labai patyrę savo srities žinovai – puikiai išmano dėstomus dalykus.

Įdomu tai, kad visi akademijos karininkai turi arba magistro, arba net daktaro laipsnį. Maždaug trečdalis jos dėstytojų yra karininkai.

➔ Plačiau papasakok apie JAV karinių jūrų pajėgų akademijos karines ir akademines studijas. Mūsų kariūnus ji labai domina dėl savo specifikos, ypatumų.

Akademinės studijos ypatingos tuo, kad ne mažiau kaip 30 procentų visų paskaitų – inžinerinio profilio dalykai. Tai vienintelė akademinė institucija, kurioje net užkietėjęs humanitaras, ketinęs studijuoti anglų kalbą, taip pat privalės mokytis tokių dalykų kaip termodinamika, elektros arba kibernetinė inžinerija. Šių sričių žinių svarba pastaruoju metu ypač padidėjo. Pirmakursiai kiekvieną savaitę savo kuopose laiko karinių dalykų egzaminus. Mažiau kaip 90 procentų įvertinimas yra nepatenkinamas, tada egzaminą privaloma perlaikyti. Pasibaigus mokslo metams, įgytos teorinės žinios praktikos metu gilinamos kariniuose JAV laivuose, kur kiekvienas kariūnas dirba kartu su seržantais, mokosi eiti seržanto pareigas ir atlieka jo darbus. Tokiu būdu kariūnai suvokia, kokios yra karių funkcijos laivuose, susipažįsta su dienotvarkė, t. y. pajunta laivo dvasią. Būsime ketvir-

takursiai dirba išvien su jaunesniaisiais karininkais, kad galėtų suprasti ir išsiaiškinti karininkų darbo ypatumus. Ypač įdomios ir naudingos pirmakursiams laivavedybos ir navigacijos paskaitos, kurių metu mokoma vairuoti laivus, aiškinti navigacijos ypatumai ir pan. Mano akademijoje yra apie 20 laivų, kurie čia laikomi labai mažais, nors jie ir Lietuvos KJP laivai yra panašaus dydžio.

➔ Ko tikėjaisi atvykęs į JAV karo akademią? Arba ko nesitikėjai, tačiau patyrei, kas buvo ne taip ar netikėta (kultūrinė, socialinė aplinka, bendravimo psichologija ir pan.)?

Tikėjaisi, kad čia viskas bus sunkiau nei LKA, ir tam tikra prasme mano nuogąstavimai pasitvirtino. Bet tik iš dalies... Nustebau sužinojęs, kad akademija turi tiek daug ilgamečių įdomių tradicijų. Labiausiai stebino žmonių santykiai, šiltas, nuoširdus karininkų ir pavaldinių bendravimas. Lietuvos karininkai net su kariūnais dažnai kalba nepagarbiai, nevengia pakelti balso, o čia visi kolegiški ir geranoriški. JAV kariai labai gerbiami civilių. Netgi nepažįstami žmonės, sutikti gatvėje, dažnai dėkoja, kad esu karys, spaudžia ranką ir sako: „Thank you for your service.“ („Dėkojame už jūsų tarnybą.“) Ne kartą man, vilkinčiam uniforma, restorane padavėjas sakė, kad už mane jau kažkas sumokėjo. Ir tai nutinka gana dažnai, tad kariūnai nevengia uniformuoti eiti į restoranus... Matyt, Amerikos demokratija per šimtmečius išugdė visai kitokią bendravimo kultūrą, suformavo kitokius tarpusavio santykius, o mums to dar reikia mokytis.

➔ Ar psichologiniai barjerai nesutrukdė užmegzti draugiškų santykių su kitų tautybių jaunuoliais, atvykusiais mokytis į šią akademią? Gal galėtumėi plačiau apie tai papasakoti, pateikti pavyzdžių?

Jau minėjau, kad amerikiečiai tikrai draugiški, be to, Amerika – tikras tautų katilas. Jie lengvai ir noriai atvykusius priima į savo tarpą, mielai bendrauja su užsieniečiais. Akademija kiekvienais metais priima tik apie dešimt studentų iš viso pasaulio ir daugiau kaip tūkstantį amerikiečių. Tad tarp daugybės čionykščių vadinamieji tarptautiniai studentai tiesiog ištirpsta. Visi jie paskirstomi po

skirtingas kuopas, ir ši aplinkybė gerokai sunkina jų bendravimą, todėl susitikti tenka retokai. Galbūt didžiausia kliūtis – kalba. Pavyzdžiui, daug studentų yra iš ispaniškai kalbančių šalių, Vidurio Rytų atstovai dažniausiai tarpusavyje bendrauja arabiškai, dauguma azijiečių – kiniškai. Tarptautinių studentų susitikimų metu jaunimas buriasi į grupes ir šneka savo kalbomis, todėl sunku suprasti, ką jie aptarinėja. Tačiau visada yra išeitis: juk pagrindinė bendravimo kalba – anglų, o ją čia visi moka gana gerai. Jau minėjau, kad amerikiečiai tikrai šilti, paslaugūs žmonės, todėl gyvenant tokioje aplinkoje visi kiti jūsų klausime minėti barjerai tiesiog išnyksta.

➔ **Prašome pasidalyti savo įspūdžiais, patirtais išvykus už JAV karo akademijos ribų. Kur yra akademija, kas ją supa, kokie to krašto žmonės?**

Karinių jūrų pajėgų akademija įsikūrusi Anapolyje (*Annapol*), Merilando (*Maryland*) valstijoje. Tai mažas, bet labai mielas miestukas. Jame daugybė mažų gatvių, barų, restoranų, milijonas jachtų ir privačių motorlaivių. Kadangi miestas yra netoli sostinės ir prie vandens, nekilnojamasis turtas čia labai brangus. Užmiesčiuose – tūkstančiai prabangių vilų, prie jų stovi ne tik brangios mašinos, bet ir įspūdingi motoriniai laivai.

Per pusvalandį automobiliu galima pasiekti Baltimorę ir Vašingtoną, iki Niujorko 4 valandos kelio, iki Filadelfijos – dvi. Ne kartą teko lankytis šiuose miestuose. Kariūnai trijų dienų savaitgaliais dažniausiai vyksta „laimės ieškoti“ į Niujorką. Baltimorė – palyginti pavojingas miestas, bet ir jis kariūnų negąsdina. Vašingtone dauguma muziejų nemokami, tad būna smagu savaitgaliais ir po juos pasidairyti.

➔ **Kaip manai, ar buvo naudingi metai, praleisi Lietuvos karo akademijoje? Ar JAV karo akademijos pirmame kurse dėl to psichologiškai ir fiziškai pavyko greičiau adaptuotis? Ar turi kokių nors pranašumų kariūnai, palyginti su jaunuoliais, kurie ateina tiesiai iš mokyklos suolo? Gal gali pateikti pavyzdžių?**

Man buvo lengviau prisitaikyti prie griežtos dienotvarkės, mokėjau greitai susitvarkyti kambarį, prižiūrėti uniformą ir t. t. Jau pirmame kurse vadai šias mano savybes pastebėjo. Beje, buvau už kai kuriuos iš jų net vyresnis. Visos šios aplinkybės taip pat skatino vadų pagarbą. Be to, dėl Lietuvos poligonuose įgytos šaudymo patirties nesunkiai laimėjau eksperto medalius už šaudymą tiek iš pistoleto, tiek iš automato. Nesu snajperis, bet šaudžiau kur kas geriau už tuos, kurie ginklą rankose laikė pirmą kartą. Tiesa, anksčiau ar vėliau visų žinios

susilygina ir nebelieka jokio pranašumo dėl turimos karinės patirties. Verta paminėti ir tai, kad amerikiečiai daug ką daro kitaip, pavyzdžiui, man teko mokytis kitaip valyti batus. Jie netgi savo kasdienį apavą blizgina gerą pusvalandį ar net kelias valandas, kol jis ima žvilgėti „kaip veidrodis“. Tik avintis ypač blizgančiais batais karys laikomas pavyzdiniu!

➔ **Ar gali palyginti kariūno (kadeto) budėjimus JAV ir Lietuvos karo akademijose?**

JAV karo akademijoje daugiau tarnybos vietų, tačiau pats budėjimas trunka tik kelias valandas. Yra ir paros tarnyba, tačiau kitokia. Dažniausiai tuo metu tik būni už kažką atsakingas, bet dėl to netenka praleisti paskaitų. Kuopos atsakingas asmuo – ketvirtakursis – sutikrina visus kariūnus vakarais, todėl nėra vakarinių rikiuočių. Lietuvoje kariūnų tarnyba yra prasmingesnė ir atsakingesnė. Budėjimas PP – rimtos kariūnų pareigos, o Amerikoje jas atlieka karo policija. Ši funkcija patikėta tik jai, nes visa akademija yra istorinis paminklas. Ją kasmet aplanko apie tris milijonus turistų, todėl čia turi būti itin pavyzdinga tvarka, be to, didesnė rizikos kontrolė. Taigi karo policija užtikrina tvarką akademijos teritorijoje, o kariūnai – karievinėse: stebi, kad nebūtų pašalinių asmenų. Man keista, kad čia kariūnams patikima vairuoti tarnybinius autobusiukus ir net yra kaip vairuotojo tarnyba, kurią atlieka trečiakursiai. Prireikus tenka dirbti ir taksistu: nuvežti kariūnus į ligoninę ar pan.

➔ **Kadeto dienotvarkė: kas joje sunkiausia, svarbiausia, kokie akcentai pačiam yra prioritetiniai?**

Anapolio karo akademijos dienotvarkė gana panaši į LKA, tačiau daugumos kuopų dienotvarkės yra skirtingos. Pirmakursiai privalomai 3 kartus per savaitę sportuoja su savo vadais, akademijos sporto rinktinių nariai sezono metu treniruoja kelis kartus per dieną, tad keliasi labai anksti. Nors visi privalome dalyvauti bendroje rikiuotėje septintą valandą ryto, iš tikrųjų akademija pradeda keltis 5.30 val. Po to kai kas sportuoja, kai kas, naudodamasis paskutine minute, atlieka namų darbus. Paskaitos prasideda 7.55 val. Dar prieš paskaitas kariūnai pusryčiauja. Po 4 paskaitų, prieš pietus, taip pat būna rikiuotė. Įdomus vaizdas, kai greičiau nei per dešimt minučių į valgyklą suplūsta keturi su puse tūkstančio žmonių! Prieš pietus paprastai brigados vado pavaduotojas perskaito pranešimus, kapelionas vadovauja bendrai maldai. Nuskambėjus komandai „Sėstis!“ padavėjai puola nešti maistą ant stalų. Po pietų kartais rengiami trumpi pasitarimai arba tiesiog ilsimės savo kambariuose, po to vėl einame į paskaitas. Pasibaigus paskaitoms – sporto laikas. Vakariene būna apie šeštą valandą vakaro. Po vakarienės kariūnai mokosi savo kambariuose, auditorijose arba bibliotekoje. Iki vidurnakčio visi turi grįžti į kuopas ir pasirašyti tą dieną atsakingo ketvirtakursio pateiktame specialiaame lape.

➔ **Plačiau papasakok apie JAV karo akademijos biblioteką (infrastruktūra,**

darbo laikas, skaitytojų aptarnavimas, literatūros tematika ir pan.). Gal matei knygų, kurių yra ir LKA bibliotekoje, o gal net ir lietuviškų?

Akademijos biblioteka – įspūdinga. Dydžiu prilygsta Martyno Mažvydo bibliotekai, joje galybė knygų. Biblioteka yra sudariusi sutartis su kitomis bibliotekomis, todėl per tris dienas gali gauti iš kitur užsakytas knygas paštu. Tad šie išteklių – pradėdant nuo naujausių knygų iki senų istorinių metraščių – praktiškai yra begaliniai. Paprastai ji dirba nuo 7.30 val. ryto iki vidurnakčio, taip pat ir savaitgaliais. Akademijoje yra kavinė, kurios kava kariūnus gelbsti tada, kai norisi miegoti, o tenka intensyviai mokytis. Taip pat čia yra daugybė kompiuterių, įvairaus dydžio klasių, tad kariūnai gali ramiai atlikti užduotus grupinius darbus arba mokytis tyloje individualiose darbo vietose, jei tokių sąlygų tuo metu nėra kambariuose. Trečias bibliotekos aukštas vadinamas pirmakursių viešbučiu. Pirmo kurso kariūnams draudžiama miegoti dieną, todėl jie dažnai pasislepia bibliotekoj ir šiek tiek nusensta patogiuose krėsluose. Biblioteka – tarsi akademijos širdis, čia tikrai verda gyvenimas. Manau, per dieną joje apsilanko apie tūkstantį kariūnų, o sesijos metu – ir kur kas daugiau.

➔ **Ar teko studijų JAV karo akademijoje laikotarpiu pristatyti Lietuvai, Lietuvos kariuomenei, LKA? Ar yra koks nors nusistovėjęs lietuvių įvaizdis? Gal girdėjai karininkų, dėstytojų, kadetų atsiliepimų apie čia anksčiau studijavusius**

jaunuolius iš Lietuvos? Beje, kiek ši akademiją baigė lietuvių?

Lietuvą teko pristatyti ne kartą pasikaitų metu. Dauguma amerikiečių nežino, kur yra Lietuva, o mūsų lietuviškas akcentas jiems neretai primena rusišką. Lietuvių čia labai mažai, tad nemanau, kad yra nusistovėjęs koks nors įvaizdis. Žinau, kad anksčiau čia studijavę lietuviai buvo darbštūs ir protingi, todėl keli dėstytojai palankiai apie juos atsiliepė. Tiksliai nežinau, kiek lietuvių yra baigę šią akademiją per paskutinius Lietuvos nepriklausomybės metus, tačiau manau, kad mažiau nei dešimt.

➔ Kokių pastebėjai individualių savo pokyčių – charakterio, savybių, patirties – nuo to laiko, kai išvykai iš LKA, studijuodamas JAV karo akademijoje? Gal galėtumei plačiau apie tai papasakoti?

Nuo pat pirmosios dienos mus mokė, kad karininkas negali meluoti, sukčiauti ir vogti. Nesakau, kad anksčiau meluodavau ar sukčiaudavau, tačiau čia šias nuostatas įkalė taip giliai, kad sunku žodžiais nusakyti. Todėl vieni kitais visiškai pasitikima, todėl tokioje aplinkoje daug lengviau ir maloniau dirbti. Melavimas – didžiausia nuodėmė, už tai šalinama iš akademijos.

Taip pat išmokau visai kitaip vertinti laiką. Čia esi nuolat užimtas, tad turi išnaudoti kiekvieną minutę. Tikslus laiko planavimas tiesiog tampa gyvenimo būtinybe. Dabar supratau komandinio darbo svarbą ir pranašumus, nes tenka atlikti daug grupinių darbų ir užduočių. Pradėjau sveikintis su nepažįstamais žmonėmis, nes čia visi sveikina ir vieni kitiems šypsosi. Tai – vienas iš amerikietiškojo bendravimo bruožų. Šypsena gal ir ne visada nuširdi, bet malonu būti tarp visada besišypsančių. Pirmame kurse turėdavome mintinai išmokti būsimus 3 patiekalų valgiaraščius. Šios užduoties tikslas buvo lavinti atmintį. Ir apskritai – pamačiau daugiau pasaulio, geriau supratau, kas yra Lietuva ir kaip gyvena žmonės kitur. Įgyta patirtis tikrai pakeitė mano pasaulėžiūrą, sukonkretino gyveno siekius ir tikslus.

➔ Kuo skiriasi garbės kodekso laikymosi JAV karo akademijoje ir LKA tradicijos?

Remdamasis savo asmenine patirti-

mi galiu teigti, kad susidarė įspūdis, jog LKA garbės kodeksas egzistuoja tik popieriuje. Atrodo, kad tai kol kas – niekam nereikalingas dokumentas, kurio nuostatų vis tiek nuosekliai nesilaikoma. Man teko mokytis LKA kartu su Garbės teismo nariais, kurie patys nusirašinėdavo per kontrolinius, o vėliau jaunesnio kurso kariūną „teisė“ už nusirašinėjimą. Taip pat per darbo sociologijos paskaitą mačiau, kaip kapitonas nusirašinėjo slėpdamasis už mano nugaros. Tai tik rodo, kad iš sukčiaujančių kariūnų išauga sukčiaujantys karininkai. Tokie dalykai liūdina, nes neįsivaizduoju, kaip gali kariuomenės parengtis būti aukšto lygio, jei jos žmonės nuoširdžiai nedirba, nesimoko, nesirengia ir renkasi lengviausią būdą tikslui pasiekti – sukčiauja. Amerikoje tokių dalykų beveik nepasitaiko, nes už tai būtų labai griežtai baudžiama, be to, kaip minėta, ten visai kitokie santykiai, kita darbo motyvacija, pagaliau kita tiek kariūnų, tiek karininkų kultūra leidžia užkirsti kelią nesąžiningumui bet kokioje srityje. Nuo pat pirmųjų dienų įtikinamai aiškinama tinkamo elgesio svarba. Ir tie argumentai tikrai pasiekia kultūringo žmogaus sąmonę. Juk bet kurį egzaminą galima perlaikyti ir net pakartoti kursą, o prarastos garbės susigražinti beveik neįmanoma. Todėl man dar neteko matyti nė vieno nusirašinėjančio. Visi supranta, jog tai – labai žema. Dėstytojai egzaminų metu paprastai net nesėdi klasėse, o išdaliję užduotis, eina į savo kabinetus gerti kavos. Mūsų akademijoje neprivaloma skųsti savo draugų, kaip West Pointe. Tačiau jei čia mokslo draugai pamatys tave nusirašinėjantį, tikrai prarasi jų pagarbą ir į tave bus žiūrima ne tik kaip į žmogų, nesugebantį per kvailumą išmokti dėstomo dalyko, kad gautų teigiamą pažymį, bet dar ir kaip į tinginį, neturintį garbės, siekiantį apgauti. Nežinau, kokia dabar situacija LKA, bet manau, kad visi sukčiaujantys tiesiog neverti nešioti karininko antpečių ir Karo akademijos – Lietuvos karininkijos kalvės – vadovybė turi rasti būdą, kaip jau šiandien išrauti šias piktžoles.

➔ Kokie yra JAV jūrų akademijos, palyginti su LKA, kariūnų – vaikinių ir merginų, skirtingų kursų ir bendrakursių – tarpusavio santykių ypatumai?

JAV jūrų akademijoje studijuoja apie 30 procentų merginų, todėl turim

nemažai porų. Siekiant išlaikyti profesionalumą, akademijoje draudžiama artimai draugauti su merginomis, gyvenančiomis tose pačiose kuopose. O su pirmakursiais gali draugauti tik pirmakursiai. Jei mergina yra kambaryje, durys privalo būti plačiai atidarytos ir įjungta šviesa. Tai viena iš lytinių santykių prevencijos priemonių, kadangi jie akademijos teritorijoje yra draudžiami. Už tokią nuodėmę gali net išmesti iš akademijos. Maža to, praėjusiais metais atliktos apklausos metu buvo užfiksuoti 56 seksualinio priekabiavimo atvejai, tad dabar kiekvieną mėnesį rengiami pokalbiai ir šia tema. Kadangi nuo praėjusių metų į JAV kariuomenę priimami ir homoseksualai, akademijoje bandoma įvesti naują tvarką. Jei kambaryje yra pašalinių žmonių – nesvarbu, kokios lyties, – durys turi būti atidarytos ir įjungta šviesa. Ačiū Dievui, kad LKA tokių problemų dar nėra, nes čia taikomos kažkokios absurdiškos prevencinės priemonės, siekiant tokių dalykų išvengti. Šiaip merginos mokosi, sportuoja taip pat, kaip ir vaikinai, tik joms taikomi kai kurie lengvesni fiziniai normatyvai.

➔ Ar pasiilgsti tolimojoje Užatlantėje savo krašto, LKA (aplinkos, žmonių, tradicijų, bendravimo ir t. t.)?

Labiausiai pasiilgstu savo šeimos narių ir geriausių draugų. Visada stengiuosi juos aplankyti, kai būnu Lietuvoje, bet neretai pritrūksta laiko su visais pasimatyti. Man pasisekė, kad mano mergina (lietuvė) studijuoja magistrantūroje JAV, tad bent su ja galiu susitikti ne tik Lietuvoje. Pasigendu lietuviško maisto, bendravimo lietuvių kalba ir LKA buvusių draugų.

➔ Ar JAV karinių jūrų pajėgų akademijoje leidžiamas koks nors žurnalas ar laikraštis, panašus į mūsų KARIŪNĄ? Jei taip, gal galėtumei jį atsiųsti KARIŪNO vyr. redaktoriui?

Taip, akademija leidžia mėnesinį kariūnų žurnalą, o mūsų batalionas – *mini* elektroninį žurnaliuką apie bataliono gyvenimą ir siunčia jį elektroniniu paštu. Akademija dar rengia Metų knygą (Yearbook), kurioje nušviečiamas visas jos gyvenimas tuo laikotarpiu. Šie šaltiniai saugomi archyve, tad galima ten nuėjus pavartyti seniau išleistas

Metų knygas, pamatyti, kaip atrodė akademija prieš šimtą metų, kokie tada buvo žmonės, mašinos ir pan.

➔ **Ar šioje JAV karo akademijoje yra kadetų organizacijų, kaip LKA Kariūnų taryba? Kaip jos renkamos, kokia jų veikla?**

Kariūnų organizacijų yra apie 50, tad gana sunku būtų visas išvardyti ir aprašyti. Atsiprašau...

➔ **Kokie yra JAV ir Lietuvos karo akademijų alumnų skirtumai? Gal pateiktumei kelis pavyzdžius?**

Akademija, kurioje dabar studijuoju, įkurta 1845 m., tad nenuostabu, kad jos alumnų būrys labai didelis ir įvairus. Nemažai karininkų yra pasiekę labai daug ne tik profesiniame, bet ir civiliniame gyvenime. Pvz., tarp buvusių akademijos absolventų yra prezidentų, astronautų, nuskridusių į Mėnulį, milijardierių. Amerika – labai turtinga, milijardierių šalis, tad nenuostabu, kad ten žmonės gali pasiekti kur kas daugiau nei Lietuvoje. Viliuosi, kad po kokio šimto metų ir LKA galės didžiuotis savo alumnais, o jie pasieks tiek, kad

bus verti ne tik „Lietuvos ryto“ puslapio, bet ir vietos pasaulio istorijoje. Ta pačia proga galima pasakyti, kad visi alumnai labai remia savo akademiją ir aukoja jai dideles sumas. Už tuos pinigus remontuojamos patalpos, perkami kompiuteriai, treniruokliai ir pan. Tad akademija gyvena ne vien iš valstybės, bet ir iš rėmėjų, kurių nemažai geba pritraukti, lėšų, kad galėtų investuoti į veiklą ir savo vardo garsinimą. Keista, kol studijuoja, kariūnai nemėgsta akademijos, tačiau ją baigę supranta, kad čia praleido vos ne geriausius savo gyvenimo metus ir visada nori grįžti.

➔ **Kokie Tavo planai baigus šią prestižinę JAV karo akademiją?**

Studijos JAV tikrai pakeitė mane ir atvėrė daug naujų galimybių. Vis dėlto kol kas planuoju grįžti į Lietuvą ir tarnauti kariuomenėje penkerius metus, kaip kad esu pažadėjęs. Ką darysiu paskui, dabar sunku pasakyti.

➔ **Keletas sakinių – Tavo palinkėjimų LKA kariūnams, dėstytojams, vadams.**

Niekada nepasiduoti siekiant savo užsibrėžto tikslo. Visi mes klystame, vi-

siems būna dienų, kai nesiseka, pasi-taiko didelių išbandymų ar net krizių. Tik pirmyn! Taip pat noriu paskatinti kariūnus bandyti laimę ir stengtis įstoti į kurią nors JAV karo akademiją, nes tai nepakartojama, neįkainuojama patirtis, kuri gali pakeisti visą gyvenimą. Ir dar – naudotis įvairiomis mainų programomis ir bent trumpam išvykti studijuoti į užsienį. Nauja patirtis ir įspūdžiai tikrai padės ateityje – karininko veikloje.

PROTINGOS MINTYS

Išsilavinimas – žavus dalykas, bet kartkartėmis pravartu prisiminti, jog nieko, ką verta žinoti, neįmanoma išmokti

Oskaras Wilde'as

Kam reikalingas Garbės kodeksas

Krn. Vilius BALTUŠKA

Žurnalo KARIŪNAS skaitytojams aktualus Garbės kodekso įgyvendinimo Akademijoje klausimas. Nemažai publikacijų šia tema paskelbta, daug apie tai kalbama. Šiomet Kariūnų garbės teismo nariai ėmėsi iniciatyvos reformuoti dar 2003 m. Lietuvos kariuomenės vado patvirtintą Kariūnų garbės kodeksą – keisti jo pavadinimą į Kariūnų etikos kodeksą. Tik ar pakeitus žodį „garbė“ į žodį „etika“ pasikeis jo esmė?

Apie tai kalbintų kariūnų nuomonė pateikta straipsnio pabaigoje.

Ši tema aktuali visai Karo akademijos bendruomenei ir kiekvienam kariūnui, karininkui, dėstytojui asmeniškai. Kad galėtume atsakyti į šį klausimą, turime suvokti, kas yra Garbės kodeksas ir kas jame rašoma.

Pirmiausia išsiaiškinkime, kas yra garbės kodeksas. Garbės kodeksas – paprastai nerašytinų pavyzdingo elgesio taisyklių (normų) rinkinys. Organizacijų, visuomenės nariai turi laikytis nuosekliai susiklosčiusių elgesio taisyklių, socialinių normų. Konkrečiai mūsų Akademijos Kariūnų garbės kodeksas – moralinių nuostatų, kurios taikomos LKA ugdomiems kariūnams, visuma. Garbės kodeksas parengtas remiantis NATO aukštųjų karo mokyklų tradicine praktika ir tarpukario Lietuvos karininkijos garbės samprata.

Kiekvienas kariūnas tarnybos LKA pradžioje supažindinamas su Garbės kodeksu ir pasirašytinai įsipareigoja jo laikytis. Taip jis prisiima atsakomybę už savo elgesį ir sutinka būti baudžiamas, jei nesilaikys nustatytą reikalavimų. Kiekvienas kariūnas prisiėkia tarnauti Lietuvos valstybei tardamas priesaikos žodžius ir jos privalo laikytis. Tai padaryti kaip tik ir padeda Garbės kodeksas. Garbės kodeksas neapibrėžia visų kariūno elgesio normų konkrečiose situacijose. Siekiama, kad bet koks kariūno priimtas sprendimas neprieštarautų kodekso

nuostatomis. Tačiau ar šios nuostatos įgyvendinamos?

Manau, kad Kariūnų garbės kodekso turinys visiškai atitinka NATO kariuomenių pripažįstamas etikos (moralės filosofijos) normas. Senovės graikams žodis „etika“ reiškė paprotį, būdą. Aristoteliui etikos studijos buvo tobulumo ir asmens vertybių, apibrėžiančių, kaip žmonės turėtų gyventi, nagrinėjimas.

Karininko profesija – viena iš tų, kurios atstovams ypač svarbi garbės sąvoka. Todėl, norint laikytis jos nuostatų, pirmiausia reikia suprasti, ką reiškia būti garbingam. „Garbė – tai tarsi moralinis kompasas“ (iš vyr. dėstytojo A. Alonderio paskaitos). Sąvoka „garbingas žmogus“ rodo ir jo charakterio ypatybes. Dauguma tai teisingai suvokia, ypač tie, kurie turi gerą nuovoką, kas yra blogis, o kas – gėris, tie, kurie gyvena taip, kad jų žodžiai ir veiksmai būtų nepriekaištingi. Ištikimas priesaikai ir gyvenantis pagal kariuomenėje priimtas vertybes karys gali save laikyti garbinga asmenybe. Gyvenant garbingai stiprinamos ne tik savosios, bet ir kitų vertybės.

Tačiau mums kyla kitas klausimas: kas yra garbė – vidinis poreikis garbingai gyventi ar tik tikslas pripažinimui pasiekti, sulaukti šlovės valandos? „Dėl savigarbos stokos atsiranda tiek pat ydų, kiek ir dėl per didelės pagarbos sau“ (M. de Montenis); „Didelis garbės

troškimas net protinguosius paverčia bepročiais“ (I. Kantas). Asmeniui, ypač karininkui, labai svarbu suvokti, kur siekiant tobulumo yra tas vidurys.

Turbūt ne visi jaunuoliai į LKA ateina subrendę kaip asmenybės ir gali pasigirti tam tikromis čia vertinamomis žmogiškosiomis vertybėmis, todėl Garbės kodekso tikslas – ugdyti kariūnų garbės ir doros jausmus, be kurių neįmanoma laikytis kario priesaikos. Įstojusiems į LKA reikia suvokti, kad šioje mokymo įstaigoje laukia neeiliniai intelektualiniai, psichologiniai ir fiziniai išbandymai. Visi kariūnai privalo įsisąmoninti, kad Lietuvai reikalingi tik dori, orūs karininkai, o tokiais įmanoma tapti laikantis šio kodekso reikalavimų. Kariūnas, norintis ugdyti save kaip asmenybę, pagrindinėmis Garbės kodekso taisyklėmis (nemeluoti, neapgaužinti, nevogti ir netoleruoti taip besielgiančių) turi vadovautis tiek tarnyboje, tiek asmeniniame gyvenime.

Mano supratimu, Garbės kodeksas mums būtinas, nes tik juo vadovaudamiesi galime BŪTI dori kariūnai. Tačiau nemažai kariūnų sunku gyventi Akademijoje laikantis visų šių vertybių.

Ar įmanoma kariūnams tai įdiegti? Karo akademijos Atrankos centras testuoja dar tik norinčius kariūnais tapti asmenis, siekdamas įsitikinti, ar jų vertybių sistema jau yra susiformavusi. Žmogui, kuris nuo mažens buvo tei-

singai auklėjamas ir ugdomas vertybių pagrindu, gerokai lengviau vadovautis Garbės kodeksu, nes jis tai laiko visiškai natūraliu dalyku, nereikalaujančiu ypatingų pastangų ar persiauklėti. Individas gali išsiskirti puikiomis protinėmis ir fizinėmis savybėmis, įgūdžiais, tačiau jei nesivadovaus minėtomis vertybėmis – niekada netaps lyderiu. „Ugdyti tik žmogaus protą, bet ne moralę – ugdyti grėsmę visuomenei.“ (T. Roosevelt)

Akademijoje kaip tik ir siekiama visapusiškai ugdyti asmenybės gebėjimus. Tam pasitelkiamas ir Garbės kodeksas. Mano akimis, mūsų bendruomenėje nemažai kariūnų, kuriems jo laikytis nėra natūralu ir lengva. Tai matyti iš Kariūnų garbės teismo, kuris baudžia nusižengusius kariūnus (deja, per mažai jų sulaukia neigiamo įvertinimo už savo netinkamą elgesį), veiklos.

Kariūnai gyvena didelėje bendruomenėje, jie kasdien veikia labai artimai, tarp bendruomenės narių nuolat yra „trintis“, kuri laikui bėgant gali sukelti rimtų tarpusavio santykių problemų, konfliktinių situacijų. Labai svarbu, kad akademinės bendruomenės nariai visada kalbėtų tik tiesą, gyventų dorai, rodytų pagarbą kitiems, būtų vieningi. Tik gerbdami vienas kitą ir pasitikėdami vieni kitais kariūnai gali laisvai plėtoti ir ugdyti savo intelektualinius ir kitus gebėjimus. Kariūnai dažnai veikia būrio ar kuopos sudėtyje, o be pasitikėjimo, savigarbos ir pagarbos padalinys negali gerai atlikti pavestų užduočių.

Svarbu, kad tie, kurie laikosi Garbės kodekso nuostatų, tinkamai elgiasi Kariūnų bataliono kareivinėse, vengia netoleruotinos veiklos už jų ribų. Kariūnu netampi, jei esi teistas, o laikydamasis kodekso išvengsi teistumo tikimybės tarnybos ir studijų metu. LKA istorijoje yra buvę atvejų, kai iš pažiūros drausmingi, rimti kariūnai labai neatsakingai pasielgdavo ne Akademijoje. Tai rodo, kad jie nebuvo išsiugdę vertybių, kurios būtinos karininkui lyderiui.

Ir vis dėlto kokios priežastys priverčia kariūnus pažeisti Garbės kodeksą? Kariūnų batalione gyvenimas yra įtemptas, patiriami psichologiniai ir fiziniai išbandymai – didžiuliai „sistema“ – ne visada tobula ir palanki kariūnams. Gyvenimas pagal dienotvarkę, kasdienė rutina, miego ir laiko trūkumas verčia juos pradėti gudrauti, apgaudinėti. Pirmoji priežastis,

dėl kurios nesilaikoma Garbės kodekso nuostatų, – reikalavimas puikių mokslo rezultatų. Kariūnai, gavę prastų įvertinimų, nebeskatinami – kasdien nebeišleidžiami į miestą ar savaitgaliais į namus, todėl pradeda sukčiauti nusirašinėdami – siekdami gauti gerą pažymį. Tačiau tai – labai žema, tada nesilaikoma Garbės kodekso ir rodoma nepagarba kitiems kariūnams, nuvertinamos jų pastangos. Šie veiksniai gali sukelti kariūnų tarpusavio konfliktus. Kita priežastis – netinkama kariūno laikysena ir elgsena, nepagarba kitiems. Aišku, jei tokie kariūnai „pagaunami“, netinkamo elgesio atvejai išaiškinami. Tada juos vertina Kariūnų garbės teismo nariai. Priimamas atitinkamas sprendimas dėl bausmės. Kai kuriuos kyla tarnybinio tyrimo ar pašalinimo iš Akademijos grėsmė.

Tačiau gyvenant tokioje didelėje karių šeimoje sunku išvengti skirtingų, savaip mąstančių asmenybių nesutarimų. Kariūnai labai daug laiko praleidžia drauge, todėl ilgainiui vienus pradeda erzinti tam tikri kitų būdo bruožai, savybės. Dėl to tarp kariūnų atsiranda įtampa, nepagarba – sąmoningai rodomas neigiamas požiūris į kitą asmenį, imama veidmainiauti.

Kariūnų garbės kodekso nesilaikoma ir dėl baimės prisiimti atsakomybę. Savimi nepasitikintys, bijantys prisiimti atsakomybę už pavestas užduotis ar nežinantys, kaip spręsti kilusią problemą, kariūnai gali pradėti meluoti, apgaudinėti, siekdami išvengti nuobaudų už neatliktus ar blogai atliktus darbus.

Pasitaiko atvejų, kai kariūnai per daug atsipalaiduoja ir pradeda veikti prieš „sistemą“. Pvz., nesilaiko dienotvarkės, netinkamai elgiasi rikiuotėje, pratybose, bando išvengti privalomų užsiėmimų, skirtų užduočių. Tokiam kariūnų elgesiui gali turėti įtakos kai kurie lyderio savybių neturintys kariūnai vadai, kurie nesugeba jų įkvėpti, motyvuoti, tikslingai veikti siekiant visapusiškai tobulėti, ko reikia kiekvienam būsimam jaunam karininkui.

Iš tikrųjų vado asmeninis pavyzdys, įtaka pavaldiniams turi labai didelę reikšmę. Nuo to priklauso jų elgesys, požiūris į kario profesiją, saviugdą, saviauklos ir savišvietos poreikis ir, be abejo, siekis laikytis Garbės kodekso reikalavimų. Kai kuriems kariūnams trūksta supratimo, kas yra lyderystė, ką daryti, norint tapti lyderiu, kuriuos vadus gali-

ma tokiais laikyti. Pavyzdžiui, vieniems geriausias pavyzdys – asmenys, galbūt gerai sutariantys su kitais kariūnais, tačiau mėgstantys krėsti šunybes arba visiškai nesistengiantys šviestis, siekti aukštų mokslo rezultatų. Tai gali suformuoti ne visai teigiamą kariūno požiūrį į vadovavimą, teigiamą lyderystę, apskritai į karininko siekius. Yra pavyzdžių, kai, atrodo, tikrai protingas, daug patirties turintis karininkas būtų puikus lyderis, nes yra teisingas, sumanus, tačiau jo bendravimas su pavaldiniais nemalonus, netgi juos žeidžiantis ar žeminantis. Tai irgi viena iš priežasčių, dėl kurios kariūnai gali tapti abejingi, nepaklusnūs, prarasti norą laikytis Garbės kodekso.

Kariūnų garbės kodeksas – auklėjamoji, motyvuojamoji priemonė, kuria siekiama kiekvieną iš jų išugdyti doru, oriu žmogumi. Tačiau tai viso labo – raštu išdėstytų nuostatų, kurių įgyvendinimą labai sunku kontroliuoti, rinkinys. Tuo naudodamiesi kariūnai drįsta nusižengti, nebijodami, kad už tai turės prisiimti atsakomybę – Kariūnų garbės teismo bus nubausti. Kartais sunku įvertinti kai kuriuos nusižengimus kodekso reikalavimams. Kariūnai dažnai net nesuvokia, kad jiems nusižengė. Tai lemia nepakankamas pasitikėjimas savimi drausminant kitus nusižengusius kariūnus ir kad į tai apskritai nekreipiama dėmesio: „Garbės kodekso pažeidimų toleravimas – priemonių, užkertančių kelią Garbės kodekso pažeidimams, nesilėmimas. Kariūnas, toleruojantis Garbės kodekso pažeidėjų elgesį, atsako taip pat, kaip ir pažeidėjas.“

Apibendrinamas norėčiau pasakyti, kad Garbės kodeksas net būtinas tokioje institucijoje kaip LKA. Tėvynei reikalingi garbingi ir dori karininkai, o šiems jausmams ugdyti pasitelkiamas ir Kariūnų garbės kodeksas. Kariūnai gyvena didelėje bendruomenėje, kuri turi veikti vieningai, o tam reikalingas tarpusavio supratimas ir pagarbą. Išmokyti kariūnus tinkamai elgtis padeda garbės supratimas. Lyderystė ir pavyzdingas Garbės kodekso reikalavimų laikymasis – labai artimi dalykai: nesilaikysi Garbės kodekso – nebūsi lyderis.

Vis dėlto nemažai kariūnų dėl kasdienės rutinos, tarpusavio nesutarimų, atsakomybės baimės nusižengia kodekso nuostatoms, bet padėtis pasikeis, jei visų lygių vadai ir čia rodytų asmeninį pavyzdį.

Gavome antrakursių (113-o būrio) pasiūlymų dėl Kariūnų garbės teismo veiklos gerinimo – kaip būtų galima tobulinti esamą tvarką.

„Mūsų akimis, Kariūnų garbės teismo (toliau – GT) narių skaičių reikėtų mažinti. GT turėtų sudaryti penki nariai (visų kursų atstovai), įskaitant ir pirmininką. Kitas svarbus aspektas – GT narių šališkumas. GT turėtų kontroliuoti nešališkų asmenų taryba. Tokia taryba būtų svarbus skaidrios GT veiklos užtikrinimo įrankis. Iš tikrųjų daugelis kariūnų už padarytus nusizengimus GT netraukiami atsakomybėn, nes „savi“ nenori „savų“ teisti. Ją galėtų sudaryti penki žmonės. Mūsų manymu, tarybos nariai galėtų būti: Lyderio ugdymo skyriaus viršininkas, Atrankos centro psichologas, kapelionas ar karinės pedagogikos atstovas ir kariūnai. Jos funkcijos būtų: rinkti GT narius (iš bet kurio kurso), kontroliuoti GT veiklą, užtikrinti GT veiksmingumą, turėtų teisę keisti GT sudėtį. Atranka į GT – ilgalaikis procesas, todėl taryba stebėtų kariūnus ir, įsitikinusi jų tinkamumu, priimtų į GT. GT būtų įpareigota reguliariai rengti nuveiktų darbų ataskaitas. Jeigu ataskaitos rodo, kad veikla pasyvi, minėta taryba turėtų susimąstyti dėl GT narių tinkamumo eiti pareigas. GT pirmininkas ar jo pavaduotojas privalėtų supažindinti dėstytojus, instruktorius ir kitus Akademijos darbuotojus su Garbės kodeksu, kurio laikytis būtų rekomenduota ne tik kariūnams, bet ir visai Akademijos bendruomenei, funkcionavimo ypatumais.

Dainius M.: „Jei ant cukraus maišelio užrašytume „druska“, turinys vis tiek išliktų nepasikeitęs. Taip reikėtų žiūrėti ir į Garbės kodekso pavadinimo keitimą.“

Akvilė U.: „Kadangi Garbės kodeksas „lipa“ per sąžinę vien tik išgirdus jo pavadinimą, Etikos kodeksas nepriverstų giliau susimąstyti – jaustumėsi pažeidęs tik etiketo (elgesio) tam tikras taisykles. Lengviau atsigauni po etikos, o ne garbės (oromo) pažeidimo... Aišku, viskas priklauso nuo individualaus šių dviejų sąvokų supratimo.“

Dovydas R.: „Esmė nepasikeis, tik gali keistis požiūris į jį.“

Mintautas Š.: „Jeigu nebus pakeisti šio kodekso reikalavimai, esmė nepasikeis. Tačiau pakeitus jo pavadinimą, į blogąją pusę gali keistis požiūris, nes kariui sąvoka „garbė“ yra daug prasmingesnė, negu sąvoka „etika“.

Dainius R.: „Kitas pavadinimas nieko nepakeis. Čia tas pats, jei pakeistum knygos pavadinimą, o turinį paliktum tą patį. Ne-manau, kad tokia knyga būtų įdomesnė.“

Ovidijus K.: „Kad ir kitaip pavadintos, išliks tos pačios moralės normos, bet Garbės kodeksas būtų labiau vertinamas dėl savo unikalumo.“

Robertas S.: „Čia tik pavadinimas. Ne-manau, kad Bibliją pavadinus kitaip atsirastų daugiau tikinčiųjų ar jos tiesų uoliau būtų laikomasi.“

Edgaras K.: „Kad ir kaip šis kodeksas vadintųsi, vis tiek jo nuostatų laikysimės, o tai ir yra svarbiausia.“

Eidvilas F.: „Žmogui reikia pačiam keistis ir pačiam būti pavyzdžiu.“

Justina S.: „Pavadinimas – ne pats svarbiausias dalykas, be to, sąvoka „garbė“ mums yra daug gilesnė ir prasmingesnė nei „etika“ ir LKA suteikia daugiau privalumų. Kodekse aprašytos elementarios vertybės, kurias kiekvienas turime suvokti, o ne keisti pavadinimus... Turime gerą Garbės kodeksą, juo turėtume džiaugtis ir jo laikytis.“

Tautvydas J.: „Reikia pradėti nuo sąvėš, tada galbūt kažkas keisis. Artimiausi žmonės atkreips dėmesį į sektiną pavyzdį, drausmingą ir paklusnų kariūną, karį – būtent tai turės įtakos jų mąstysenai, veiksams ir ateities darbams Tėvynės labui.“

Gvidas G.: „Manau, kad tai turės įtakos, nes kariūnai sieks kuo geriau atlikti savo pareigas.“

Valdas A.: „Vien tik sąvoka GARBĖ priverčia žmogų susimąstyti.“

Edvinas J.: „Kariūnai ir civiliai – dvi skirtingos kategorijos. Garbės kodeksas padeda kariūnams tapti ne tik gerais piliečiais, bet ir kariais. To reikia visuomenei, nes kariai – valstybės veidas.“

Haroldas G.: „Žodis „garbė“ man daug ką reiškia, netgi savotiškai skatina kodekso nepažeisti. Jį pažeidęs, tapsi negarbingu kariu... Dėl pavadinimo keitimo (į Etikos kodeksą) būtų prarasta dalis jo esmės...“

Jomantė P.: „Nusistovėjusios taisyklės ir tinkamo gyvenimo/ tarnybos normos negali staiga pasikeisti. Tai bus tarsi saldainis, suvyniotas į kitą popierėlį.“

Deividas I.: „Kariūnų garbės kodeksas tam tikra prasme yra vienintelis. Nieko panašaus neturi jokia kita įstaiga.“

Mantas J.: „Pakeitus Garbės kodekso pavadinimą į Etikos kodeksą niekas nepasikeis. Vis tiek išliks tie patys principai, nuostatos ir jų įgyvendinimo problemos.“

Tomas E.: „Į Garbės kodeksą įeina ir etikos samprata: tai tarpusavyje glaudžiai susiję.“

Marius G.: „Knygos viršelis negali pakeisti jos turinio.“

Erlandas M.: „Jei kai kurie kariūnai nesupranta ar nenori suprasti Garbės kodekso laikymosi svarbos, joks kodekso pavadinimo keitimas neturi prasmės.“

Dr. Andriejus STOLIAROVAS

„Kariško munduro“ garbės gynimas prieškario Lietuvoje

Vytauto Didžiojo karo muziejaus vyr. muziejininkas dr. Andriejus STOLIAROVAS maloniai sutiko perspausdinti KARIŪNO žurnale savo straipsnį, kuris buvo publikuotas „Lietuvos istorijos metraštyje“ (2011 m. Nr.1).

*Jei Tave įžeidžia žodžiu – reaguok smūgiu,
Jei Tave užgauna veiksmu – reaguok ginklu!*¹

Įvadas

Atkurtos Lietuvos Respublikos (1918–1940) karininkija tarpusavio santykius ir santykius su kareiviais bei civiliais aiškinosi vadovaudamasi dorovinėmis (moralinėmis) ir teisinėmis normomis, nulemtomis specifinių tarnybos sąlygų. Karininkai „kariško munduro“ garbę gynė muštynėse, dvikovose, kariniuose ir net civiliniuose teismuose. Karinės garbės supratimas, saugojimas ir gynimas išryškino ypatingą karininkijos poziciją, susijusią su profesiniu išskirtinumu. Ši sąvoka formavosi kartu su kariuomene ir visuomenės požiūriu į karininką ir jo elgesį.

Šiame straipsnyje vartojamas „kariško munduro“ ir karinės garbės sąvokas reikėtų suprasti kaip tapačias – reiškinčias karininkijos garbę, jos supratimą. Šiuolaikinėje Lietuvos historiografijoje nagrinėjama tematika nesulaukė reikiamo dėmesio. Galima būtų išskirti Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos Humanitarinių mokslų katedros kpt. doc. dr. Audronės Petrauskaitės straipsnį „Karininkijos dorovinės problemos prieškario Lietuvoje“², kuris ir paskatino straipsnio autorių papildyti ir pratęsti tyrimus šioje srityje.

„Kariško munduro“ garbę ginti prieškario Lietuvoje buvo įmanoma įvairiais leistiniais ir neleistiniais būdais, todėl visada intriguoja įvykio priežastys ir aplinkybės. Karinė garbė buvo neįkainojama vertybė bet kuriuo istorijos tarpsniu, ją stengtasi apginti visomis įmanomomis priemonėmis. Pati karinė garbė suprantama kaip vidinės dorovinės savybės, kario orumas, apibūdinantys jo elgesį, santykius su kolektyvu ir kario pareigų atlikimą³.

Šio straipsnio tikslas – išnagrinėti Lietuvos Respublikos kariuomenės karininkų garbės gynimo ypatumus laikotarpiu nuo 1918 iki 1940 m., kai sovietinė sistema visiškai sunaikino karininko garbės supratimą, kuris iki 1917 m. lapkričio 1 d. įvykusio bolševikų perversmo carinės Rusijos kariuomenės karininkui buvo itin svarbus.

Pagrindinis straipsnio šaltinis – Lietuvos centriniam valstybės archyve (toliau – LCVA) saugomi kariuomenės dalių ir įstaigų dokumentai. Daugiausiai remtasi šių fondų duomenimis, susijusiais su karininkų garbės teismo veiklą reglamentuojančia teisine baze ir praktine veikla: F. 10. *Vietinės kariuomenės brigada, 1919–1923 m.*; F. 384. *Krašto apsaugos ministerija. 1918–1940 m.*; F. 507. *Kariuomenės teismas. Krašto apsaugos ministerija. 1919–1940 m.*; F. 929. *Kariuomenės štabas. Krašto apsaugos ministerija. 1918–1940 m.*; F. 1126. *Kauno komendantūra. II pėstininkų divizija. Kariuomenės vadas. Krašto apsaugos ministerija. 1919–1940 m.*

Kiti svarbūs šaltiniai – „Įsakymai kariuomenei 1918–1940 m.“ ir 1928 m. „Karinių garbės teismo statutai“⁴, kuriuose skelbti karininkų garbės teismo įsteigimo ir sutvarkymo, bendrieji dėsniai, negarbingi karininkų poelgiai, garbės teismo sprendimai ir jų padariniai. Svarbi aptariamojo laikotarpio periodinė spauda – kariniai žurnalai „Kardas“, „Karys“ ir „Mūsų žinynas“, visuomeniniai laikraščiai – „Banga“, „Lietuvos aidas“, „Lietuvos žinios“, „Rytas“, „Šaltinis“, „Trimitas“, kurie suteikė naudingos informacijos apie karinės garbės supratimą, karininkų garbės teismus, dvikovas ir kariuomenės vidaus gyvenimo problemas. Tyrimui buvo aktuali ir memuaristika, perteikusi Lietuvos kariuomenės karininkų tarnybos subtilybes, karinės garbės suvokimą, nusižengimų kariuomenės drausmei ir tvarkai pavyzdžių⁵.

⁴Karininkų garbės teismas, Kaunas, 1928, 16 p.

⁵Mykolas Sleževičius, red. A. Rūkas, Chicago, 1954, 346 p.; S. Raštikis, Kovos dėl Lietuvos, Los Angeles, 1956, I d., 704 p.; Č. Butkys, Teisėjo atsiminimai, Chicago, 1982, 318 p.; L. Peseckas, Karo lakūno pasakojimai, Kaunas, 1992, 126 p.; K. Žukas, Žvilgsnis į praeitį: žmogaus ir kario atsiminimai, Vilnius, 1992, 335 p.; J. Listopadskis, Laisvės ir vergijos metai, Vilnius, 1993, 200 p.; J. Pyragius, Kovosiu, kol gyvas, Kaunas, 1993, 197 p.; T. Reingardas, Jūrininkas, karininkas, mirtininkas, sud. J. Karvelis, Šiauliai, 2000, 272 p.

¹Tokiu šūkiu Lietuvos karo mokykloje Nepriklausomybės kovų (1919–1920) laikotarpiu buvo mokoma ginti karininko garbę.

²A. Petrauskaitė, Karininkijos dorovinės problemos prieškario Lietuvoje, Karo archyvas, Vilnius, 2006, t. 21, p. 117–135.

³P. A. Čiočys, J. Janukevičius, E. Jasjūlionis, E. S. Kisinas, R. Kopūstas, R. Lapsinskas, J. Norgėla, A. Venckus, P. Žarys, Enciklopedinis karybos žodynas, Vilnius, 2008, p. 238.

Pagrindiniai kario profesinės etikos principai ir problemos

Tvarka kariuomenėje buvo užtikrinama ir reguliuojama papročių, tradicijų, moralės ir teisės normų suponuotomis elgesio taisyklėmis. Nagrinėjamu laikotarpiu karininkai stengėsi apibrėžti savo elgesio standartus, nes atsirado tinkamo ir teisėto elgesio būtinybė, o pati kario profesinės garbės samprata tik formavosi. Dar Nepriklausomybės kovų laikotarpiu ir vėliau atkurtos Lietuvos Respublikos kariuomenėje tarnavo Rusijos, kiek mažiau Didžiosios Britanijos, JAV, Prancūzijos, Švedijos, Vokietijos ir Lietuvos karo mokyklų⁶ auklėtiniai. Kariuomenė dar neturėjo tradicijų, trūko įvairių kvalifikuotų kadru, patirties, todėl vienareikšmis karininko garbės suvokimas buvo paremtas individualiomis kario savybėmis ir įvairių šalių karo mokyklų tradicijomis. Pažymėtina, kad 1919–1920 m. samdyti karininkai iš įvairių Europos valstybių paliko tam tikrą pėdsaką Lietuvos kariuomenėje, karių elgsenoje. Tačiau ypač buvo juntama stipri rusų karinių tradicijų įtaka. Išryškėjo ir kai kurios neigiamos, karininkui nederančios ypatybės, nors XIX a. vid.–XX a. pr. Rusijos kariuomenėje karinei garbei buvo teikiamas išskirtinis dėmesys.

Garbės nuostatų ugdymo sistema buvo ir yra viena iš kertinių karininko rengimo dalių. Todėl jau taikos metais kariuomenėje, sprendžiant materialines, išsilavinimo, raštingumo problemas, daug dėmesio buvo skirta pavyzdinių elgesio manierų formavimui. Karininko įvaizdis buvo siejamas su kilniausiomis dvasinėmis ir išskirtinėmis charakterio savybėmis. Kario garbė buvo tapatinama su profesinės pareigos atlikimu, neišskiriant kariuomenės vidaus struktūros ir tvarkos, karinių įstatymų, kiekvieno kario individualaus elgesio⁷.

Lietuvos kariuomenės karininkas turėjo vadovautis aukščiausiais moraliniais principais, būti drausmingas, teisingas, gebėti susiorientuoti sudėtingose situacijose, gerbti kitų nuomonę, mokėti bendrauti su įvairaus amžiaus, išsilavinimo, skirtingų tautybių, tikybių, profesijų asmenimis, būti susipažinęs su teisės dalykais. Karininkai tarnyboje neišvengė draudimų. Pavyzdžiui, karininkui nebuvo galima, nors ir prasiskolinus, užėiti į pigesnį restoraną, viešbutį ar kavinę; keiktis, rūkyti, žiovauti arba miegoti, rodytis neblai viam, bendrauti su neaiškios reputacijos asmenimis viešoje vietoje; važinėti viešuoju transportu (autobusu, „konke“, „kukuška“⁸), pasirodyti gurguolės vežime; be didelio reikalo nešti nešinius, vaiką ar stumti vežimėlį, sėdėti ant suoliuko arba vaikštinėti gatvėmis be reikalo. Karininkui nedarė garbės baimės jausmas, fobijos. Jis privalėjo ne tik elgtis, bet ir atrodyti nepriekaištingai.

Karininko antrajai pusei taip pat buvo keliami aukšti reikalavimai. Ji buvo pristatoma karininkų susirinkimo metu.

⁶1919 01 25–1929 10 06 laikotarpiu karo mokykla vadinosi Lietuvos karo mokykla, 1929 10 06–1940 06 15 – Pirmojo Lietuvos Prezidento karo mokykla.

⁷A. Petrauskaitė, Karininkijos dorovinės problemos prieškarinio Lietuvoje, p. 120.

⁸„Konkė“ – arkliais traukiamas tramvajus, kuriuo Kaune naudotasi 1892–1929 m., „kukuška“ – Kauno siaurasis geležinkelis, veikęs 1919–1935 m.

Santuoka galėjo įvykti tik pritarus karinės dalies viršininkui. Be to, buvo suvaržytas leidimų išdavimas karininkams, liktiniams puskarininkiams ir net KAM civiliniams tarnautojams vesti svetimtautes⁹. Tokie reikalavimai kaip aukšta moralė ir išsilavinimas buvo keliami ir karininko žmonai, kad jos nebūtų galima papirkti, sukompromituoti, priversti atskleisti su vyro karininko tarnyba susijusių paslapčių¹⁰.

Karininkas turėjo būti geras savo profesinės bendruomenės narys, saugoti jos garbę, mokėti sugyventi ir bendrauti su kitais karininkais, sugebėti savo asmeninę nuomonę suderinti su bendrąja karine doktrina¹¹. Tačiau išsiskyrė karininkijos luominės garbės supratimas, suteikęs pagrindą atsirasti tam tikrai „kariuomenės aristokratijai“. Garbė buvo suprantama kaip vieša pagarba, geras vardas ne tik profesiniame kolektyve, bet ir tarp kitos socialinės padėties asmenų. „Kariškas munduras“ įpareigojo visur ir visada tinkamai elgtis ir tik išskirtiniais atvejais naudoti ginklą. Karininkui buvo neleista žeminti kariuomenės ir karininko vardo, tačiau jo elgsenoje netrūko neigiamų reiškinių įtakos (aukštesniųjų karininkų savivalės, karjeros siekimo, intrigų kėlimo, pataikavimo, nesaikingo alkoholio vartojimo, bendravimo su laisvo elgesio moterimis arba abejotinos reputacijos asmenimis ir pan.).

Jaunoji Lietuvos kariuomenės karininkų karta labai dažnai neigiamai vertino iš Rusijos ir Vokietijos kariuomenių atėjusius papročius, tradicijas, patirtis ir nuostatą, kad karininkija – privilegijuota visuomenės dalis, galinti gyventi nerūpestingą, arogantišką, protekcijomis, abejotinu patriotizmu ir karine etika grįstą gyvenimą. Daugiausia kritikos sulaukė aukščiausius karinius laipsnius turėję carinės Rusijos karininkai. Pavyzdžiui, vien carinės Rusijos ir baltagvardiečių kariuomenių generolų atkurtos Lietuvos kariuomenėje buvo keletas: generolai majorai Juozas Kraucevičius, Boleslovas Kazimieras Kreičmanas, Antanas Martusevičius, Rapolas Okulič-Kazarinas, Vytautas Otockis, Leonas Radus-Zenkavičius, Vladas Dionizas Slaboševičius, Vytautas Stoma, Andrius Zarinas ir Silvestras Žukauskas, generolas Kiprijonas Kondratovičius¹². Kariuomenės gretose tarnavo Didžiosios Britanijos brg. gen. Frenkas Persis Krozjeras (*Frank Percy Crozier*), kuris pats pasirašinėjo kaip Lietuvos kariuomenės generolas majoras¹³, nors tokio karinio laipsnio Lietuvos kariuomenės karinių laipsnių hierarchijoje nebuvo. Drįsčiau teigti, kad tik gen. K. Kondratovičius galėtų būti vertinamas išskirtinai neigiamai.

Lietuvos kariuomenės vadovybė ypatingą dėmesį skyrė karių tarpusavio santykiams, kovojo su ydingomis rusų kariuomenės tradicijomis, netoleravo netinkamo karininkų elgesio su kareiviais, prieš juos naudoto fizinio smurto, kūno bausmių – mušimo rykštėmis ir rimbais. Kariuomenė-

⁹ S. Raštikis, Kovos dėl Lietuvos, p. 372.

¹⁰ A. Petrauskaitė, Karininkijos dorovinės problemos prieškarinio Lietuvoje, Karo archyvas, p. 127.

¹¹ V. Bulvičius, Karinis valstybės rengimas, Vilnius, 1994, p. 128–129.

¹² Carinės Rusijos, baltagvardiečių ir kitų valstybių kariuomenių kariniai laipsniai atkurtos Lietuvos kariuomenėje buvo prilyginti tam pačiam arba aukštesniam kariniam laipsniui. Pvz., generolo majoro laipsnis buvo prilygintas generolo leitenanto arba generolo, o pastarasis atitinkamai – kariniam laipsniui.

¹³ British advisers in the Baltic States, <<http://www.cairogang.com/other-people/british/castle-intelligence/crozier/crozier.html>> [Žiūrėta: 2011 m. sausio 11 d.]; Mirė anglų gen. F. P. Crozieras, tarnavęs Lietuvos kariuomenėje, Karys, 1937, Nr. 37–38, p. 1066.

Vytauto Didžiojo karo muziejaus fondo nuotrauka

je buvo uždrausta kareivius naudoti kario garbę žeminantiems darbams atlikti. Tačiau išliko pasiuntinių (kareivių) privilegija, kai kareiviai auklėdavo karininkų vaikus, skalbdavo jų drabužius, maitindavo juos, lydėdavo karininko žmoną į turgų, rytais žadindavo karininką, tvarkydavo jo aprangą, avalynę, atnešdavo vandens, dienos metu saugojo butą, vakare laukdavo sugrįžtant ir vykdavo įvairius asmeninius nevedusių karininkų pavedimus¹⁴. Tokia privilegija buvo motyvuojama nepakankama karininkų alga. Teiktinas toks pavyzdys: 1922 m. Tauragės miesto ir apskrities komendantūros kariai skundėsi, kad buvo naudojami lauko darbams atlikti – turėjo arti, sėti, pjauti ir šieną vežti¹⁵.

Tarpusavio nesusipratimų neišvengė karininkai ir karo valdininkai¹⁶. Šie dažnai buvo apibūdinami kaip pasislėpę

„svetimoje uniformoje“, neišauklėti kariška dvasia, todėl dėl patiriamų nepatogumų stodavo į karo mokyklą ir laikydavo egzaminus, kad taptų visateisiais karininkais. Buvo pabrėžiama, kad, kalbant apie garbę, iš karo valdininko negalima reikalauti to paties kaip iš karininko¹⁷. 1926 m. karo valdininkai buvo perorganizuoti įsteigus naują administracijos karininko specialybę ir dėvėjo tos karinės dalies, kurioje tarnavo, uniformą. Jiems karinis laipsnis buvo suteikiamas jau tarnybos kariuomenėje pradžioje, tačiau iš pradžių uniformoje jis neatsispindėjo¹⁸. Pažymėtina, kad ilgainiui visų tarnybų karininkai, nesvarbu, kokio laipsnio ir rango, karinės drausmės ir profesinės etikos požiūriu buvo lygūs.

Viena pagrindinių karininkų problemų buvo nesaikingas alkoholio vartojimas. Neretai karininkai, nesilaikydami kariuomenės tvarkos, po nustatytos valandos pasilikdavo karininkų klubuose, kur gerdavo, triukšmaudavo, lošdavo kortomis, bendraudavo su neaiškios reputacijos svečiais, mušdavosi, dainuodavo rusiškas dainas, šaudydavo iš revolverio, kapodavo kardu baldus ir pan. Pažymėtina, kad dėl girtavimo nebuvo atleidžiama nuo atsakomybės, nes vien jau pasigėrimo faktas traktuotas kaip atsakomybės stoka. Pvz., 1922 m. kovo 25 d. 3-iojo dragūnų „Geležinio Vilko“ pulko karininkų valgykloje vakarėlio metu buvo vartojami uždrausti alkoholiniai gėrimai (konjakas, likeris), dėl ko kilo muštynės, buvo šaudoma iš revolverio. Dalis karininkų buvo nubausti už šiuos nusikaltimus kelių dienų areštu, dalis – perkelti į kitą tarnybos vietą arba atleisti iš tarnybos¹⁹.

¹⁴Alfa, Pasiuntiniai, Kardas, 1926, Nr. 32, p. 507.

¹⁵ 1922 08 31 LR KAM Tauragės miesto ir apskrities komendantūros kareivių skundas Generalinio štabo Žvalgybos skyriui, LCVA, f. 10, ap. 1, b. 122, l. 108.

¹⁶ 1926 m. sausio 15 d. Lietuvos kariuomenėje buvo panaikintas karo valdininko laipsnis. Jo etatinė vieta buvo pakeista karininko arba KAM civilinio tarnautojo etatine vieta. Karininko karinis laipsnis galėjo būti suteikiamas karo valdininkui atsižvelgiant į tarnybos kariuomenėje laiką (jei jis kariuomenėje užėmė ne žemesnę kaip atskirojo bataliono vado vietą, turėjo 4–6 klasių bendrojo lavinimo mokyklos išsilavinimą ir tinkamą atestaciją – buvo pakeliamas į karininkus be egzaminų), karo valdininkas, kuris užėmė ne žemesnę kaip kuopos vado ir ne aukštesnę kaip atskirojo bataliono vado vietą, turėjo ne žemesnę kaip 4–6 klasių bendrojo lavinimo mokyklos išsilavinimą ir tinkamą atestaciją, buvo pakeliamas į karininkus išėjęs tam tikrą krašto apsaugos ministro nustatytą kursą prie Kario mokyklos. Tik išskirtiniais atvejais krašto apsaugos ministro prerogatyva karo valdininkui galėjo būti suteikiamas karininko laipsnis be egzaminų. Karo valdininkui, pradėjusiam tarnybą Lietuvos kariuomenėje, suteikiant karininko laipsnį, buvo įskaitomas leitenanto laipsnis. Panaikinus karo valdininko institutą ir sulyginus karo valdininkų ir karininkų teises, buvo pasiekta vienybė kariuomenėje. Žr.: J. Laucevičius, Administracijos karininkai, Kardas, 1927, Nr. 9, p. 122; Kario valdininkų laipsnių pakeitimo įstatymas, Vyriausybės žinios, Kaunas, 1926, Nr. 213/1407; Įsakymas kariuomenei Nr. 299/9, Kaunas, 1921 m. gruodžio 28 d.

¹⁷ S. Sasnauskas, Medice, cura te ipsis, Kardas, 1925, Nr. 6, p. 9; V. L-nas, Dėl straipsnio administracijos karininkai, Kardas, 1927, Nr. 10–11, p. 151.

¹⁸ I. S., Administracijos karininkai, Kardas, 1927, Nr. 7–8, p. 103.

¹⁹ Įsakymas kariuomenei Nr. 8/1,7, Kaunas, 1922 m. kovo 31 d.

Kita problema kariuomenėje buvo susijusi su karininkų laisvalaikio praleidimo būdu – kortavimu žaidžiant preferansą, bridžą ar „Akį“. Kariuomenės vadas ir visos kariuomenės autoritetas, griežtos drausmės ir tvarkos šalininkas gen. S. Žukauskas asmeniškai ragino kovoti su azartiniais žaidimais kariuomenėje, nors pats buvo aistringas kortuotojas, žaisdavęs namuose ir klubuose su nuolatiniais partneriais – diplomatu Broniumi Balučiu, maestro Kipru Petrausku ir G. Kaplanu²⁰. Respublikos prezidento Antano Smetonos aplinkoje taip pat buvo mėgstama kortuoti. Jo žmona Sofija Chodakauskaitė-Smetonienė labai mėgo bridžą, todėl kai kurie karininkai, susirūpinę savo karjera ir asmenine gerove, siekdami paaukštinimo, pralošdavo jai nemažas pinigų sumas²¹.

Karininkai savo problemas sprendė įvairiais būdais, neretai panaudodami ginklą. Aukšto rango karininkai, tokie kaip gen. S. Žukauskas, plk. K. Žukas ir kiti, pabrėždavo, kad reikia ginti karininko garbę, prireikus – ir ginklu²². Ne vienas karininkas, būdamas kaltinamųjų suole, teigė, kad taip pasielgė dėl „kariškos garbės“. Pvz., 1928 m. iš gegužės 28-osios į 29-ąją 3-iojo artilerijos pulko kpt. Vladimiras Okulič-Kazarinas (V. Okulič-Kozarinas) nušovė teisininką Liudą Noreiką už įžeistą karininko garbę žaidžiant pokerį klube „Merkurijus“. Tačiau bylą nagrinėjo ne karininkų garbės, o Kariuomenės teismas²³. Kasdieninis atsitikimas „balansavo“ tarp menko nesuspapravimo ir baudžiamojo nusikaltimo. O toks karininko garbės gynimas laikytas neleistinu ir baustiniu reiškiniumi.

Vienas iš karininkų garbės įrodymų buvo ne tik garbės gynimo, bet ir duoto garbės žodžio laikymasis. Tai ne visada pavykdavo. Pvz., 1921 m. lapkričio 15 d. 5-ojo pėstininkų Lietuvos didžiojo kunigaikščio Kęstučio pulko kpt. Povilas Strelnikas (Strelnikovas), 7-ojo pėstininkų Žemaičių kunigaikščio Butegeidžio (Butigeidžio) pulko kpt. Adomas Džiuvė ir 2-ojo pėstininkų Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Algirdo pulko ltn. Povilas Kaladė, pasigėrę viename restorane Kaune, sukėlė triukšmą, kareivių akivaizdoje kabinėjosi prie žmonių, rėkavo ir grasino visus sušaudysią. Karininkai buvo suimti ir nugabenti į komendantūrą, kur buvo užregistruoti ir, davę karininko garbės žodį negrįžti į restoraną, paleisti. Tačiau karininkai sulaužė duotą žodį ir tęsė linksmybes. Karinė vadovybė juos nubaudė nuo dviejų savaičių iki vieno mėnesio areštinės bausmėmis²⁴.

Karininkai buvo baudžiami ne tik už panašius poelgius, bet ir už nemokėjimą tinkamai apginti karininko garbę, kurią reikėjo užsitarnauti. Pvz., 1924 m. Klaipėdos krašto pilietis pavarde Hamanas (*Hamann*)²⁵, būdamas kavinėje su draugais, tyčiojosi iš 7-ojo pėstininkų Žemaičių kunigaikščio

čio Butegeidžio pulko karininkų. Jis sėdėjo prie gretimo staliuko ir rodė špygą. Karininkai pastebėjo netaktišką gestą, tačiau nenorėdami kelti triukšmo viešoje vietoje, apleido kavinę. Kiek vėliau vyr. ltn. Mikas Kukutis (Kivlevičius) sulaukė išėjusį iš kavinės pilietį Hamaną, bet, nuvedęs į kareivines ir patikrinęs asmens dokumentus, paleido. Už tai, kad karininkas iš karto nesugebėjo tinkamai apginti karininko garbės, pulko vado buvo nubautas trijų parų namų arešto bausme²⁶.

Ilgainiui visuomenės požiūris į karininkus keitėsi. Jie pamažu tapo gerbtinu pilietiškumo pavyzdžiu. Tam įtakos turėjo dėl karininkų etikos įsteigtas karininkų garbės teismas. Karinės garbės gynimas neapsiribojo vien bylinėjimusi teisme, ją galima buvo apginti demonstruojant karinį meistriškumą dvikovose, vykusiuose pagal tam tikras nustatytas taisykles. Vienas iš pagrindinių karininko garbės kodekso elementų buvo charakterio ir individualios būdo savybės, civilinis ir karinis išsilavinimas, karinis meistriškumas, drąsa ir jėgos demonstravimas.

²⁶ 1924 05 05 LR KAM I. e. Vyriausiojo štabo viršininko pareigas plk. ltn. A. Zubrio raštas LR Prezidento kanceliarijos viršininkui, LCVA, f. 929, ap. 1, b. 218, l. 56.

Tęsinys kitame KARIŪNO numeryje

²⁰ J. Aničas, Generolas Silvestras Žukauskas 1861–1937, Vilnius, 2006, p. 237. Straipsnio autoriui nėra žinomas nesutrumpintas G. Kaplano vardas.

²¹ R. Subačius, Kovotojai, kūrėjai, karjeristai, kolaborantai..., Dramatiškos biografijos, Vilnius, 2007, p. 21.

²² 1928 10 13 LR KAM Kariuomenės teismo pirmininko gen. ltn. P. Šniukštos raštas Vyriausiojo štabo viršininkui, LCVA, f. 507, ap. 7, b. 568, l. 25; K. Škirpa, Pakeliui su Mykolu Sleževičiumi, Mykolas Sleževičius, p. 242.

²³ Kruvinas įvykis „Vilnyje“, Lietuvos žinios, 1928 m. gegužės 30 d., Nr. 116, p. 3; Pasikalbėjimas su D-ru Kuzma, Rytas, 1928 m. gegužės 30 d., Nr. 120, p. 3; K., Baisus įvykis Kaune, Trimitas, 1928, Nr. 23, p. 753; Kap. Okulič-Kazarino byla, Lietuvos aidas, 1928 m. spalio 1 d., Nr. 197, p. 2–3; Okulič-Kazarinas nuteistas 3 m. kalėjiman, Lietuvos žinios, 1928 m. gruodžio 5 d., Nr. 270, p. 2; Okulič-Kazarinui vakar patrigubinta bausmė, Banga, 1928 m. gruodžio 6 d., Nr. 16, p. 1.

²⁴ Įsakymas kariuomenei Nr. 294/10, Kaunas, 1921 m. gruodžio 20 d.

²⁵ Straipsnio autoriui nėra žinomas paminėto piliečio vardas.

Plk. ltn. Valerijus ŠERELIS

Apie karo principus

Šiandien norėčiau supažindinti ne su karo principų atsiradimo istorija, nes jeigu taip – turėčiau pradėti nuo Sun Tzu, ir tai, ko gero, nebūtų karo principų tikrosios ištakos. Todėl rengiuosi papasakoti, kaip karo principai buvo susisteminti ir sugrupuoti, kaip jie tapo tais principais, kuriuos mes matome Lietuvos karinėje doktrinoje.

Po pirmo mūšio atsirado ir pirmoji patirtis, ir pirmosios „taisyklės“. Laikui bėgant teoretikai rėmėsi praktikais, praktikai – teoretikais. Taip susiformavo kažkas, ką būtų galima pavadinti „karo principų šeima“, t. y. jų rinkinys. Bet ir ji gali būti skirtinga, nes priklauso nuo aplinkos, kurioje „gyvena“, todėl skirtingų valstybių karinėse doktrinose aprašyti karo principai dažnai skiriasi. Nepaisant skirtumų, visgi karo principai yra susisteminti ir sugrupuoti.

Pirmasis tai padarė Džonas Frederikas Čarlasas Fuleris (*John Frederick Charles Fuller*). 1911 metais, po atostogų Vokietijoje, jis grįžo į Angliją visiškai įsitikinęs, kad netrukus turėtų prasidėti karas, ir tam tikra prasme jam pradėjo ruoštis. Skaitydamas 1909 m. *Field Service Regulations*, pirmos dalies pirmuosiuose puslapiuose Fuleris rado įdomų sakinį: „Pagrindiniai karo principai nėra sudėtingi, jų nėra daug, bet juos pritaikyti sunku, nes negalima pasitelkti taisyklių. Teisingas principo panaudojimas atitinkamomis aplinkybėmis atspindi gilią karybos žinias, įgytas studijuojant bei praktiškai jį taikant tol, kol tampa instinktu.“ Ir tarė sau: „Nuostabu, bet kas gi tie „pagrindiniai karo principai“? – nes knygoje nėra

vienas iš jų nebuvo paminėtas. Fuleris pradėjo jų ieškoti skaitydamas Napoleono korespondenciją. Po kiek laiko jam pavyko nustatyti principus, kuriais vadovavosi Napoleonas. Jų buvo šeši:

1. Tikslas (angl. *Objective*).
2. Pajėgų sutelkimas (angl. *Mass*).
3. Puolimas arba ataka, arba agresyvus veiksmas (angl. *Offensive*).
4. Saugumas (angl. *Security*).
5. Netikėtumas (angl. *Surprise*).
6. Judėjimas (angl. *Movement*).

Įdomu, kad jam, dar besimokant karo akademijoje, dėl susižavėjimo Bonapartu prikibo pravardė *Boney*. Ne nuostabu, kad jis skaitė viską, ką parašė Napoleonas, bet aš niekada nepatikėsiu,

John Frederick Charles Fuller
(1878 09 01–1966 02 10)

D. Britanijos karininkas, generolas majoras, karo istorikas, strategas, teoretikas, išradėjas, okultistas

jei kas nors sakys, kad Fuleris neskaitė Klauzevico, kurio raštuose galima rasti nemažai užuominų apie tai, ką sugrupavo Fuleris. Pvz., Fulerio „pajėgų sutelkimas“ labai panašus į Klauzevico „skaičiaus pranašumą“, kurį jis savo knygoje „Apie karą“ vadina pirmuoju strategijos principu. O jei yra strategijos, vadinasi, turėtų būti nustatyti ir taktikos principai – juos irgi randame Klauzevico veikaluose. „Nenaudoti raitininkų be reikalo prieš dar neišsklaidytus pėstininkus; šaudyti tik nuotoliu, užtikrinančiu veiksmingą ugnį; tausoti pagal galimybes jėgas mūšio pabaigai – tai taktikos principai. Visi šie nuostatai nebūna absoliučiai vykdomi kiekvienu atveju, bet jie visada turi būti veikiančiojo sąmonėje, kad jis nepraleistų galimybės pritaikyti šią tiesą tinkamoje tam situacijoje.“

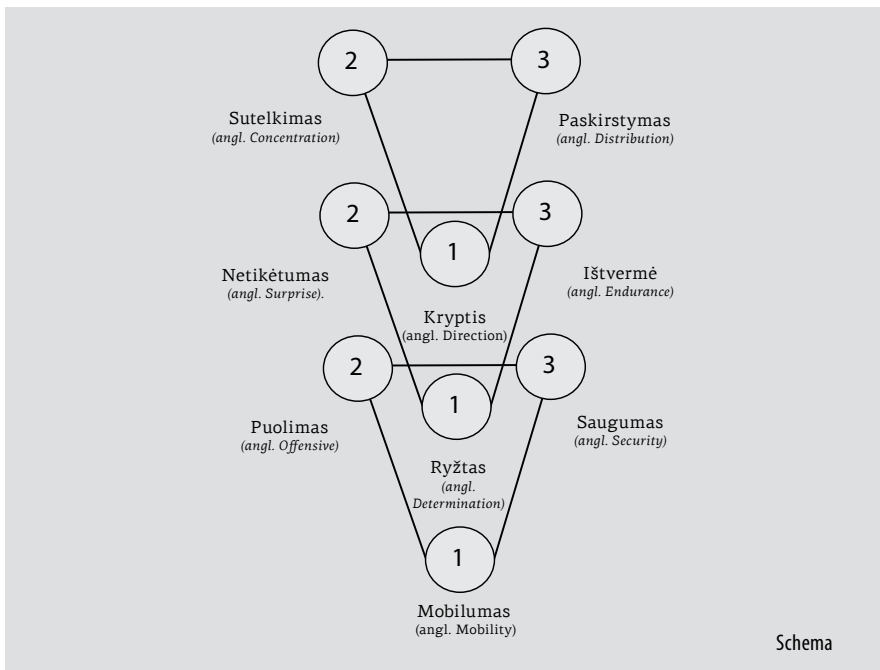
Bet grįžkime prie Fulerio. 1912 m. jis turėjo šešis, jau minėtus, karo principus, o prasidėjus karui, prisidėjo dar du – „pajėgų taupymas“ (angl. *Economy of Force*) ir „bendradarbiavimas“ (angl. *Co-operation*). 1923 m. karo principų skaičius padidėjo iki devyniolikos, bet 1925 m. liko tik devyni. Kintant jų skaičiui, kito ir pavadinimai. Taip „tikslas“ (angl. *Objective*) buvo pakeistas į „kryptis“ (angl. *Direction*), kurias gal net labiau tinka vadinti principu, nes tikslas – tai, ko mes siekiame, o ne kaip ketiname tai padaryti. Tačiau nereiškia, kad „tikslas“ išnyko – jis tiesiog nebebuvo vadinamas principu. „Pajėgų taupymas“ (angl. *Economy of Force*) buvo pakeistas į „paskirstymą“ (angl. *Distribution*), tačiau neišnyko, o buvo „paukštintas“ – perėjo iš kategorijos „karo principas“ į kategoriją „karo dėsnius“, nes lyg ir akivaizdu, kad švaistyti resursus nėra protinga, jog reikia juos išmintingai paskirstyti. Vietoje „bendradarbiavimo“ (angl. *Co-operation*) atsirado du principai: „ištvermė“, arba „patvarumas“ (angl. *Endurance*), ir „ryžtingumas“, „pasiryžimas“ (angl. *Determination*). Taip sistema tapo šiek tiek paprastesnė ir aiškesnė. Bet reikėtų nepamiršti, kad Fuleriui keičiant karo principų pavadinimus kito ir jų turinys, ir tarpusavio santykis. Todėl versdamas juos į lietuvių kalbą, aš visgi palieku skliausteliuose originalų pavadinimą, nes vertimas gali būti tik vertėjo nuomonė, o skaitytojas turi teisę turėti savo. Kitaip tariant, svarbiau suprasti, ką principas reiškia, negu žinoti, kaip jis vadinasi. Taigi, tie devyni likę karo principai buvo suskirstyti į tris grupes, kurios

remia vieną tikslą ir paklūsta vienam, jau minėtam, dėsnui. Trys grupės po tris principus (1 schemoje skaičiai nurodo karo principo priklausomybę grupei):

1. Valdymo principai (angl. *Principles of Control*): kryptis (angl. *Direction*), ryžtas (angl. *Determination*) ir mobilumas (angl. *Mobility*).

2. Spaudimo principai (angl. *Principles of Pressure*): sutelkimas (angl. *Concentration*, dažnai įvardijamas kaip Mass), netikėtumas (angl. *Surprise*) ir puolimas (ataka arba agresyvus veiksmas) (angl. *Offensive*).

3. Atsparumo principai (angl. *Principles of Resistance*): paskirstymas (angl. *Distribution*), ištvermė (angl. *Endurance*) ir saugumas (angl. *Security*).

Dvejopa karo principų sąveika

Lietuvos karinė doktrina byloja: „Ruošdamiesi karinėms operacijoms, vadas ir jo štabas turi įvertinti būsimą operaciją pagal pagrindinius karo principus. Šie principai nėra dogma ar pateikti svarbumo eile, tačiau jie būtini norint vienodai ir visapusiškai įvertinti karo aplinką ir pasirinkti optimalų veiksmų eigos variantą“³⁵ Joje aprašyti 12 karo principų (žr. lentelę). Ir visi devyni paminėti Fulerio karo principai ten yra. Vienus galima rasti visiškai nepakitusius, kitus atpažinti gali būti šiek tiek sunkiau.

Kalbant apie karo principų sistemą ir jų grupavimą, reikia nepamiršti, kad karo principai gali būti suskirstyti ir kitaip. Kario ir lyderio savybes mes taip pat skirstome į grupes. Yra trys savybių, kurios formuoja žmogų kaip visumą, grupės – tai protinės, moralinės ir fizinės savybės. Neturėtumėm nustebti matydami, kad karo sritys irgi yra trys: intelektualinė – protinė (angl. *Mental*), moralinė (angl. *Moral*) ir fizinė (angl. *Physical*) – ne veltui schemoje ne tik skaičiai įrašyti, bet ir pavaizduoti vertikalčiai išdėstyti trikampiai.

Manevrinio kariavimo teoriją ir doktriną Fuleris kūrė ne vienas. Nemažai prisidėjo jo draugas ir bendramintis seras Bazilis Henris Lidelis Hartas (*sir Basil Henry Liddell Hart*), kaip ir Fuleris, Pirmojo pasaulinio karo veteranas, karo istorikas ir teoretikas. Kol neturėjo sero titulo, iki 1966 m., Hartas buvo vadinamas kapitonu (toks buvo jo laipsnis prieš išeinant į atsargą).

Basil Henry Liddell Hart (1895 10 31–1970 01 29) D. Britanijos karininkas, kapitonas, žurnalistas, karo istorikas, strategas, teoretikas

Kartais Hartas ir Fuleris skirtingai vertina vienus ar kitus procesus ir sąvokas, kartais – tobulai vienas kitą papildo.

Noriu pacituoti vieną Harto posakį: „Kiekvienas veiksmas yra priskirtinas vienai iš trijų pagrindinių kategorijų: apsaugai, smūgiavimui arba judėjimui. Tai mūšio elementai, nepriklausomai nuo to, kautynės tai ar kumštynės.“ Ši frazė idealiai apibūdina fizinės žmogaus savybes ir atitinkamą karo sritį (apatinis trikampis schemoje). Viršutinis trikampis apima protines savybes ir atitinkamą sritį, o vidurinis – moralines. Moralinės savybės neatskiriamos nuo emocijų, todėl viduriniame trikampyje atsidūrė jas įvardijančios sąvokos: „baimė“, „drąsa“, „ryžtas“, „ištvermė“ ir t. t. „Moralinės jėgos kiaurai persmelkia visą karo stichiją; jos labiausiai artimos valiai, nes valia yra moralinė jėga, ir jos iš anksto susitapatina su ja, susilieja į vieną, o valia yra tai, kas išjudina ir vadovauja visoms materialioms jėgoms.“

Baigdamas norėčiau pažvelgti į visumą, į tris trikampius – tikslui pasiekti pakanka trijų dalykų: žinoti, galėti ir norėti (žr. schemą).

1. Tikslas (angl. *Objective*)
2. Pastangų vieningumas (angl. *Unity of Effort*)
3. Bendradarbiavimas (angl. *Co-operation*)
4. Išsilaikymas (angl. *Sustainment*)
5. Pajėgų sutelkimas (angl. *Concentration of Force*)
6. Pastangų racionalumas (angl. *Economy of Effort*)
7. Lankstumas (angl. *Flexibility*)
8. Iniciatyva (angl. *Initiative*)
9. Moralės palaikymas (angl. *Maintenance of Morale*)
10. Netikėtumas (angl. *Surprise*)
11. Saugumas (angl. *Security*)
12. Paprastumas (angl. *Simplicity*)

Lentelė

³⁵ Lietuvos karinė doktrina, 35 p.

Vienos pokylio ritmu

Jau vienuolika metų paskutinį žiemos mėnesį Vilniaus rotušėje rengiamas Vienos pokylis – tradicinis, griežtą scenarijų turintis iškilmingas vakaras. Jis sukviečia mėgstančius šokti, skleidžiančius visuomenėje labdaros idėją. Šiais metais, kaip ir ankstesniais, pokylyje dalyvavo ir Akademijos kariūnai. Jie maloniai sutiko su KARIŪNO skaitytojais pasidalyti šio vakaro įspūdžiais. Kariūnus kalbino Akademijos dėstytoja doc. dr. Nijolė JANULAITIENĖ.

Daivos Gunther nuotraukos

Pasakojimas apie kariūno nuotykius Prancūzijoje

Krn. Mykolas RUTKAUSKAS

Mykolo Rutkausko nuotraukos

Šis pasakojimas apie vieną moderniausių ir seniausių karo akademijų pasaulyje ir Lietuvos karo akademijos kariūno nuotykius bei gyvenimą joje.

Ši istorija prasidėjo dar rugpjūčio 10-ąją...

– Sveikas, Mykolai, jus trukdo kapitonas Zavurskis, – paskambinęs telefonu pasisveikino kuopos vadas.

– Sveiki, tamsta.

– Nepamiršk susidėti būtiniausius daiktus: ekipuotę, uniformas ir taip toliau. Pats žinai... Atvyk į Akademiją dieną prieš kelionę, tave į oro uostą nuveš mūsų transportas... Ir dar – užei pas kapitoną Sidenicą... Mykolai, tik nepamiršk išskristi į Prancūziją, jei taip atsitiktų – tikrai būtų gėda, – paskutinį kartą pajukavo (o gal ir ne?) mano kuopos vadas.

– Supratau, tamsta. Tikrai nepamiršiu! – atsiveikindamas pasakiau.

Iš tikrųjų visi daiktai jau buvo sukrauti prieš savaitę, o dokumentai parngti dar anksčiau. Vienintelis klausimas, kuris kėlė nerimą ir nuolat sukosi galvoje: „Kas manęs ten laukia?“ Dar nė vienas kariūnas nėra studijavęs romantiškojoje Prancūzijoje, todėl išankstinės informacijos apie tai neturėjau. Žinojau tik tiek, kad lėktuvas nusileis Paryžiuje, tuomet sėsiu į greitąjį traukinį Paryžius–Renas, o to miesto stotyje jau kažkas manęs lauks. Laukė, tačiau ne prancūzai. Stotyje sutikau 10 amerikiečių iš West Pointo ir vieną vengrą – 11 tokių pat nelaimėlių (o gal *laimėlių?*), kurie taip pat laukė šilto prancūzų sutikimo. Po 2 valandų atvyko iškilmingai pasipuošę 2 Saint-Cyro karo akademijos kariūnai. Kartu su jais nuvykome į karo akademiją. Taip saulėtą rugpjūčio 22-ąją prasidėjo mano studijos Prancūzijoje...

Gyvenimo sąlygos Saint-Cyro karo

akademijoje labai geros: kiekvienas kariūnas batalione turi atskirą kambarį, maistas skanus, sudarytos puikios sąlygos sportuoti... Tačiau dabar ne apie tai... Kai tik atvykau, iš karto kilo daugybė klausimų dėl dienotvarkės (prie to buvau pripratęs jau Lietuvoje): kada reikės keltis, valgyti ir pan.? Mano kuratorė kariūnė Maryline Morel pareiškė: „Gal tau pasakyti, kada į tualetą turi eiti? Už rankos tavęs nevedžiosiu, nebent kažko nežinotum. Rytoj 7:30 privalai būti rikiuotės aikštėje, apranga – lauko uniforma. Jei nori, prieš tai gali papusryčiauti valgykloje, kurią tau jau rodžiau. Šiandien važiuojam į sutikimo vakarą *Norby* kavinėje, todėl 19:00 būk pasiruošęs.“ Supratau, kad skubiai teks mokytis savarankiškumo, ko niekada neteko daryti Lietuvoje: viskas būdavo paduota, paruošta, net ir į valgyklą nuveddavo, o čia to nėra... Iš pradžių buvo keista, gal net pikta, bet greitai suvokiau, kad tai man naudinga.

Apsigyvenę turėjome parą pratyboms pasiręngti. Sukomplektavau atsivežtus daiktus, sureguliuavau Prancūzijoje išduotus šalmą ir amunicijos diržą. Buvau supažindintas su būrio vadu kapitonu Ivinecu. Išlaikiau GVT. Išdavė ginklą, šaudmenų, sausąjį davinį, vandens – ir pratyboms pasiruošęs.

Prancūzai daug dėmesio skiria kario elgesiui su ginklu, motyvuodami tuo, kad mes, profesionalai, negalime ginklo bet kaip nešioti, bet kur padėti, negalime nežinoti, į ką ir kada šauti. Privalome iš karto atskirti, kuris yra kombatantas, o kuris – civilis, kada vykdant užduotį galima užsakyti artimąją paramą, o kada – ne. To niekada nesimokiau Lietuvoje, tačiau niekada manęs niekas ir profesionalu nėra pavadinęs.

Pratybose buvo naudojami sraigtasparniai – jų taip pat iki tol nebuvau regėjęs. Įdomu tai, kad kariūnai daly-

vauja planuojant pratības ir taip įgyja dar daugiau praktikos. Teko dalyvauti mūšio mieste ir mūšio kalnuose pratybose. Jos paliko nemažą įspūdį.

Mus prikėlė naktį apie 1:30. Turėjome 30 min. daiktams susidėti ir į rajoną kalnuose, 1 km nuo tikėtinos priešo vietos, nuvykti. Tuo metu, galvojau, pašaudysim, tačiau priešo nebuvo. Teko įsikurti laikinoje vietoje ant nepatogių akmenų. Kitą dieną grįžome į savo stovyklą.

Pratybose buvo daug veiksmo, viskas vyko gana tikroviškai. Teko kartą vadovauti mūšio mieste pratybose atliekant pastato valymą. Tai privalėjo atlikti kiekvienas kariūnas, todėl mokymai užsitęsė gan ilgai. Jų metu išmokau daug naudingų dalykų. To nebuvau bandęs Lietuvoje. Galbūt būčiau atlikęs viską dar geriau.

Pratybos pratybomis, karas karu, tačiau daugiausia laiko teko skirti mokslams. Patekau į tarptautinę grupę, kurioje buvo kariūnų iš daugybės pasaulio šalių. Atsakingasis dėstytojas ponas Flichy, pradėdamas pirmąją paskaitą, iškilmingai pasakė: „Jūs esate čia, nes ateišties pasaulis jūsų rankose, leitenantai.“ Paskaitos buvo aukšto lygio karininko ugdymo prasme, tačiau gana atitrūkusios nuo akademinų studijų. Mokėmės diplomatišų ir karinių derybų, žvalgybos, karinės etikos, strategijos ir kitų dalykų, kurie labai naudingi, bet yra visiškai kitokie nei Lietuvoje, todėl grįžęs nemažai turėjau paplušėti, kol pasivijau draugus. Dėstytojai – taip pat ne akademinės bendruomenės atstovai, tiesiog savo sričių profesionalai, daugiausiai atsargos karininkai. Jie paskaitose taikydavo ne klasikinius metodus ir informaciją dažniausiai pateikdavo iš praktinės pusės. Ypač daug laiko buvo skiriama

savarankiškam mokymuisi. Paskaitos įdomios, tačiau joms tekdavo ruošti iš anksto. Iš pradžių buvo gana neįprasta, tačiau ilgainiui pripratau ir prie tokio dėstymo stiliaus.

Be mokslų, teko susipažinti su Saint-Cyro karo akademijos tradicijomis ir daugybe įdomių žmonių. Vienas iš iššūkių atvykus į Prancūziją – įrodyti, kad lietuviai ne rusai, kad jie ne stačiatikiai, kad ne tik nekalba rusiškai, bet ir nevartoja kirilicos. Pirmąjį savaitgalį labai nustebau. Niekas iš kariūnų nesiskubino važiuoti namo, nors tokio dalyko kaip išleidžiamųjų sąrašai išvis nėra – išleidžiami visi. Pastebėjau, kad daugiau mašinų čia atvažiuoja negu išvažiuoja. Į akademiją pradeda plūsti kariūnų artimieji, merginos, draugai. Tai man buvo visiškai nesuprantama, nes Lietuvoje tokių dalykų niekada nemačiau. Nežinau kodėl: ar

dėl to, kad ten jiems patinka būti, ar kad kitokia mūsų kultūra. Dar vienas nesuvaldomas dalykas – alkoholio vartojimas. Karo akademijoje tai daryti nedraudžiama – ugdoma kariūnų atsakomybė kartu su karininkais rengiant įvairias bataliono šventes. Netgi valgykloje galima jo gauti. Tuo nemažai domėjaisi. Geriausiai situaciją man paaiškino kuopos vadas komandantas (majoras) Muo: „Mes – ne dviveidžiai. Kam slėpti tai, kas akivaizdu. Ir dar – to neatimsi nei iš prancūzų, nei iš karinės kultūros.“ Daug teko bendrauti su karininkais, todėl netrukus pastebėjau, kad būsimą karininko gyvenime akivaizdžiai atskirtas formalusis ir neformalusis bendravimas. Iki 18 valandos griežtai laikomasi visų Prancūzijos kariuomenės statutų, po to – laisvas laikas, kai nebesilaikoma jokių formaliųjų taisyklių. Tada karininkai ir kariūnai dažnai

užsiima ta pačia veikla: sportuoja, kartu leidžia laisvalaikį mieste ar poilsio kambaryje. O poilsio kambarį turi kiekvienas bataliono būrys. Jame rengiami *pasisédėjimai*, švenčiami gimtadieniai, geria ma rytinė arbata, klausomasi būrio vado pastabų arba motyvuojamųjų kalbų.

Šioje aplinkoje gyvenau 4 mėnesius ir to, manau, niekada nepamiršiu. Patirtis, nauji draugai, užsienio kalbos įgūdžiai ir *milijonai* įspūdžių – tai, kas išliks. Nieko nepakeitė net šis elektroninis kuopos vado laiškas likus savaitei iki grįžimo į Lietuvą:

„Sveikas, Mykolai, kiek aš žinau, esi komandiruotas iki 12. 21 – nuo tada kariūnai bus išleisti į namus. Taigi, tu turi atvykti į LKA, prisistatyti budėtojui, informuoti jį, kad grįžai iš Prancūzijos ir ketini keliauti, atostogauti.“

Perskaitęs jį supratau, kad jau beveik esu Lietuvoje... ☺

IŠ PIRMŲ LŪPŲ

Krn. Martynas ŽUKOVAS

➔ Jūsų credo

Niekada nieko nesigailėk, nes kiekviena patirtis vertinga (O. V.)

➔ Kas Jums padarė pačią didžiausią įtaką?

Šeima, pirmieji vadai

➔ Jeigu galėtumėte keliauti *laiko mašina*, kokį mūšį /karinę operaciją norėtumėte pamatyti?

Išsilaipinimą Normandijoje

➔ Jeigu reiktų pasirinkti tik tris knygas, kurias pasirinktumėte?

Pavadinimo nepasakysiu, bet tai būtų dokumentika arba memuarai

➔ Pats skaniausias pyragėlis vaikystėje buvo

Šokoladinis pyragėlis mokyklos valgykloje

➔ Ką pasikviestumėte į negyvenamą salą?

Savo merginą

➔ Man principingumas

Tai ištikimybė sau ir susitarimo laikymasis

➔ Jeigu nebūtumėte tapęs kariūnu

Būčiau kulinarijos meistras

➔ Ko niekada nesutiktumėte padaryti?

Išduoti draugo

➔ Jei rašytumėte Žmogaus garbės kodeksą, kurie reikalavimai būtų esminiai?

Pripažinti savo klaidas

➔ Užbaikite sakinį: „Mane išveda iš pusiausvyros, kai...“

Žmonės bando įrodyti tai, ko nežino

➔ Šventė, kurios labiausiai laukiate

Kalėdos

➔ Mėgstamiausias tarptautinis žodis „Valkirija“

➔ Kai buvote vaikas

Buvau labai drovus ir santūrus

➔ Paskutinė mintis prieš miegą

Kaip nuvyti visas mintis

➔ Užgaida, kurią sau leidote per žiemos atostogas

Atostogos!

➔ Kai ko nors nežinote

Bandau sužinoti, išsiaiškinti

➔ Filmą, kurį norėtumėte pažiūrėti dar kartą

Joyeux Noël (Merry Christmas)

➔ Asmenybė, kuria žavėtės

G. S. > Patton

➔ Kada paskutinį kartą verkėte iš juoko?

Rašydamas atsakymą į šį klausimą, kai prisiminiau, iš ko juokiais...

➔ Viskas, ko norite iš kolegų kariūnų, tai

Pagarbos sau ir uniformai

➔ Neįsivaizduojate dienos be

Pietų

➔ Ko Jums trūksta Akademijoje?

Noro ir drąsos keistis

➔ Daugelis galvoja, kad Jūs

Tylus, ramus

➔ Lietuvos vieta, kurią patartumėte aplankyti

Kuršių nerija

➔ Mėgstamiausia vieta Akademijoje

K-9 virtuvė – ten gimsta stebuklai

➔ Pirmoji mintis pabudus ryte

Kodėl????

➔ Trimis žodžiais apibūdinkite karininką

Stiprus, protingas, „lankstus“

➔ Kas trukdo kariūnams laikytis savo Garbės kodekso?

Anksčiau įgytos ir neįgytos vertybės

➔ Knyga, kurią patartumėte perskaityti draugams

Viktoras Suvorovas „Akvariumas“

➔ Nesėkmė

Tai įvykis, iš kurio galima pasimokyti

➔ Akademijoje mane labiausiai džiugino (-a)

Galimybė išeiti į miestą

➔ Įvaizduokite, kad Jūs – Karo akademijos viršininkas. Pirmasis Jūsų įsakymas

Neprivalomas paskaitų lankymas. Kariūnai – ne avių banda – turi patys suprasti, ko jiems reikia, ir mokytis planuoti savo laiką ir veiklą. Baigus LKA nebebus dienotvarkės ir garsiakalbių kambariuose – tik užduotys ir darbai, kuriuos reikės atlikti pačiam

← Pradžia 25 puslapyje

➔ **Kada sužinojote apie Vienos pokylį ir kodėl nusprendėte jame dalyvauti? Kokią idėją jis skleidžia?**

**Krn. Andrius KUBILIUS ir
krn. Akvilė UBEIKAITĖ:**

Daug esame girdėję apie Vienos pokylį. Visada norėjau dalyvauti renginyje, kur gerą nuotaiką sukuria orkestras, nuotaikinga daina ir mėgstantys šokti žmonės. Todėl sausio pabaigoje, išgirdęs apie rengiamą pokylį, nepraleidau progos viską pamatyti savo akimis. O mano šokių partnerė dar maža būdama iš pažįstamų išgirdo apie Vienos pokylį, vykstantį Vilniuje, ir nuo tada svajojo kada nors jame dalyvauti. Džiugu, kad šį vasarį jos svajonė, kaip Pelenės pasakoje, išsipildė.

Vienos pokylio – šokio ir labdaros – idėja – graži ir tauri. Manau, kad šis metų renginys Lietuvoje yra populiarus ir laukiamas, todėl kasmet į jį susirenka nemažai žmonių, norinčių padėti kitiems ir gerai praleisti laiką. Šiemet labdaros pinigai skiriami skausmo klinikoms, kurios rūpinasi ligos alinamais žmonėmis, padeda jiems sumažinti, įveikti skausmus.

➔ **Kokį įspūdį jums paliko Vienos pokylis? Ką kitais metais pasakytumėte draugams, neapsisprendžiantiems – eiti į jį ar ne?**

**Krn. Julius BERTULIS ir
Greta RUIKYTĖ:**

Esame šokėjai, o šis renginys buvo puiki proga praleisti vakarą šokių aikštelėje, taip pat prisidėti (kad ir gavus studento nuolaidą) prie labdaringos Vienos pokylio idėjos įgyvendinimo.

Vienos pokylis – tikrai puiki proga ne tik paaukoti labdarai, pašokti, bet ir susipažinti su šalyje garsiais žmonėmis, kitų aukštųjų mokyklų studentais. Draugams siūlytume jame būtinai dalyvauti, net jeigu ir neturi šokėjo įgūdžių, kad pajustų tai, ką mes, šio vakaro debiutantai, jautėme. Iš tiesų Vienos pokylis – nuostabus vakaras, tačiau jau debiu-

tantų ruošimosi jam susirinkus į šokių repeticijas akimirks – itin įsimintinos ir smagios. Manau, ilgai prisiminsime tą jaudulį ir džiugią nuotaiką, kai žaižaruojant sietynų šviesoms įžengėme į salę. Mes, jaunimo komitetas, pradėjome šį pokylį. Merginos – su gėlių puokštėmis, vaikinai – pasitempę, spindintys, puikiai nusiteikę. Visa salė atsigręžė į mus, pradedančius šokių vakarą, ir mes panorome būti dar gražtesni, dar gražesni. Nuostabi akimirka...

➔ **Vienos pokylis organizuojamas visose Europos Sąjungos šalių sostinėse pagal tą patį scenarijų. Ką šventėje, vykusioje Vilniaus rotušėje, sužinojote, patyrėte, kas jums buvo nauja, netikėta?**

**Krn. Vaidas JAKIMAVIČIUS ir
Laura INDRELIŪNĖ:**

Tai tikrai pagal puikų scenarijų organizuotas renginys, unikalus tiek kultūrine, tiek socialine prasme. Vienos pokylio idėją, kai šokis siejamas su labdara, vertiname labai gerai. Pagrindinis renginio tikslas yra kilnus, tad vakaras jau savaime tampa iškilmingas, reikšmingas ir įsimintinas.

Gerai, kad įvertinami žmonės, propaguojantys labdaros idėją visuomenėje. Įsimintina buvo pokylio akimirka, kai Vienos ambasadorės titulas buvo suteiktas Vienos pokylio globėjai, daug metų skleidusiai labdaros idėją ir radusiai nemažai šio renginio rėmėjų. Jai buvo užrišta speciali Vienos pokylio ambasadorės juosta. Įdomi buvo koncertinė programa. Koncertavo žinomi šalies atlikėjai. Vakare dainavo puikus tenoras

Edmundas Seilius su dainininke Kristina Zmailaite, Kauno muzikinio teatro „Trys panteros“: Raimonda Tallat-Kelpšaitė, Rasa Juzukonytė ir Nomedas Vilkanauskaitė, operos dainininkas Vaidas Vyšniauskas, gerai žinomas estrados mėgėjams Rolandas Petrikis. Smagu buvo šokių salėje suktis Vienos valso ritmu grojant „Trimitui“.

➔ **Žiniasklaidoje kartais nuskamba mintis, kad Vienos pokylis – tik turtingų žmonių pramoga. O kokia jūsų nuomonė?**

**Krn. Edgaras TIMINSKAS ir
Monika PAVASARYTĖ:**

Įspūdis, kurį kartais galime susidaryti iš žiniasklaidos, kad šis renginys skirtas tik turtingoms, madingoms ponios ir frakuotiems jų partneriams, nėra teisingas. Salėje matėme gydytojų, kultūros darbuotojų, pramogų verslo atstovų, verslininkų. Mums buvo gražu stebėti, kaip šie žmonės, pasipuošę, šventiškai nusiteikę, kyla rotušės laiptais į šokių salę ir drauge su kitais, mėgstančiais šokti, nuskrieja Štrauso valso ritmu.

Manome, kad Vienos pokylis – kiekvienam puiki proga smagiai praleisti vakarą, patobulinti savo šokio žingsnius, būti naudingam kitiems. Tai – išskirtinis renginys. Jo metu patyrėme ne tik šokio džiaugsmą, bet ir pasididžiavimą, kad padedame sergantiems žmonėms. Juk niekas neapsaugotas nuo ligos.

Vienos pokylis gerokai praplėtė mūsų žinias apie laisvalaikio praleidimo galimybes, apie tai, kuo „kvėpuoja“ kitų aukštųjų mokyklų jaunimas.

Ar suprantame, ką Lietuvai tada reišė turėti Klaipėdą?

Kariūnų bataliono IV kuopos kariūnai kartu su bataliono karininkais (iš viso 58 kariai) dalyvavo naktiniame pėsčiųjų žygyje „Klaipėdos sukilėlių keliais 2013“. Šio žygio tikslas buvo 1923 m. savanorių sukilėlių judėjimo maršrutu įveikti 25 km atstumą pėsčiomis ir taip paminėti prieš 90 metų įvykusį lemtingą Klaipėdos krašto sukilimą.

Krn. Matas RADVILAVIČIUS

Gyvename mažoje, tačiau didžiulės pagarbos vertoje valstybėje. Jos praeitis, istoriniai nuopelnai turi būti deramai pagerbti ir įamžinti. Garbingą valstybės amžių mums priminė Lietuvos vardo tūkstantmetis, o neseniai atšventėme ir vieno didžiausių Europoje susirėmimų – Žalgirio mūšio – 600 metų jubiliejų. Tai toli gražu ne viskas, kuo galime didžiuotis. Puikus mūsų tautos ryžto ir drąsos pavyzdys – Klaipėdos sukilimas, kuris Lietuvos istoriją puošia jau 90 metų.

Klaipėdos sukilimo metu (1923 m.), pasitelkus karines priemones ir taktiką, Klaipėdos kraštas buvo prijungtas prie Lietuvos. Prieš pradėdamas sukilimą vienas iš jo vadų – Ernestas Galvanaukas – susiklosčius palankiai geopolitinei situacijai, pasitelkęs savo diplomatinis

sugebėjimus, gavo neoficialų Vokietijos ir Sovietų Rusijos pritarimą šiai išsivadavimo akcijai. Ji tęsėsi 11 dienų. Apie 1400 Lietuvos vyrų pasiekė daugiau nei visos to meto diplomatinės iniciatyvos. Apsupta vietinė 250 prancūzų karių įgula pasidavė. Galiausiai, pasitelkus politines priemones, Klaipėdos kraštui buvo suteikta teisė laisvai apsispręsti dėl savo ateities. Istoriografijoje vyraujantis požiūris į sukilimą kaip į vietos gyventojų pastangas susiliesti su Lietuva yra puikus lietuvių tautinės savivarbos pavyzdys.

Klaipėdos sukilimo jubiliejaus minėjime, vykusiame 2013 m. sausio 18–19 dienomis, dalyvavo ir Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos kariūnai su Kariūnų bataliono vadu mjr. Aidu Vasinausku priešakyje. Visa IV Lietuvos

karo akademijos kariūnų kuopa savo jėgas išmėgino naktiniame žygyje sukilėlių keliais maršrutu Priekulė–Klaipėda. Jie įveikė 25 kilometrus ir pabandė įsijausti į išgyvenimus žmonių, kurių dėka dabar Lietuva gali džiaugtis Baltijos jūra. Siekdami atkurti to meto aplinką, kariūnai žygyje dalyvavo su ginklais, keliavo dainuodami sukilėlių dainas, kurios labai sustiprino komandinę dvasią. Visų pasiekusių finišą nuotaika buvo pakylėta...

Kitą rytą žygio dalyviai prie sukilimo aukų paminklo padėjo gėlių, tylos minute pagerbė žuvusiųjų dėl Klaipėdos krašto atminimą. Širdyje jie džiaugėsi, kad pasinaudojo viena iš nedaugelio progų istoriją suvokti gyvai, sustiprinti pilietinę poziciją ir savo mintimis pasidalyti su kitais.

MANIFEST

An die Bewohner des Memelgebiets!

Longe Jahrhunderte hindurch trug unser Gebiet das Joch fremder Herrschaft. Durch den Friedensvertrag zu Versailles wurden wir von

Mes, Wyriaufis Majosios Lietuvos Gelbėjimo Komitetas, sąjiningai pildydamiūsų uždėtą pareigą – ikreiptas dideliuose sufrinkimuose, Protėjuose ir Nutarimuose, remdamiūsų sąjinktais Gelbėjimo Komiteto Storiais didesne mūsų Krašto Vietose ir atmindami Storinius nuo seniausių Dailių čia išgyvenusių Lietuvių Gimines Mierius prie vienos Lietuvos Valstybės, šiuo mūsų Manifestu – po viso Pasaulio Atjų garbingai pranešame:

1. Nusiandien wisa šio Krašto Galys ir wyriaufis

Krn. Justina SAVICKAITĖ

Tautos istorija, garbinga praeitis – dovana šiandienos visuomenei. Taip galime įvardyti savo istorinį paveldą.

Šiomet minime Lietuvai, o ypač Žemaičių kraštui svarbią datą. Praėjo lygiai 90 metų, kai įvyko garsusis 1923 m. Klaipėdos krašto sukilimas: kai prancūzų valdomo Klaipėdos regiono gyventojai aktyvistai pasiryžo prisijungti prie tuometės Lietuvos ne tik fizine (prijungus teritoriją), bet ir administracine, pilietine prasme. Tokį tautos sprendimą lėmusių priežasčių galime rasti ne vieną. Pagrindinės, ko gero, daug kartų dabarties istorikų svarstytos problemos – Prancūzijos valdymo metais susidariusi ekonominė, politinė konjunkštūra ir etniniai interesai. Sukilimas tuo metu turėjo ypač didelę reikšmę, ne mažesnė ji yra ir mūsų dienomis. Stebina tai, kad šis sukilimas, kitaip nei daugelis kitų, kilo ne spontaniškai, ne vien iš idėjos, o buvo ilgai ir kruopščiai planuojamas. Iš istorijos žinome, kad pergalei pasiekti vien noro ir optimistinio požūrio nepakanka – tam reikia daug darbo, žmogiškųjų išteklių, palaikymo ir tinkamos strategijos.

Prisimenant svarbius valstybei įvykius akys krypta į jubiliejinius skaičius, tautos vienybės metus. Klaipėdos sukilimo diena – viena iš šių datų, kaip ir daugelis kitų, buvo paminėta ir mūsų Akademijoje. Jau ankstų pirmadienio rytą prieš rytiniam skirstymui į pratybų vietas išrikuotą Kariūnų batalioną svei-

kinimo žodį tarė, skatindamas prisiminti tautos praeitį, Akademijos viršininkas plk. Eugenijus Vosylius. Kariūnai, kariškai, Akademijos darbuotojai buvo pakviesti į renginį sukilimo 90-osioms metinėms paminėti. Jo metu Klaipėdos sukilimo sumanymą ir eigą pristatė plk. lt. Valerijus Šerelis, mjr. Gintautas Jakštys ir dr. Manvydas Vitkūnas.

Prie naktinio žygio prisijungė ir mes – keturi III kuopos I kurso kariūnai. Vyresnysis kursas atstovavo visai LKA bendruomenei, o mes – jos Keliautojų klubui. Po ilgos registracijos nešini Keliautojų klubo vėliavomis nuskubėjome į starto vietą, kur turėjo prasidėti kelionė Klaipėdos sukilėlių keliais. Nors pranašauta šalta ir tamsi naktis, viskas buvo atvirkščiai – žygiuodami nejautėme stingdančio šaltuko. Gal ir būtume pajutę, jei ne nuolatiniai žygio „varikliai“ – greitas tempas ir linksmi bendrakelioniai. Smagu, kad, nepaisant niūrios žiemos, žygeivių buvo tiek daug ir visi – gerai nusiteikę.

Kaskart aplenkdami pėsčiųjų komandas užmezgdavome šiltus pokalbius. Jie taip pat domėjosi, iš kur mes ir kokias vėliavas nešamės. Sužinoję, kad esame Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos kariūnai, žmonės linkėjo stiprybės ir gyrė Lietuvos kariuomenę. Pusiaukelėje visų žygio dalyvių laukė kareiviška košė ir šilta arbata. Būtent čia

pabendravome su žygyje dalyvaujančiais JAV ir Švedijos kariais. Jie taip pat buvo susipažinę su Klaipėdos sukilimo istorija ir apie tai noriai diskutavo. Netrukus žygį tęsėme toliau.

Vos įžengusiems į Klaipėdos miestą nuotaiką pakėlė automobilių šviesomis mirksintys vairuotojai. Jie stabtelėdavo ir klausdavo, kas mes tokie ir kur žygiuojame. Kad ir keturiese, laiką leidome labai linksmai, prisiminėme per pratybas ir bazinį kursą patirtus nuotykius, traukėme patriotines, lietuvių liaudies dainas.

Visiems finišą pasiekusiems žygio dalyviams buvo įteikti diplomai. Finišo registravimo vietoje užmezgėme pokalbį su Sausumos pajėgų vadu gen. mjr. Almantu Leika. Vadas buvo patenkintas, kad LKA kariai ir kariūnai nuolat dalyvauja rengiamuose pėsčiųjų žygiuose.

Prieš grįždami į Akademiją dar kartą nusifotografavome su LKA keliautojų klubo vėliava. Maršrutas buvo trumpas, tačiau visi spėjome įkvėpti kovos dvasios, puikiai praleidome laiką. Kaskart vilkėdami kariūno uniformą, atsidūrę tarp civilių ar kitų Lietuvos kariuomenės dalinių karių, jaučiamės esą ypatingi, o nešdami trispalvę ir iš žygeivių girdėdami susižavėjimo kupinus komentarus: „O, Akademija keliauja!“ – pasididžiavimą. Tai skatina mus būti dar patriotiškesniais ir atsakingesniais Lietuvos garbingos praeities liudytojais.

Krn. Lauryna BUBNYTĖ pakalbino keletą žygio dalyvių:

➔ **Krn. Edmundas DON:** Šis kariūnų žygis ypatingas tuo, kad jį išvyko visa kuopa. Kiekvienas suprato, kad dalyvavimas jame – tai prestižas ir ženklas visuomenei, kokie būsimieji karininkai augs. Visi pradėjome žygį, visi jį ir baigėme. Kuopai buvo smagu žygiuoti sukilėlių keliais. Kad geriau suprastų jų vaidmenį, ji buvo parengusi atakos ekipuotę ir ginklus. Visą laiką ėjome priešakyje iškėlę Lietuvos trispalvę, dainuodami kuopos dainą arba giedodami himną. Šiuo žygiu visuomenei parodėm, kad sunkiomis dienomis atsiras patriotų, kurie nebijos stoti į kovą – gins savo šalį.

➔ **Kpt. Artūras BALČYTIS:** Pasirengimo žygiui laikotarpiu ir jo metu dauguma mūsų apie Klaipėdos kraštą ir pačią Klaipėdą sužinojome daugiau negu mokydami istorijos... Tai buvo nemenkas iššūkis LKA tiek organizacine, tiek aprūpinimo prasme. Būsimos istorijos, lyderio ugdymo ir pan. paskaitos turėtų būti vedamos naudojant ir šį metodą. Reikėtų pabrėžti, kad tai buvo ir puiki galimybė pristatyti visuomenei LKA. Man, kaip IV kuopos vadui, buvo labai smagu žygyje matyti visą savo padalinį. Juk tai – neįkainojama ateities investicija, puiki galimybė pažinti kraštą, mokytis ir mokytis padalinio sudėtyje.

➔ **Plk. Itn. Valerijus Šerelis:** Nenoriu pasakoti, kodėl reikia būti susipažinusi su savo šalies istorija. Noriu tik pasakyti, kad ir to nepakanka – reikia ją suprasti. Pasak jau klasiku tapusio Napoleono, strategija – tai menas naudoti laiką ir erdvę. 1923 m. sausio mėn. lietuviai įrodė, kad yra drąsūs kariai, puikūs strategai ir menininkai. Dalyvaudami žygyje „Klaipėdos sukilėlių keliais“ galėjote geriau ne tik suprasti, bet ir pajusti mūsų istoriją. Eidami sukilėlių takais, mes tarsi susitapatiname su jais, gyvename jų žygdarbiais ir kartu ruošiamės savo iššūkiams, žygiams ir pergalėms.

Dėstytojau, pabūk kariūnu!

Krn. Aurimas MORKŪNAS

Lietuvos karo akademijos dėstytojai pirmą kartą buvo pakviesti save išbandyti renginyje „Pabūk kariūnu“, kurį organizavo Kariūnų taryba. Jo tikslas – priartinti dėstytojus prie studentų, leisti jiems į gyvenimą pažvelgti kariūno akimis apsivilkus jo uniformą. Renginyje dalyvavo: Inžinerinės vadybos katedros vedėjas prof. dr. Aušrius Juozapavičius ir lektorius Stanislovas Buteliauskas, Politikos mokslų katedros doc. dr. Gitana Dudzevičiūtė ir lektorius Liudas Zdanavičius, Humanitarinių mokslų katedros dėstytojai dr. Rolanda Kazlauskaitė-Markelienė, doc. dr. Elmantas Meilus, doc. dr. Audronė Petrauskaitė, vyr. specialistė, lektorė Rasa Gedminienė, lektorė Jurga Tvarčūnaitė.

Kariūnais pabūti pasiryžę dėstytojai gruodžio 18 d. vakare atvyko į Karo akademiją ir apsigyveno Kariūnų batalione. Kitą rytą jie kartu su kariūnais kėlėsi, dalyvavo mankštoje, rytiniame patikrinime ir skirstyme, pusryčiaavo. „Visa tai nematyta, nepatirta ir nauja, o informacijos daug ir ją gana sunku greitai priimti, apdoroti ir viską atlikti pagal taisykles“, – įspūdžiais dalijosi dėstytojai.

„Visą dieną, net ir skaitydami kariūnams paskaitas, dėstytojai dėvėjo kariūno uniformą, todėl sulaukė nemažai aplinkinių dėmesio, kai kurie jų net neatpažino“, – džiaugėsi lektorė J. Tvarčūnaitė. Iš vyresnių kursų kariūnų ir karių dalyviams teko išgirsti pastabų, kas taip pat vertė pasitempti, taisyti trūkumus. Kariūnams taip pat buvo keista ir įdomu stebėti visur kartu dalyvaujančius dėstytojus. Dėl to jie negalėjo nuslėpti šypsenų. Kariūnai paskaitų metu įpratę raportuoti, o tą dieną situacija pasikeitė... „Jaučiausi mažiausiai patirties ir žemiausią laipsnį turinti, kai mano kuruojamas būrys draugiškai dalijo pastabas ir patarimus. Tada į visus pažvelgiau kitomis akimis“, – sakė 111 būrio kuratorė Rasa Gedminienė.

Kai dėstytojai kartu su kariūnais valgė, pasijutome kaip viena didelė šeima.

Po pietų užsiėmimus ir pratybas vedė kariūnai. Dėstytojai lazerinėje šaudykloje šaudė iš pistoletų „Glock 17“, automatinių šautuvų G-36 iš visų šaudymo padėčių, praktikavosi ardydami ir surinkdami automatinį šautuvą AK-4 MT.

Visiems įdomiausia buvo taktika. Su atakos ekipuote, šalmais ir ginklais pratybų dalyviai stengėsi tinkamai atlikti taktinius veiksmus LKA teritorijoje. Mokėsi nebyliojo valdymo signalų, judėti skleistine rikiuote ir kovos grandimi, laužyta vora ir vora po vieną, perprato sužeistųjų evakuavimo subtilybes, kaip atsitraukti pakliuvus į pasalą, judėjimo vietovėje grupėmis „dengiu – judu“, kliūčių įveikimo tunelio ir emblemavimo būdus. Ši užduotis paliko didžiausią įspūdį, tačiau visi vienbalsiai patvirtino, kad tai – daugiausia pastangų reikalaujanti kario veiklos dalis, todėl geras fizinis pasirengimas tiesiog būtinas. Laikinieji kariūnai išbandė ir rikiuotės pratybas. Jų metu mokėsi pagrindinių (paprasčiausių) rikiuotės elementų. Visą renginį vainikavo orientacinis žygis, į kurį dėstytojai leidosi po vieną.

Iš dėstytojų geriausiai pasirodė prof. Aušrius Juozapavičius. Jis iš visų išsiskyrė jau nuo pat pradžių tiek dėl spintoje palaikomos tvarkos, tiek dėl drausmės, be to, lazerinėje šaudykloje iš galimų 200 taškų surinko 198 ir gerokai aplenkė kitus dėstytojus. Kiti akcijos dalyviai taip pat pasirodė puikiai: nedaug atsiliko antrą vietą užėmusi J. Tvarkünaitė ir tre-

čiojoje vietoje atsidūręs S. Buteliauskas. Iš dėstytojų sulaukėme daugybės nuosirdžių padėkų. Renginys visiems labai patiko. Po apdovanojimo ceremonijos išsiskirstėme geriausios nuotaikos ir kuo patį įspūdžių.

Toliau pateikiu dėstytojų atsiliepimus.

Ekonomikos dėstytoja

Gitana DUDZEVIČIŪTĖ

Labai džiaugiuosi turėjusi galimybę dalyvauti renginyje „Pabūk kariūnu“. Supažindinti dėstytojus su kariūnų gyvenimu, leisti prisiliesti prie jų kasdienybės ir pasitikrinti savo ištvėrmę – puikus Kariūnų tarybos sumanymas.

Akademijoje dirbdama daugiau kaip dvejus metus pastebėjau atotrūkį tarp akademinės bendruomenės ir kariūnų. Suvokdama, kad geriausių rezultatų pasiekiami tik bendradarbiaujant ir įsiklausant, o ne vien kalbant ir nurodinėjant, stengiausi, kad tas nuotolis sumažėtų. Viską aukštyn kojomis apvertė renginys, kurio metu dėstytojai tapo kariūnais – mokiniais, o jų auklėtiniai perėmė vadovavimo funkcijas. Ir jiems puikiai sekėsi! Kai atsiduri kito kailyje ir kariūnai kantriai moko, kaip nusitaikyti, kad šaudamas pataikytumei, kaip išardyti ginklą ir vėl jį surinkti, kokia turi būti

taktika, kad išvengtumei priešų atakų, arba, kaip nuo jo apsaugoti, o svarbiausia – apsaugoti draugą, kaip juo pasirūpinti, suteikti pagalbą sužeistajam, – kokios dar gali būti ekonomikos formulės ir dėsniai? Juk sprendžiamas esminis klausimas: „Būti ar nebūti?“

Patyrusi šiuos išbandymus jaučiau si pakylėta. Dar labiau išaugo pasitikėjimas kariūnais, nes supratau, kad jie – savo srities profesionalai. Nors diena prabėgo labai greitai, patirti įspūdžiai ir emocijos, kurios liejosi per kraštus, bus geras užtaisas dar visus mokslo metus.

Po šio renginio kariūnams ir dėstytojams *susibėgus* į krūvą, gurkšnojant arbatą ir dalijantis dienos įspūdžiais, ledai visiškai ištirpo. Belieka laukti pavasario... Ačiū Jums, mieli kariūnai!

Prof. dr. Aušrius JUOZAPAVIČIUS

Pirmiausia – ačiū kariūnams, kurie akivaizdžiai įdėjo daug pastangų, kad dėstytojams suteiktų tokią pramogą – vieną parą pabūti kariūno „kailyje“: pernakvoti kareivinėse, kartu su kitais keltis, bėgti į mankštą, rytinę rikiuotę, pusryčiauti, o po to dalyvauti tiek civilinių, tiek karinių dalykų paskaitose. Įtariu, kad vienas iš šio renginio sumanymų buvo kuo realistiškiau atskleisti kariūnų gyvenimą dėstytojams, kad pastarieji nežiūrėtų į kariūnus vien tik kaip į „patrankų mėšą“,

IŠ PIRMŲ LŪPŲ

Kęstutis KAIRYS

➔ Jūsų credo

Gyvenimo grožį pažinsi išminčių knygose, moterų glamonėse ir būdamas tarp gerų DRAUGŲ – KARIŲ

➔ Kas Jums padarė pačią didžiausią įtaką?

Pasaulio gyvenimo mokytojai: tėtis ir dėdė

➔ Jeigu galėtumėte keliauti *laiko mašina*, kokį mūsų / karinę operaciją norėtumėte pamatyti?

Žalgirio mūšį ir LDK vėliavų atsitraukimo manevrą

➔ Pats skaniausias valgis vaikystėje buvo

Naminis mamos keksas

➔ Ką pasikviestumėte į negyvenamą salą?

Kadangi esu gimęs 63-aisiais, tai 93-63-93 :)

➔ Man principingumas – tai

Jei jis gali, aš tuo labiau galiu...

➔ Jeigu nebūtumėte tapęs karininku, būtumėte

Mokytojas... Teko juo pabūti

➔ Ko niekada nesutiktumėte padaryti?

Susimušti su draugu

➔ Užbaikite sakinį: „Mane išveda iš pusiausvyros...“

Žmogus klysta, tačiau nepripažįsta klydęs

➔ Šventė, kurios labiausiai laukiate

Ilgiausios dienos ir trumpiausios nakties šventė – JONINĖS, nors mano antras vardas *Ontans* :)

➔ Kai buvote vaikas

Mėgdavau ilgėliau pamiegoti, tada tėtis mane žadindavo elektriniu „piemenėliu“

➔ Paskutinė mintis prieš miegą

Ką gi, drąsiai ir džiaugsmingai rytoj vėl pirmyn!!!

➔ Rytas už vakarą gudresnis, nes

Karys Kairys vėl budrus

➔ Kai ko nors nežinote

Kad ir kas tai būtų – neįmanomų dalykų nėra. Net kažko ir nežinant, kiekvienoje situacijoje galima rasti išeitį

➔ Filmas, kurį norėtumėte pažiūrėti dar kartą

kurių reikia persukti egzaminų „mėsmaile“. Tą galima padaryti dviem būdais. Pirmasis – sukurti dėstytojams ištis tikroviškas ar net dar sunkesnes sąlygas nei kariūnų kasdienybė (pvz., elgtis kaip su „nulinukais“ per krikštynas – pilstyti šaltu vandeniu, vidury nakties rikiuoti ar kišti po šarvuotųjų ratais). Kadangi tai, aišku, neįmanoma, lieka antrasis variantas – dalyvauti žaidime iš kariūnų gyve-

nimo elementų, kurie visiems įdomūs, todėl net ir sunkumai bus smagūs. Tą ne taip lengva padaryti, tačiau, tenka pripažinti, organizatoriams tai puikiai pavyko.

Taigi, šis renginys dėstytojams buvo puiki atrakcija, o ne iššūkis. Pedagogams, kurie jame nedalyvavo, belieka tik dūsauti, kad prarado puikų nuotykį, ir prašyti kariūnų kitą kartą leisti prisijung-

ti. Organizatoriams patarimas – kitą kartą parengti pirmąjį variantą, kad linksma būtų ir kariūnams (juokauju, aišku). Kas gi labiausiai patiko dalyviams? Viskas, kas nauja, o ypač – taktikos pratybos. Paprastai tik filmuose matai, kaip kariai „valo“ kaimą ar puola vienas kitą dengdami. Dabar galima buvo pajusti, kaip visa tai vyksta realybėje. Išvada viena – reikia DAUG fizinės ištvermės ir nuolatinų pratybų. Ir smagu tik tol, kol tikros kulkos neskraido. Renginio aptarime nuskambėjo minčių, kad kitą kartą reiktų dėstytojams „tarnauti“ ilgiau – gal net dvi paras. Manau, tada būtų sunkiau išlaikyti nuolatinio emocinio pakilimo atmosferą, o šiuo atveju tai – svarbiausia. Juk detalės atmintyje laikui bėgant sudyla. Išlieka tik bendras teigiamas įspūdis, paliktas kariūnų ir karininkų. Kolegoms dėstytojams palinkėsiu kitą kartą būtina dalyvauti renginyje. Prieš tai verta šiek tiek rytais pabėgioti, nors ir tai nebūtina – iki renginio pabaigos sėkmingai „išgyvena“ net 5 dėstytojai iš 10-ies. Iki!

Lektorius Stanislovas BUTELIAUSKAS

Pabūti kariūnu! Ką tai reiškia? Man asmeniškai – grįžti į jaunystę, pajusti jaunatvišką energiją, trumpam atitrūkti nuo kasdienio gyvenimo rūpesčių (lyrinis pamąstymas). Iš esmės akcija „Pabūk

„Paskutinė tvirtovė“ (angl. *The Last Castle*) – JAV 2001 m. veiksmo drama, kurioje vaidina Robertas Redfordas ir Džeimsas Gandolfinis, arba „Spartakas“ su Kirku Douglasu ir Elizabetha Taylor

➔ **Netikėčiausias (juokingiausias) laiškas, kurį kada nors esate gavęs** – Mergina kviečia į pasimatymą, o ateina draugas:)

➔ **Dabarties asmenybė, kuria žavėtės** Moteris aktorė

➔ **Kada paskutinį kartą verkėte iš juoko?** Kai sesuo pasakoja istorijas arba anekdotus ir pati „lūžta“ iš juoko

➔ **Viskas, ko norite iš kariūnų, tai** Kad nepaliktų savo draugų mūšio lauke (*kašio, fulės, tinklinio*), kai smarkiai gauna į kaulus

➔ **Gyvenimas yra gražus** Nesivaikykime rytojaus valandos, verčiau sugaukim tai, ką šiandien laimė duos

➔ **Neįsivaizduoju dienos** Be mankštos

➔ **Viską, ką gali pamatyti pats** Pamatyk – tik būtina turėk tos svajonės viziją

➔ **Ko Jums trūksta Akademijoje?** Tarpusavio supratimo ir pagarbos: kariškių – civiliams, civilių – kariškiams, o juk tą patį plieną kalam, kad išeitų KARDAS

➔ **Kaip apibūdintumėte lietuvius** Darbšti, kūrybinga, talentinga tauta

➔ **Daugelis galvoja, kad Jūs** Piktas ir „zanuda“... O gal?..

➔ **Lietuvos vieta, kurią patartumėte aplankyti** Dzūkijos kaimai ir vienkiemiai

➔ **Lietuvos vieta, kurią patartumėte aplankyti** Vilniaus senamiestis

➔ **Mėgstamiausia vieta Akademijoje** Sporto kompleksas, stadionas, kur plūša būsimas jaunas karininkas

➔ **Pirmoji mintis pabudus ryte** Šiuo metu ir yra dabar – kary Kairy – stand UP!

➔ **Trimis žodžiais apibūdinkite kariūną** Užguitas, pasitikintis, pusiau lyderis :)

➔ **Kas trukdo kariūnams laikytis savo Garbės kodekso?** Tikrų gyvenimiškų pavyzdžių stoka

➔ **Knyga, kurią patartumėte perskaityti draugams** Robin Sarma „Vienulis, kuris pardavė „Ferari““

➔ **Nesėkmė** Kai labai labai nori pokštelti ir pridedi į kelnes

➔ **Akademijoje Jus labiausiai džiugino (-a)** Renginiai, į kuriuos einama negavus įsakymo: „DALYVAUTI!“

➔ **Įvaizduokite, kad Jūs – Karo akademijos viršininkas. Jūsų pirmasis įsakymas** Kiekvienas penktadienis – visuotinė karinė sporto popietė „Daryk kaip aš, daryk kartu su manimi, daryk geriau už mane!“ Civiliams, karininkams ir kariūnams 300 tšk. = 300 Lt, 250 tšk. = 250 Lt, min. – 200 tšk.

kariūnu“ – toli vedanti idėja. Nors pirmasis renginys nepasižymėjo dalyvių gausa, tačiau buvo gerai organizuotas. Nebuvo net menkiausių nesusipratimų. Rengėjai pademonstravo savo organizacinius, kaip vadų, ir pedagoginius, kaip instruktorių, gebėjimus.

Manychiau, kad šis renginys galėtų tapti tradicinis, tik derėtų pakeisti jo laiką ir padidinti masiškumą. Ši gera idėja galėtų būti plėtojama dviem kryptimis ir tikslais: pirma, tai būtų darbuotojų neprivertinis mokymas įveikti krizines situacijas (pavyzdžiui, suteikti pagalbą nukentėjusiajam per avariją, pagelbėti skęstančiajam ir kt.); antra – renginys paskatintų kariūnų organizacinių gebėjimų ir iniciatyvos sklaidą.

Norėčiau pažymėti, kad organizatoriai kartais „pažeisdavo“ Statutą (renginio dalyvius vadino „dėstytojais“). Mes renginio metu pastabų nereiškėme, nes nenorėjome pažeisti Statuto.

Dėkoju organizatoriams ir linkiu sėkmės.

Dėstytoja Jurga TVARKŪNAITĖ

Fantastiška, kupina neišdildomų įspūdžių diena prasidėjo tada, kai antro kurso kariūnai labai originaliai pakvietė dalyvauti pirmą kartą Kariūnų tarybos organizuotame renginyje „Pabūk kariūnu“. Nors neįsivaizdavau, kam pasiryžau,

sutikau nedvejodama ir tik po to susimąščiau, ką padariau. Moteriška logika! Tačiau pasitikėjau kariūnais ir nenusivyliau.

Atvykau iš vakaro, apie 8 val., ir iš karto prisistačiau bataliono budėtojui. Jis sutiko aprodyti kuopą, kariūnų užnusižengimus atliktus „projektus“. Sulaukusi atsakingo kariūno Aurimo Morūno buvau nuvesta į kambarį, kur turėjau persirengti vakariniam patikrinimui. Truputį užtrukau, kol apsilvilkau uniformą ir apsimoviau batus. Kai susirinko kiti dėstytojai, mums buvo surengtas instruktažas, kaip pasikloti lovą, sudėti rankšluosčius, kur yra prausykla, kada vyksta mankšta. Buvome perspėti, kad uniformą turėsime dėvėti visą dieną, t. y. ir skaitydami paskaitas, kaip įprastai. Informacijos buvo daug, stengiausi ją įsiminti, nes viskas buvo išties įdomu ir nauja.

Išaušus rytui, per 8 minutes reikėjo susirošti į mankštą, kas praktiškai neįmanoma! Tad teko truputį pažeisti taisykles ir, deja, būti „išgirstai“... Po mankštos stengėmės koja kojon žygiuoti į valgyklą, o po to į darbą. Su dėstytoja Rasa Gedminiene dalyvavome prof. A. Ažubalio logikos paskaitoje. Jos metu, kuruojamo antro kurso kariūnų išprovokuota, dėstytoja parodė puikias žinias prie lentos. Po paskaitų sustojome į rikiuotę ir, deja, nelabai pataikydami į taktą, nužygiavome link valgyklos – sočių pietų.

Antroji dienos pusė buvo dar gausesnė įvykių, nes teko išbandyti taiklumą šaudant iš įvairių padėčių ir ginklų lazerinėje šaudykloje. Vėliau prie ginklinės akylos stebėjome, kaip kariūnai ardė AK-4, nes po to mūsų, dėstytojų, užduotis buvo juos vėl surinkti taip, kad veiktų. Man tai buvo vienos įdomiausių pratybų ir svajonės išsipildymas. Tačiau, pasirodo, mūsų dar tik laukė įdomiausia dalis – taktika. Dėvėdami atakos ekipuotę, šalmsus, nešini ginklais atlikome taktinius manevrus Akademijos teritorijoje. Kariūnai paaiškino, kaip naudotis nebyliojo valdymo signalais, judėti kovos grandimi, laužyta vora, evakuoti sužeistuosius, įveikti kliūtis ir t. t. Buvo be galo įdomu. Supratau, kad kariams reikia tikrai gero fizinio ir psichologinio pasirėngimo, taip pat ir atminties, nes, patekusi į pasalą, nors ir girdėjau, kaip kariūnai kartojo komandą: „Dubliuokit!“, niekaip negalėjau prisiminti, ką ji reiškia ir ką turėčiau daryti. Dabar atsiminsiu visą gyvenimą! Mums taip pat teko pasimokyti rikiuotės elementų, kurie nėra labai lengvi. O kad dėstytojams diena nepasirodytų per lengva, kariūnai dar buvo parengę ir staigmeną – orientacinį žygį, tiksliau – pabėgiojimą po Akademijos teritoriją, per kurį teko rinkti rades iš 7 taškų, išmėtytų atokiausiose jos vietose ir pasiekiamų tik per pusnis.

Stebėjau visų su renginiu susijusių kariūnų kantrybę, taktiškumą, rūpestingumą, entuziazmą ir atsakomybę. Renginys buvo puikus visomis prasmėmis. Kad dėstytojai galėtų giliau pažvelgti į kariūnų gyvenimą, linkiu surengti ilgesnius „mokymus“ ir papildyti juos dar įvairesnėmis užduotimis. Jūs, kariūnai, esate šaunuoliai! Tokie ir likite.

PROTINGOS MINTYS

*Mokymas turėtų būti
pratybos, o tapo masažu*

Martinas H. Fisheris

Kpt. Aurimas KADYS

Bėga ketvirtakursiai per sniegą nepalikdami pėdų

Pagaliau IV kurso kariūnams civiliniai mokslai baigėsi ir sausio pabaigoje prasidėjo karinis rengimas. Pirmasis ir ne pats lengviausias renginys – karių veiksmų žiemos sąlygomis, patruliavimo paskaitos ir kombinuotosios lauko pratybos šalia Gaižiūnų poligono esančiuose Jonavos rajono miškuose. Čia kariūnai mokėsi organizuoti žvalgybos ir kovos patrulius, kas jau savaime yra sudėtinga, o žiemą tai padaryti nelengva net ir visko mačiusiems profesionaliems kariams. Šios užduotys dažniausiai skiriamos specialiai atrinktiems ir parengtiems kariams, pvz., žvalgų būriams, tad kariūnams buvo puiki proga susipažinti su mažų padalinių taktika, išbandyti save sudėtingomis sąlygomis. Galbūt kai kurie iš jų ir savo ateitį susies su žvalgyba. Labai norėjosi, kad kariūnai pajustų, ką reiškia nakvoti žiemą miške, žygiuoti su sunkiomis kuprinėmis, keletą parų vykdyti žvalgybą, rinkti duomenis apie „priešą“.

Per pirmąsias pusantros savaitės instruktoriai paskaitose stengėsi perteikti savo žinias ir patirtį. Tačiau teorija ir lieka teorija, o praktika yra geriausias instruktorius.

Lauko pratybos poligone prasidėjo slidžių žygiu. Iškart po jo kariūnai liko nakvoti lauke pačių įsirengtuose būstuose. Daugumai tai buvo pirmoji nakvynė lauke žiemą. Nors sniego buvo palyginti nedaug, vis dėlto pavyko pastatyti būstą vien iš jo. Pasirodė, kad esamos sąlygos (apie +3 C°) jam „per šiltos“. Kariūnai

pasakojo, kad naktį jis pradėjo tirpti nuo kūnų sklindančios šilumos. Kai lauke šalčiau, būste būna nulinė temperatūra, tačiau ir tuo atveju jis puikiai saugo karius nuo šalčio.

Kitą dieną kariūnai mokėsi įrengti apkasus ir kitus apsauginius inžinerinius statinius žiemos sąlygomis, patys ruošė maistą iš žalių produktų, išbandė lauko sąlygomis įrengtą pirtį, skleidė kryptinę anteną. Įdomi pratybų dalis – ginklų poviečio demonstravimas. Norėjosi išbandyti praktiškai visiems žinomas sniego apsaugines savybes. Nors jis iš pirmo žvilgsnio ir neatrodo rimta kliūtis kuloms, praktiniai bandymai parodė, kad normatyvinio storio sniego sluoksniai puikiai apsaugo nuo įvairaus kalibro ginklų šaudmenų.

Prieš savaitgalį kariūnai pirmą kartą turėjo galimybę save išbandyti kritinėje situacijoje – atsidūrę šaltame vandenyje „įlūžus ledui“. Per pratybas buvo mokomas nepasiduoti panikai, tinkamai veikti ir išsigelbėti saugiai pasiekus krantą. Kariūnai jausis labiau užtikrinti, jei tokia situacija pasikartotų kada nors ateityje.

Žvalgyboje pasirengimas ypač svarbus, tad savaitgalį atsakingai buvo rengiamasi vykdyti kuopos vado skirtą užduotį. Atsidūrus prieš teritorijoje labai sunku arba net neįmanoma treniruotis, gauti papildomo aprūpinimo, keisti numatytą planą, todėl planuoti reikia ypač atidžiai. Kaip vėliau pasakojo kariūnai, jie nesitikėjo, kad užduotį bus taip sunku įvykdyti. Žemėlapyje viskas atrodė paprasta, o ir „priešas“ anksčiau dažniausiai būdavo 2–3 kariai, kurie nepersistengavo slėpdamiesi, bandydami veikti taktiškai.

Pasirengimas pagal padalinių valdymo procedūras padėjo suvokti komandinio darbo ir kolektyvinių pastangų svar-

bą. Pvz., vieno būrio navigatoriai dėjo per mažai pastangų planuodami žygio maršrutą, t. y. viską darė, kad patiems būtų kuo paprasčiau: žinoma, lengviau orientuotis judant tiesiomis proskynomis iki numatytos partulio bazės, bet maršrutas, pagal vado nurodymus turėjęs sudaryti 5 km, dėl to pailgėjo iki beveik 9. Už tokias klaidas turi „mokėti“ visi – papildomus kilometrus nešti sunkias kuprines, ekipuotę, ginklus.

Sunkiausias ir turbūt įdomiausias pratybų etapas – žvalgybos partulius. Jis organizuojamas siekiant surasti priešiško pajėgų objektus. Miške kariūnai praleido tris dienas ir dvi naktis. Užduotį reikėjo vykdyti miškingoje ir pelkėtoje vietovėje, surinkti visą informaciją apie objektų apsaugą ir kitą veiklą vado nurodytuose rajonuose. Žvalgyboje padėjo V kurso KOP kariūnai, kurie atsivežė bepilotį orlaivį ir atliko stebėjimą iš oro. Daugumai buvo sunku suderinti žygį (jo metu visi sušlapo, pavargo, daug ir sparčiai judėjo) ir ne tokią aktyvią pratybų fazę. Kankinamai ilgai bėga valandos stebėjimo poste, kai veiklos labai mažai, šalta, drėgna, pradeda jaustis nuovargis. Buvo tikrai sunku, tad smagu konstatuoti, kad labai nedaug kariūnų skundėsi sąlygomis. Jie dėjo visas pastangas, kad kuo geriau įvykdytų skirtas užduotis.

Šiek tiek atsikvėpę kareivinėse rengdamiesi kovos partuliui, ankstyvą penktadienio rytą kariūnai surengė pasalą. Po jos bene maloniausias pratybų akcentas – grįžimas į Mokomąjį pulką KOP sraigtasparniu Mi-8.

„Priešas“, kurį imitavo Algirdo mechanizuotojo pėstininkų bataliono Žvalgų būrys, buvo labai patyręs ir puikiai naudojosi kariūnų patirties stoka. Kai kuriems kariūnams teko pabūti „nelaisvėje“, pabraidžioti po pelkes ieškant ne-

dengiamų kelių link objektų. Ne vienas po pratybų žavėjosi žvalgų motyvacija, profesionalumu ir požiūriu į savo darbą. Jie kariūnams – puikus pavyzdys, galintis įkvėpti, paskatinti tobulėti.

Kariūnai pripažino, kad labai daug ko išmoko, iš naujo įvertino instruktorių per paskaitas pateiktą medžiagą, suprato, kad žiemos sąlygomis ir vykdant partulį ypač svarbu pasirūpinti ekipuote, šiltais drabužiais, tinkamai įvertinti priešą, nuosekliai ir atidžiai rengtis skirtoms užduotims. Visi kariūnai, praktiškai vykdę partulio užduotis, tapo profesionalniais kariais ir geresniais vadais.

Krn. Elmyra BALJANAITĖ

Prisipažinsiu – šių mokymų laukiau nekantraudama. Pirmiausia dėl to, kad dar niekada nebuvau dalyvavusi pratybose žiemos sąlygomis. Antra, smagu ištrūkti iš auditorijų ir praktiškai pasimokyti būrio vado darbo.

Turiu pasakyti, kad ir teoriškai rengtis nebuvo lengva (neseniai mes, ketvirtakursiai, apsigynėme bakalaurų darbus), be to, civilinės studijos gerojai skiriasi nuo praktinio pasirengimo vadovauti būriui, o krūvis buvo ir yra didžiulis. Tenka įsiminti labai daug informacijos, kurią turi perimti kone iš karto. Taigi teko gana greitai persiorientuoti. Bet tai nėra blogai. Juk sakoma: sunku pratybose – lengva mūšyje.

Tiek per paskaitas, tiek per pratybas susidūrėme su svarbiu būrio vado darbo punktu – laiko planavimu. Kariškių laikas suskaičiuotas sekundėmis. Ištiesai planuoji, planuoji, tačiau, atrodo, vis tiek nespėji. Štai pasirengimui ir planavimui skirtas laikas baigėsi – tenka skubėti atlikti treniruotes ir žygiuoti kelioms paroms vykdyti užduotis. Taip ir nepastebėjome, kaip lyg sapnas prabėgo tos kelios savaitės nuo vasario 5-osios iki 17-osios. Na, bet toks jau tas gyvenimas. Ypač karių. Per dieną įvyksta tiek įvykių, jog vakare atrodo, kad daug kas atsitiko prieš savaitę. Tokios mums buvo ir šios žiemos pratybos – labai intensyvios ir įdomios.

Pradėkime nuo planavimo ir pasirengimo žvalgybos partuliui. Darbas vyko

sparčiai. Buvo paskirti būrių vadai, būrininkai, skyrininkai ir ryšininkai. Likusieji – „paprasti“ kariai – padėjo rengti operacijos įsakymą. O darbo tikrai daug! Pagaliau parengus ir būrių vadams įsakymus, mūsų laukia pirmasis išėjimas į mišką. Ir štai netikėtumas – keičiamas paskirtas būrio vadas. Taip netikėtai paaiškėjo, kad privalai ne tik sugebėti atlikti vadinamojo „paprasto“ kario funkcijas, bet ir perimti vadovaujamas pareigas.

Pasikeitus vadovaujančiai grandžiai tęsiami veiksmai. Išžvalgoma vietovė – abiejų būrių susitikimo, po to – patrulio bazės įkūrimo vietos. Galiausiai pradėdame žvalgybą. Ją atlikome stebėjimo postuose ir išsiskirstę žvalgybos patrulio grupelėmis. O čia dar daugiau netikėtumų. Teko klampoti per pusnynus. Teko ir pašalti, ir bėgti nuo priešo vis keičiant patrulio bazę. Kai žinai, kad „priešas“ tikras (imituojamas), o ne įsivaizduojamas, viskas tampa tik dar įdomiau, ypač tiems, kurie patyrė belaisvio dalį...

Pratybų metu sužinojome ir daugiau subtilybių: kaip įlūžus ledui su visa ekipuote, slidėmis ir, žinoma, sveikam iš eketės išlipti. Buvo šaltoka, bet kartu ir naudinga. Atsidūrę tokioje situacijoje iš tikrųjų, manau, dabar ne taip sutriktume. „Pasimaudę“ mokėmės miške statyti pirtelę. Tai buvo tikra atgaiva. Ir štai baigiamasis pratybų akordas – eksfiltracija sraigtrasparniu Mi-8. Ypatinga staigmena! Skridau pirmą kartą. Ir prieš „belaisvį“ į jį įlaipinau. Tai buvo tiesiog puiki pratybų pabaiga.

Taigi, keliais sakiniais aprašyti pratybų įspūdžius nelengva. Reikia kiekvienam tai pamatyti savo akimis ir išbandyti savo kailiu!

Krn. Andrius SPŪDYS

„Kiek žodžių jau parašei?“ – frazė, kuri ketvirtakursius kariūnus, rašančius baigiamąjį bakalauro darbą, lydėjo pusę metų. Kiekvienas iš mūsų laukėme, kol žengsime vieną iš svarbiausių būsimam karininkui žingsnių – įgysime aukštąjį universitetinį išsilavinimą. Kitas reikšmingas mūsų laukiantis išbandymas – pusę metų trukiantis karinis rengimas. Po to būsime pasirengę ne tik priimti sprendimus ekstremaliomis mūsų sąlygomis, bet ir vadovauti karių būriui.

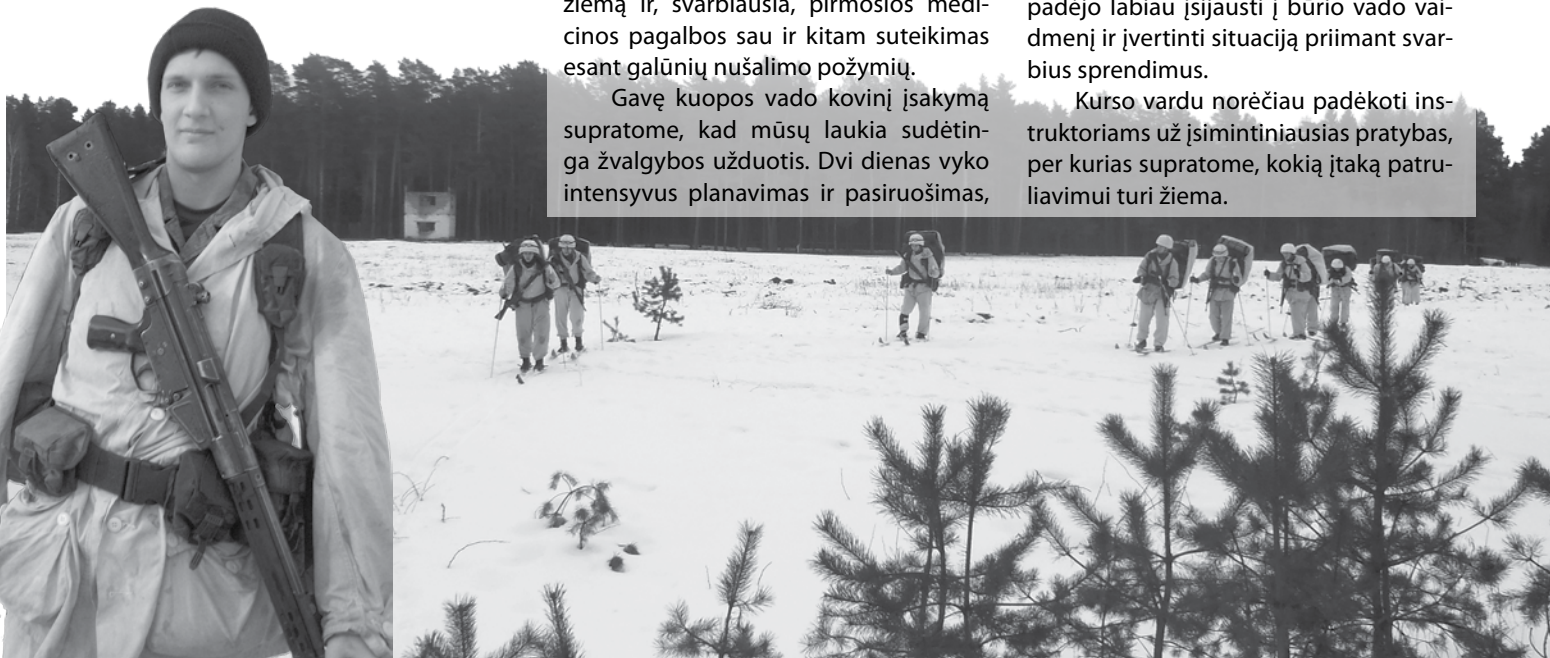
Patruliavimo pratybų pradžioje buvome supažindinti su tris savaites trukiančio modulio eiga. Per teorines paskaitas BKK instruktoriai išdėstė medžiagą, kuri kariūnams reikalinga kompleksinių pratybų metu. Buvo išskirti šie dalykai: patruliavimo žiemos metu ypatumai, pėdsakų maskavimas, išgyvenimas šaltu oru, šalčio poveikis ginkluotei ir ekipuotei, orientavimasis vietovėje žiemą ir, svarbiausia, pirmosios medicinos pagalbos sau ir kitam suteikimas esant galūnių nušalimo požymių.

Gavę kuopos vado kovinį įsakymą supratome, kad mūsų laukia sudėtinga žvalgybos užduotis. Dvi dienas vyko intensyvus planavimas ir pasiruošimas,

po to „sraigtrasparniu“ GAZ66 buvome infiltruoti į „priešo“ teritoriją. Dėl gausaus sniego jau pirmosiomis minutėmis planą reikėjo koreguoti. Beveik 10 kilometrų iki patrulio bazės įveikėme keturiais skyriais. Neįsivaizdavome, kad dėl sniego taip sunku bus judėti, nes susidūrėme ir su kitais nenumatytais išbandymais – apsnigtomis pelkėmis, giliomis pusnėmis. Geriau įsijausti į sugalvotą situaciją padėjo „realus priešas“. Deja, jo mes neįvertinome, todėl grupei kariūnų teko pabūti ir belaisviais (įgyti tam tikros patirties ir, žinoma, išgyventi smagių akimirku). Atlikdami žvalgybą dar kartą įsitikinome, kad kiekvienai operacijai reikia kruopščiai ruoštis ir nepamiršti gamtinių veiksnių – šiuo atveju žiemos. Būrio vadui vadovauti ypač trukdo drėgmė ir šaltis. Tačiau kariūnai, išnaudodami kiekvieną laisvą minutę, naudojosi instruktorių patarimais: džiovino kojines pažastyje, degino žvakutes tabletes. Bene įsimintiniausia ir daugiausia adrenalino sukėlusį pratybų dalis buvo eksfiltracija sraigtrasparniu Mi-8. Ji ir vainikavo pratybų pabaigą.

Žiemos kompleksinėse lauko pratybose dalyvavome pirmą kartą, tačiau įgijome daug naudingos patirties, susidomėję taikėme teorines žinias, įgytas modulio pradžioje, praktiškai. Tikriausiai esate girdėję posakį, kad kare planas keičiasi po pirmojo šūvio. Jį galima pritaikyti ir kariūnų pirmajai nakčiai miške po atviru dangumi. Tada visi supratome, jog, norint prisitaikyti prie atšiaurių žiemos sąlygų – šalčio, drėgmės ir sniego, – reikia itin atsakingai pasiruošti. Taip pat svarbu pažymėti, kad pratybos buvo kruopščiai suplanuotos. Tai kariūnams padėjo labiau įsijausti į būrio vado vaidmenį ir įvertinti situaciją priimant svarbius sprendimus.

Kurso vardu norėčiau padėkoti instruktoriams už įsimintiniausias pratybas, per kurias supratome, kokią įtaką patruliavimui turi žiema.

Kpt. Laurynas ČESŪNAS

Pistoletas – karininko darbo įrankis

Kiekvienas karys turi daugybę darbo įrankių, pistoletas – vienas iš jų. Ką aš vadinu darbo įrankiu? Ogi kiekvieną daiktą, kuris man padeda atlikti tam tikrą darbą ar funkciją. Seminaro tema suteikė daug peno pamąstymams, daugelis pradėjo diskutuoti, ar teisingas jo pavadinimas: juk karininkai savo darbe beveik nenaudoja pistoletų, o žemėlapis ar kompiuteris – va, čia tai tikri darbo įrankiai. Į šiuos samprotavimus stengiausi nesivelti, nes seminaro

tema buvo parinkta sąmoningai – kad kiltų diskusija. Tačiau buvo ir „tamsioji“ tokio pavadinimo pusė – seržantai ir net karininkai pamanė, kad seminaras skirtas tik karininkams, o kiti kariai nebus pageidaujami...

Seminaro dalyvių branduolį sudarė puskarininkiai ir karininkai, kurie domisi šaudymu. Daugelis iš jų savo aistrą ginklui išreiškia investuodami – išleisdami ne vieną tūkstantį litų nuosavam ginklui įsigyti, juk net standartinis GLOCK-17,

kuris yra jūsų, daug mielesnis už kurį nors kitą pistoletą iš padalinio ginklinės. Tuo labiau kad kariuomenėje nelabai kas atsižvelgia į kairiarankius šaulius. Kodėl? Ogi todėl, kad mano matyti taktiniai pistoletų dėklai skirti tik dešiniarankiams, taip pat ir GLOCK-17 pistoletai, kuriuos naudoja kariuomenė, nors yra galimybė, perkėlus dėtuves fiksatorių į kitą pusę, pritaikyti ginklą kairiarankiams.

Šio seminaro, straipsnio, taip pat ir 9 mm klubo veiklos tikslas – populiarinti

Pistoletas-karininko darbo įrankis

Deklaracija

„teisingo“ šaudymo kultūrą. Kas tas 9 mm klubas? Tai laisva valia susibūrę LKA ir kitų padalinių kariai, kuriems patinka ginklai ir šaudyti. Klubas nėra oficialus, tai tik tos pačios idėjos suvienytas karių kolektyvas. Jei jums nesvetimos šios idėjos, galite jungtis prie mūsų ir savo svari indėliu prisidėti prie šaudymo kokybės gerinimo Lietuvos kariuomenėje. Klubo nariai (gal ir per stipriai pasakyta) skaito paskaitas, veda pratybas, organizuoja šaudymus, kitais būdais keičiasi informacija.

Seminaro metu buvo daug pasakyta, parodyta ir šaudyta... Vienas iš pagrindinių tikslų buvo pristatyti metodinio leidinio „Taktinis šaudymas iš pistoleto“ temas ir turinį. Bendraujant buvo garsiai įvardyti būdai, kuriais galima pagerinti šaudymo rezultatus, ginklo naudojimo įgūdžius. Paminėsiu ir keletą priežasčių, dėl kurių ne visada tai pavyksta padaryti:

- Kariuomenėje pradėjus naudoti ginklų valdymo testus (GVT), daugelis pasuko lengviausiu keliu: kariai ne mokomi naudoti ginklą, o tik formaliai rengiami išlaikyti GVT. O kas tas GVT? Tai tik maža dalelytė visų įgūdžių ir žinių, reikalingų norint veiksmingai naudoti ginklą mūšyje.

- Metodinės literatūros apie šaudymą stygius. Vienas iš seminaro dalyvių atliko literatūros, susijusios su pistoleto sandara ir naudojimu, analizę. Išvada – nėra literatūros, kurią naudojant būtų galima išmokyti karį šaudyti iš pistoleto. O kas jus išmoks šaudyti iš pistoleto?

- Daugelis karių šaudydami užmerkia vieną akį, nors taip seniai jau nebedaroma – šaudoma žiūrint abiem akimis – dėl to padidėja matymo laukas. Št. srž. E. Kuckailis seminaro dalyviams sakė, kad šaudydamas net snaiperiniu šautuvu žiūri abiem akimis, todėl mūšio lauke įgyji pranašumą.

Seminare aktyviai dalyvavo kariūnai, kuriems šaudymo tiesas dėstė mjr. M. Stackevičius, kpt. T. Černiauskas, št. srž. E. Kuckailis, vrš. A. Šalčiūnas, vyr. srž. S. Maliauskas ir kiti dalyviai. Seminaro metu surengtas šaudymo varžybas laimėjo kpt. M. Žemaitis, kuris savo pergale tik patvirtino – pistoletas gali būti karininko darbo įrankis.

Jei neturite atsakymo į kurį nors klausimą, susijusį su šaudymu iš pistoleto ar kokio kito ginklo, galite jį pateikti mums (9 mm), o mes pasistengsime rasti atsakymą.

O gal jūs galite atsakyti į mūsų pateiktus klausimus, kad atsakymus būtų

galima išspausdinti KARIŪNE:

- Kuo skiriasi „Viverio“ stovėsena nuo modernios lygiašonės?

- Kada laikant pistoletą viena ranka traukia, o kita – stumia?

- Kodėl dėtuvių dėklas negali būti toje pačioje pusėje kaip ir pistoleto dėklas?

- Kaip reikia laikyti alkūnes šaudant modernia lygiašone stovėsena?

- Kodėl šaudant iš pistoleto pradaužos taikinyje būna ties 7 val.?

- Kuo skiriasi taktinis dėtuvių keitimas nuo greito?

- Kokį vaizdą besitaikantis šaulys turėtų fokusuoti (aiškiai matyti): taikiklį, kryptuką, taikinį ar juos visus?

Ačiū visiems!!!

Vyčio Kryžiaus ordino kavalierius
ats. jūrų kpt., prof. dr. Eugenijus NAZELSKIS,

ats. plk. Jurgis NORGĖLA

Dimisijos pulkininką Stasį Knezį prisimenant

Viešai prisiminti šį vidutinio ūgio ir vidutinio kūno sudėjimo žmogų, paviršutiniškai žiūrint, iš daugelio kiekvieną dieną mus supančių žmonių išsiskyrusį nebent ne pagal metus pražilusiais plaukais ir ūsais, kariška laikysena, pasitempimu, ir tuo pat metu prabilti apie jį kaip apie ryškia, spalvingą asmenybę paskatino dvi pagrindinės priežastys.

Pirmoji – tai, kad pulkininkas paliko ženklų pėdsaką atkuriant Lietuvos kariuomenę. Su jo vardu susiję daug svarbių Lietuvos Respublikos krašto ap-

saugos sistemos, Lietuvos kariuomenės ir valstybės atkūrimo akimirkų. Dauge- liu atvejų Stasys Knezys buvo ir aktyvus reikšmingų valstybės raidos pokyčių dalyvis. Ir juo tapo neatsitiktinai. To meto krašto apsaugos ir šalies vadovybė patikėdavo jam svarbias užduotis, kurioms atlikti, jos įsitikinimu, šis karininkas dėl tarnybinės patirties, žinių, gebėjimų, asmeninių savybių tuomet tiko geriausiai. Vadovai žinojo, kad pulkininkas S. Knezys, vykdydamas pavestą užduotį, atiduos visas savo jėgas ir kad ji bus at-

likta laiku ir gerai. Tad ši asmenybė ir šių dienų kariams daugeliu požiūrių išliko sektinas pavyzdys.

Antroji priežastis – tai, kad staigi, nelaukta mirtis nutraukė daug karininko pradėtų darbų, peržengusių jo tarnybinį ir funkcinį pareigų ribas. Daugelis jų buvo daromi S. Knezio asmenine iniciatyva, dėl įsitikinimo jų reikalingumu, tačiau šie sumanymai iki šiol neprarado savo aktualumo, išliekamosios vertės ir turėtų būti tęsiami...

IŠ PIRMŲ LŪPŲ

Krn. Jonas AVERKA

➔ Jūsų credo

Jo neturiu, bet stengiuosi gyventi sąžiningai

➔ Kas Jums padarė pačią didžiausią įtaką?

Tėvai

➔ Jeigu galėtumėte keliauti *laiko mašina*, kokį mūšį / karinę operaciją norėtumėte pamatyti?

Norėčiau grįžti į Lietuvos partizaninio karo laikotarpį

➔ Ką pasikviestumėte į negyvenamą salą?

Gerą draugiją

➔ Jeigu nebūtume tapę kariūnu

Būčiau PKT karys

➔ Jūsų mėgstamiausias tarptautinis žodis

Neturiu tokio. Gal „after two years ago“? Žudanti frazė iš anglų kalbos paskaitų. Kam reikia, tas supras :)

➔ Jei rašytumėte Žmogaus garbės kodeksą, kurie reikalavimai būtų esminiai?

Pirmiausia – visur ir visada išlikti žmogumi, nesvarbu, koks metas ir aplinkybės būtų

➔ Kada supratote, kad norite būti ne kas kitas, o karininkas?

10 klasėje

➔ Ar kada esate susimąstęs, kaip galima įveikti baimes?

Esu

➔ Išvardykite du lietuviškus filmus, kuriuos verta pamatyti?

„Tadas Blinda“ ir visiškai naujas darbas – „Valentinas vienas“

➔ Ką įdomaus pastaruoju metu apie save sužinojote, pastebėjote?

Žilų plaukų :) Įdomu, gal jau senti pradėjau?..

➔ Ko niekada nesutiktumėte padaryti?

Išduoti Lietuvos

➔ „Pasaulyje yra tik dvi jėgos: kardas ir kovos dvasia, ir anksčiau ar vėliau kardas bus nugalėtas kovos dvasios“. Ar tikrai?

Tikrai. Ir ne bus, o buvo! Puikiausias pavyzdys – mūsų nepriklausomybės atkūrimas

➔ Kurio lietuvių rašytojo / poeto kūryba Jums patinka?

Pauliaus Širvio ir Maironio poezija, nes ją galima dainuoti

➔ Koks metų laikas yra Jūsų mėgstamiausias?

Pavasaris

➔ Kaip mėgaujate pavasariu?

Būtinai randu laiko stebėti, kaip bunda gamta

➔ Kokios muzikos klausotės?

Įvairios, tačiau ypač patinka akordeono muzika ir Vytauto Kernagio dainos

➔ Skanėstas, kuriam negalite atsispirti

Ilgas ir nelengvas kelias į Lietuvos kariuomenę

S. Knezys gimė 1948 m. lapkričio 20 d. Margavonėse, Antazavės valsčiuje, Zarasų apskrityje. 1966 m. baigęs Zarasų vidurinę mokyklą, jis savo gyvenimą susiejo su karo tarnyba.

Kas lėmė tokį jo pašaukimą ir profesijos pasirinkimą, šiandien jau sunku pasakyti. Tačiau draugams Stasys dažnai minėdavo, kad jaunystėje labai domėjosi matematika ir technika. Būdamas geras mokinys ir gabus matematikas, jis turėjo plačias pasirinkimo galimybes baigęs vidurinę mokyklą tęsti studijas siekdamas inžinieriaus diplomo. Tačiau tėvai gyveno kukliai, tad sūnui nesinorėjo jiems tapti papildoma našta. Be to, atsitiko įvykis, kuris lemtingai paveikė tolesnį jo gyvenimą. Kartą S. Knezį pasikvietė rajono karinio komisariato atstovas ir pasiūlė mokslus tęsti aukštojoje karo mokykloje. Šis pasiūlymas abiturientui buvo nelauktas ir labai netikėtas. Jis nežinojo, kad tais laikais svarbus karinių komisariatų darbo rodiklis buvo jaunų žmonių, kuriuos jie sugebėdavo buvusiose Sovietų Sąjungos respublikose atrinkti ir nukreipti į karines mokymo įstaigas, skaičius.

Po ilgų svarstymų ir kelių pokalbių su komisariato darbuotojais S. Knezys nusprendė pamėginti įstoti į aukštąją karo mokyklą. Tais laikais konkursai į karines mokymo įstaigas buvo dideli, o fiziniam pasirengimui ir sveikatos būklei keliami reikalavimai – aukšti, tačiau vaikas pasitikėjo savo žiniomis ir jėgomis.

S. Knezys pageidavo mokytis tuometėje Vilniaus radijo elektronikos zėnininėje karo mokykloje, nes norėjo likti arčiau gimtųjų namų, bet jam buvo paaiškinta, kad tokių galimybių nėra. Taip jis atsidūrė Pskovo srityje, Opočkos zėnininėje raketinėje karo mokykloje. Ją

sėkmingai baigė 1969 m. Po to tarnavo eidamas įvairias pareigas priešlėktuvinės gynybos daliniuose.

Būdamas 32 metų 1980 m. baigė Priešlėktuvinės gynybos vadų karo akademią Kalinine ir iki 1985 m. tarnavo Buriatijoje, buvo netoli Ulan–Udė miesto dislokuoto priešlėktuvinės gynybos pulko štabo viršininkas.

Analitiniai ir matematiniai karininko gebėjimai, jo žinios ir patirtis, puikios asmeninės savybės – darbštumas, pareigingumas, atkaklumas, kruopštumas, nuoseklumas darbe – neliko vadovybės nepastebėtos. Netrukus jam buvo pasiūlyta tarnybą tęsti karo mokslų tyrimų institute Pamaskvėje. Ten S. Knezys tarnavo nuo 1985 iki 1991 m.

Nuo pat pirmųjų tarnybos institute dienų jis iš karto pasinėrė į mokslinį tiriamąjį darbą. Turėdamas nemenką praktinės veiklos patirtį, būdamas puikus matematikas, jis per trejus metus atliko daug tyrimų ir eksperimentų ir jų pagrindu parengė disertaciją. Sėkmingai 1988 m. ją apgynusiam S. Kneziui buvo suteiktas karybos mokslų kandidato laipsnis, plačiai atvėręs mokslinės ir tarptautinės karjeros perspektyvas.

Kaip tik tuo metu buvusioje Sovietų Sąjungoje prasidėjo politinių pokyčių

Ledai ir šokoladas :)

➔ Trys juokingiausi žmonės Lietuvoje

Pažįstu du. Tai Vytautas Šapranauskas ir Rolandas Kazlas. Jie – tikri savo srities profesionalai ir moka prajuokinti. Ne pajuokos objektai

➔ Kaip manote, koks LKA įvaizdis visuomenėje?

Geras ir nuolat gerėja

➔ Kaip pagražintumėte Lietuvą?

Atstatyčiau visas senąsias istorines Lietuvos pilies ir tvirtoves (kas iš tikrųjų po truputį ir yra daroma)

➔ Kokį gerą neseniai matytą filmą galite rekomenduoti?

Vokiečių pastatyta „Das experiment“. Galima rasti atitikmenų prisiminus kariūnų vadų ir pavaldinių bendravimo problemas ir kodėl (ar kaip) jos atsiranda

➔ Kokias tris ekstremalaus sporto rūšis norėtumėte išbandyti?

Susirungti karinėje trikovėje su dėst. M. Leškiu. :) Būtų ekstremalu

➔ Kas svarbiausia – gerai atrodyti ar patogiai jaustis?

Patogiai jaustis

➔ Ką dabar skaitote?

Vytauto Bulvičiaus „Valstybės karinis rengimas“

➔ Kokie, Jūsų akimis, yra Lietuvos jaunimo privalumai ir trūkumai?

Privalumai – žinių siekis ir jaunatviškas maksimalizmas, trūkumai – polinkis ieškoti lengviausio kelio ir bėgti ten, kur neva geriau

➔ Ką Jums reiškia laisvė?

Galimybės

➔ Ankstyviausi vaikystės prisiminimai...

Kai savo jaunesnę sesę išpailiau flomasteriais:

➔ Kuo norėtote tapti būdamas penkiolikos?

Pilnamečiu

➔ Užbaikite sakinį: „Mane išveda iš pusiausvyros...“

Kai nėra laiko pavalgyti

➔ Šventė, kurios labiausiai laukiate

Kalėdos

➔ Užgaida, kurią sau leisite šią vasarą

Pabėgti nuo visko

➔ Kai ko nors nežinote

Iškart išsiaiškiniu

➔ Dabarties asmenybė, kuria žavitės

Turiu ištis daug sektinų pavyzdžių, iš kurių stengiuosi paimti tai, kas geriausia. Sunku būtų išskirti vieną

➔ Kada paskutinį kartą verkėte iš juoko?

Per lauko pratybas

➔ Neįsivaizduojate dienos be...

Puodelio arbatos arba kavos

➔ Ko Jums trūksta Akademijoje?

Laiko

➔ Daugelis galvoja, kad Jūs

Aš irgi galvoju, kad jie galvoja!

➔ Lietuvos vieta, kurią patartumėte aplankyti

Nuostabioji Dzūkija

➔ Mėgstamiausia vieta Akademijoje

Mano kambarys

➔ Trimis žodžiais apibūdinkite kariūną

Jaunas, perspektyvus, patriotas

➔ Knyga, kurią patartumėte perskaityti draugams

A. Ramanausko–Vanago „Daugel krito sūnų“

➔ Įvaizduokite, kad Jūs – Karo akademijos viršininkas. Pirmasis Jūsų įsakymas „Dėl kareivinių režimo reformos Kariūnų batalione“

metas. Lietuva atsidadė šiuo įvykių epicentre, ir S. Knezys nepanoro likti svarbių permainų nuošalėje. Jis įdėjo daug pastangų, kad būtų išleistas į atsargą ir galėtų grįžti į Lietuvą, nors tuometė jo vadovybė labai pageidavo, kad jaunas, perspektyvus mokslininkas, kompetentingas specialistas tęstų mokslinį darbą institute, dėstytų karo akademijoje arba tarnautų priešlėktuvinės gynybos aukščiausio lygio štabe. Jo vadai ir viršininkai puikiai suprato, kad tokio lygio specialistui parengti reikia ne vieno metų. Tačiau S. Knezys atsisakė visų vadovybės pasiūlymų ir atkakliai siekė grįžti į Lietuvą, nors čia po daugelio metų jo ir jo šeimos narių laukė tik nežinia.

Tarnyba Lietuvos kariuomenėje

Išleistas į atsargą 1991 m. S. Knezys su žmona ir dviem vaikais grįžo gyventi į Lietuvą ir 1992 m. pradžioje įsitraukė į krašto apsaugos sistemos atkūrimo procesą. Karo tarnybą Lietuvos kariuomenėje jis pradėjo Krašto apsaugos ministerijos Jungtinio štabo Operatyvinės valdybos viršinininku.

Pulkininko vidinis susikaupimas, inteligentiškumas, gebėjimas trumpai ir aiškiai pristatyti skirtų užduočių rezultatus ir skirti pavaldiniams konkrečias užduotis išskyrė jį iš daugelio vyresniųjų karininkų. S. Knezio karo tarnybos patirtis, gilios profesinės žinios, organizaciniai gebėjimai suburti kolektyvą iškel-

tam tikslui pasiekti neliko nepastebėti tuometės ministerijos vadovybės. Jis greitai buvo paskirtas į Jungtinio štabo viršinininko pareigas.

Jungtinio štabo viršinininkui ir jo vadovaujama kolektyvui teko spręsti labai daug įvairių, neretai netgi skirtingų pagal savo prigimtį uždavinių. Tuo metu vyko krašto apsaugos sistemos ir kariuomenės struktūros kūrimas, pamatinių dalinių kovinio panaudojimo ir kovinio rengimo norminių aktų, karinių dalinių kasdienę veiklą reglamentuojančių statutų projektų rengimas, jų veiklos organizavimas ir kontrolė. Tačiau kartu reikėjo spręsti ir kitokio pobūdžio uždavinius. Teko atkurti arba iš naujo kurti lietuvišką karinę terminiją, gilintis į tarpukario Lietuvos kariuomenės sukauptą patirtį, tradicijas, siekiant jas atgaivinti naujomis sąlygomis. Ir šiose veiklos srityse štabo viršinininkas buvo sektinas pavyzdys ne tik jaunimui, bet ir patyrusiems, tačiau neturintiems tokios štabo darbo organizavimo ir karo tarnybos patirties karininkams.

Pažymėtina, kad tuo metu štabo karininkams ypač imponavo asmeninė pulkininko S. Knezio kompetencija, išsiugdyta aukšta štabo darbo kultūra, gebėjimas atlikti įvairiapusę susiklosčiusios padėties analizę. Jis mokėjo labai glaustai, keliomis schemomis ir keliais sakiniais atskleisti problemos esmę, iškelti ir suformuluoti užduotis, perteikti auditorijai problemos sprendimo būdus. Daugelis štabe tarnavusių karininkų iki šiol prisimena ir ne kartą viešai yra sakę,

kad jie tiesiog mokėsi iš S. Knezio, kaip rašyti ir rengti įvairaus pobūdžio dokumentų projektus.

Turėdamas analitinio darbo patirties, gerai išlavintus profesinius gebėjimus, iš prigimties aštrų protą, jis tuoj pat pastebėdavo parengtų dokumentų projektų spragas. Nors ir daug metų gyvenęs ne Lietuvoje, S. Knezys stebėtinai gerai mokėjo lietuvių kalbą, puikiai išmanė jos gramatiką, sintaksę, stilistiką. Tad jam neretai tekdavo taisyti rengiamų dokumentų projektus, netgi dirbti redaktoriaus darbą. Tačiau taip S. Knezys savo asmeniniu pavyzdžiu ugdė ir mokė štabo karininkus. Kad ir koks milžiniškas buvo dokumentacijos srautas, praktiškai nė vienas dokumentas nepraslysdavo neperėjęs štabo viršinininko „filtro“. Neretai karininkai, išėję iš jo kabineto po projekto pristatymo, sakydavo: „Mūsų vadas labai kuklus žmogus. Jis vėl dokumento rengėjo nuopelnus įvertino kukliai – visą jį išmargino taisydamas.“ Tačiau ir šie pataisymai rodė štabo karininko aukštą darbo kultūrą. Kita vertus, S. Knezio braižas buvo labai gražus: rašysena – glausta, aiškiai įskaitoma ir visiems suprantama, todėl ir dokumentų projektų pataisymai visada buvo aiškūs. Aplinkiniams dažnai keldavo susižavėjimą ir tai, kaip pulkininkas dirbdavo su žemėlapiais. Jis sugebėdavo juos taip greitai ir gražiai apipavidalinti, jog atrodydavo, kad tai padarė profesionalus braižytojas ar dailininkas.

Organizuojant štabo veiklą atskleidė ir dar vienas svarbus S. Knezio aukštą profesinę ir vidinę kultūrą

liudijantis asmenybės bruožas – nebuvo atvejo, kad jis būtų sau leidęs kalbėti su pavaldiniais pakeltu balsu. Pulkininkas mokėjo gerbti žmogaus orumą, turėjo begalinę kantrybę aiškindamas padarytas klaidas ir jų priežastis. Apskritai S. Knezio išskirtinis bruožas – gebėjimas sutarti tiek su viršininkais, tiek su pavaldiniais ir kartu išlikti reikiam, išsaugoti darnius tarnybinius santykius. Kaukšėjimas batų kulnimis, daužymas kumščiu į stalą ar pakeltas balsas ir S. Knezio asmenybė buvo nesuderinami dalykai, kaip neatsiejama nuo jo, užkietėjusio rūkaliaus, buvo cigaretė. Tik cigaretės ir tabako dūmas išduodavo, kada jis pradėdavo jaudintis ar nervintis. Tokiais atvejais pulkininkas prašydavo padaryti pertraukėlę – tada išeidavo, užtraukdavo dūmą, nusiramindavo ir vėl grįždavo į įprastines darbo vėžes.

Jaunesnieji karininkai nuolat jautė vyresniojo kolegos – štabo viršininko – tėvišką rūpestį ne tik bendraudami pavaldinių tarnybos klausimais. Jie visada galėjo sulaukti vertingo gyvenimiško patarimo ar kitokios praktinės paramos, pagalbos. Būtent štabo viršininko pastangomis Jungtiniame štabe buvo sukurta palanki darbo ir draugiška vidaus atmosfera, kas leido laiku ir puikiai atlikti net labai sudėtingas užduotis.

Tačiau politiniai įvykiai klostėsi taip, kad šiam karininkui daugelį darbų teko atidėti į šalį, nes jam buvo patikėtas ypač svarbus uždavinys – aktyviai dalyvauti svetimos kariuomenės išvedimo iš Lietuvos procese.

Svetimos kariuomenės išvedimas iš Lietuvos

Siekiant apginti atsikūrusios valstybės nepriklausomybę, vienas iš svarbiausių valstybinių uždavinių buvo svetimos kariuomenės išvedimas iš jos teritorijos, nes bet kurio metu ši brutali karinė jėga galėjo būti panaudota prieš taikius Lietuvos gyventojus, bandant išsaugoti jau byrančią sovietinę imperiją. Tad svetimos kariuomenės išvedimas tapo

1994 m. Karo akademijos absolventų išleistuvės iš kairės: Prancūzijos, Lenkijos karo atašė, plk. B. Vizbaras, Latvijos karo atašė, mons. A. Svarinskas, gen. J. Andriškevičius, plk. G. Pulokas, j. kpt. E. Nezelksis, A. Butkevičius, V. Landsbergis, birutičių atstovė, plk. S. Knezys

valstybės prioritetu ir dvišalių tarpvalstybinių susitarimų objektu. Vykstant deryboms, Vilniuje vykusiame Rusijos Federacijos kariuomenės išvedimo ekspertų susitikime 1992 m. balandžio 23–24 d. į Lietuvos delegacijos sudėtį buvo įtrauktas ir pulkininkas S. Knezys.

Sparčiai plėtojantis politiniam dialogui dėl svetimos kariuomenės išvedimo iš Lietuvos teritorijos, krašto apsaugos ministro A. Butkevičiaus įsakymu jis 1992 m. rugpjūčio 20 d. buvo paskirtas KAM įgaliotuoju atstovu Rusijos kariuomenės išvedimo iš Lietuvos klausimais. S. Knezui buvo pavesta iki rugpjūčio 30 d. parengti ir pateikti tvirtinti priemonių planą dėl Rusijos kariuomenės išvedimo. Tų pačių metų rugsėjo 21 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimu pulkininkas buvo paskirtas Lietuvos Respublikos įgaliotiniu. Taip prasidėjo nelengvas ir labai atsakingas darbas, kurį organizuoti ir koordinuoti buvo patikėta pulkininkui S. Knezui.

Būtina pažymėti, kad darbas, susijęs su Rusijos kariuomenės išvedimu, buvo labai sudėtingas, nes Rusijos vadovybė nekreipė jokio dėmesio į Lietuvos Vyriausybės prašymus pateikti reikiamą karinių dalinių išvedimo grafikui sudaryti informaciją: kiek Lietuvoje ir kokių yra Rusijos kariuomenės dalinių, kokios jų dislokacijos vietos, kokia juose laikoma ginkluotė ir technika. Todėl, reaguojant į susiklosčiusią situaciją, krašto apsaugos ministro įsakymu jau rugpjūčio 28 d. Jungtiniame štabe buvo įsteigtas specialus padalinys – Rusijos kariuomenės išvedimo skyrius (4 ar 5 etatai), kuris iš įvairių šaltinių turėjo rinkti, kaupiti ir analizuoti duomenis apie Lietuvoje dislokuotus Rusijos Federacijos kariuomenės dalinius, juose laikomą ginkluotę ir kovos techniką.

Sukaukęs visus reikiamus duomenis, žinodamas šių karinių vienetų struktūrą ir vežimo normatyvus, šis skyrius per trumpą laiką parengė išsamų dalinių išvedimo grafiką, kuriame buvo numatytos žmonių įlaipinimo ir technikos krovimo aikštelės, krovinių kiekis ir įvairių tipų vagonų poreikis, atsižvelgiant į karo technikos vežimo saugos reikalavimus ir technines Lietuvos geležinkelio galimybes. Tokiu būdu šis grafikas Lietuvos derybininkams tapo įrankiu atremiant oponentų argumentus dėl Rusijos kariuomenės techninių išvedimo galimybių ir tam reikalingo laiko trūkumo.

Būtina priminti, kad 1992 m. sausio 1 d., tuometės Šiaurės Vakarų karinės

grupuotės duomenimis, Lietuvoje buvo dislokuotos 5 divizijos ir 295 atskiri koviniai ir juos aptarnaujantys daliniai, kuriuose tarnavo apie 34,6 tūkst. karių. Karinėje grupuotėje buvo apie 1000 tankų, 1900 įvairių tipų šarvuočių ir 180 orlaivių. Sovietiniai kariniai daliniai Lietuvoje užėmė 68 tūkst. hektarų, kas sudarė 1,2 % jos teritorijos.

Tačiau prasidėjusį procesą trikdė šalių derybininkų delegacijų dėl Rusijos kariuomenės išvedimo ir susitarimo pasirašymo nesutarimai, kurie buvo sprendžiami aukščiausiu politiniu lygiu. Lietuvai nesutikus su Rusijoje parafuotos sutarties redakcija, iš kurios daugelis Lietuvos keliamų klausimų buvo paprasčiausiai išimti, Rusija ėmėsi politinio spaudimo.

Šiuo metu išleista jau ne viena knyga, kurioje aprašytas šis Lietuvos nepriklausomybę įtvirtinęs procesas. Deja, nė vienoje jų išsamiai neišanalizuotas ir atitinkamai neįvertintas krašto apsaugos sistemos ir Lietuvos kariuomenės karinių dalinių indėlis išvedant iš Lietuvos teritorijos Rusijos Federacijos kariuomenės dalinius. Tačiau, be abejo, pulkininko S. Knezio įnašas organizuojant šį labai sudėtingą ir atsakingą darbą yra milžiniškas – jam teko ne tik vadovauti Jungtiniame štabui, bet ir tiesiogiai dalyvauti valstybinės derybų delegacijos darbe, susitikinėti su Rusijos Federacijos karinių dalinių vadovybe, dirbti su Rusijos gynybos ministerijos į Lietuvą atsiųstais ekspertais.

Nors būta įvairių organizacinių, techninių ir kitų nesklaidumų, nors trūko išteklių, nes Lietuvos Vyriausybė papildomų lėšų Rusijos kariuomenės išvedimui organizuoti neskyrė, užduotis buvo atlikta sėkmingai – 1993 m. rugpjūčio 31 d. Lietuvą paliko paskutinis svetimos kariuomenės ešelonas, kuriuo išvyko paskutiniai 108-ojo oro desanto pulko kariai su savo manta. Svetimos kariuomenės išvedimas įvyko sklandžiai, be žmonių aukų, techninių avarių.

Išvedus Rusijos Federacijos karinius dalinius iš Lietuvos Respublikos teritorijos, valstybė aukštai įvertino plk. Stasio Knezio indėlį. Jis už šios užduoties įvykdymą buvo apdovanotas Vyčio Kryžiaus ordino Riterio kryžiumi ir Rusijos kariuomenės išvedimo atminimo ženklui.

Lietuvos Respublikos
Prezidentė Dalia
Grybauskaitė lankėsi
Generolo Jono Žemaičio
Lietuvos karo akademijoje,
kur susitiko su kariūnais.
Šalies vadovė su būsimais
karininkais diskutavo apie
iššūkius pasaulio ir šalies
saugumui, lyderystę,
aptarė narystės NATO
pasiekimus.

Dž. G. Barysaitės nuotrauka

AKADEMIJOS PULSAS | APDOVANOTI | SVEIKINAME

LIETUVOS VALSTYBĖS ATKŪRIMO DIENOS PROGA

kpt. **Dmitrij SIDENICA** – Lietuvos Respublikos krašto
apsaugos ministro padėka

mjr. **Vaidas STANKEVIČIUS** – Lietuvos kariuomenės
vado padėka

Karl-Dieter ERKES – Lietuvos kariuomenės vado
padėka

Aurelija ŠIMKUTĖ-ZATURSKIENĖ – Lietuvos kariuo-
menės vado padėka

Už profesionalų, sąžiningą, iniciatyvų pareigų atliki-
mą ir tarnybos vykdymą

Akademijos viršininko padėka –

mjr. **Marius DABKEVIČIUS,**

kpt. **Paulius ČIŽAUSKAS,**

kpt. **Darius NARIJAUSKAS,**

vyr. srž. **Marytė GASAITIENĖ,**

srž. **Elena VAINIKIČIENĖ**

Už iniciatyvą ir inovatyvių sprendimų siūlymus pra-
dedant doktorantūros studijas Generolo Jono Že-
maičio Lietuvos karo akademijoje

leva **NAGEVIČIŪTĖ** – Akademijos viršininko padėka

Už ilgalaikį, iniciatyvų ir nuoširdų darbą

Akademijos viršininko padėka –

Rita LUKĖNIENĖ,

Renata OLEŠKEVIČ,

Natalija SOLOVJOVA

Už pasiektus geriausius rezultatus Jaunesniųjų kari-
ninkų vadų mokymuose

j. eil. **Jovydas DUMARKAS** – Akademijos viršininko
padėka

Už Akademijos vardo garsinimą ir teigiamo įvaizdžio
formavimą dalyvaujant pilietiniame jaunimo pro-
jekte „Misija Sibiras“

krn. **Matas RADVILAVIČIUS** – Akademijos viršininko
padėka

Už sumanumą, iniciatyvumą ir nepriekaištingą
pareigų atlikimą

Akademijos viršininko padėka –

krn. **Tomas KVIETKAUSKAS,**

krn. **Mindaugas NASUTAVIČIUS,**

krn. **Arnoldas STASIŪNAS,**

krn. **Svetlana ŽALYTĖ**

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ATKŪRIMO DIENOS PROGA

mjr. **Giedrius DVILAITIS** – Lietuvos Respublikos krašto
apsaugos ministro vardine dovana

kpt. **Tomas BLINSTRUBAS** – Lietuvos Respublikos kraš-
to apsaugos ministro padėka

mjr. **Virginijus JONUŠKA** – Lietuvos kariuomenės vado
padėka

vyr. srž. **Juratė PRANCKUVIENĖ** – Lietuvos kariuome-
nės vado padėka

št. srž. **Gediminas ULBINAS** – Lietuvos kariuomenės
medaliu „Už nuopelnus“

Už ypatingą indėlį užtikrinant sėkmingą Vadų ir
jaunesniųjų štabo karininkų kursų veiklą, sąžiningą
pareigų atlikimą ir parodytą iniciatyvą

Akademijos viršininko padėka –

kpt. **Nerijus JAKAITIS,**

kpt. **Vadimas JERIOMINAS,**

kpt. **Ernestas JOCIUNSKAS**

Už sąžiningą, kruopštų ir nepriekaištingą darbą

Akademijos viršininko padėka –

Julija GORELIK,

Inga JELKINIENĖ,

Rima NAZELSKIENĖ

Tokie susitikimai su žymiais Lietuvos žmonėmis organizuojami pagal kariūnų Lyderio ugdymo programą. Lyderio ugdymas yra sudedamoji Lietuvos karo akademijos mokymo programos dalis. Jos tikslas – padėti kariūnams lavinti asmenines savybes, ugdyti lyderį, gebantį savarankiškai vadovauti kitiems kariams, motyvuoti kariūnus aktyviai veikti tėvynės labui.

Šiuose susitikimuose atvykę svečiai dalijasi savo patirtimi, asmeninėmis įžvalgomis apie dabartinius Lietuvos, kariuomenės iššūkius, problemas, diskutuoja su kariūnais aktualiais valstybės ir visuomenės gyvenimo klausimais.

Plačiau apie šalies vadovės vizitą Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijoje skaitykite kitame KARIŪNO numeryje.

AKADEMIJOS PULSAS | SUTEIKTI LAIPSNIAI | PASKIRTI Į PAREIGAS

Laimėjus Lietuvos šimtalangių šaškių moterų čempionate ir tapus Lietuvos čempione

Laima ADLYTĖ – Akademijos viršininko padėka

Už Akademijos vardo garsinimą iškovojus I vietą KAM organizuotose varžybose „Geriausiam oro taktininkui sukurti“

krn. Ugnius RAGAUSKAS – Akademijos viršininko padėka

Už pavyzdinę, uolia ir sąžiningą tarnybą ir iniciatyvą vykdant pavestas užduotis

Akademijos viršininko padėka –
krn. Žygimantas UTKUS,
krn. Arnas ŽELNYS

Už sąžiningą, kruopštų ir nepriekaištingą darbą

Violeta PUPEIKIENĖ – Akademijos viršininko vardine dovana

SVEIKINIMAI

2013 m. vasario 21–24 d. vyko Lietuvos šimtalangių šaškių čempionatas. Šeštą kartą Lietuvos čempione tapo tarptautinė šimtalangių šaškių sporto meistrė Akademijos Redakcinio skyriaus dizainerė Laima Adlytė. Lietuvos čempionė iškovojo teisę atstovauti Lietuvai Pasaulio šimtalangių šaškių čempionate Mongolijoje. Svariausias jos laimėjimas – 2001 m. Pasaulio moterų šimtalangių šaškių čempionate iškovotas bronzos medalis.

KARIŪNO žurnalo redakcinė kolegija

PASKIRTI Į PAREIGAS

2013-02-19
plk. ltn. Darius BARANAUSKAS
paskirtas į Štabo viršininko pareigas.

2013-03-04
vyr. ltn. Jurgis NORVAIŠA
paskirtas į Kariūnų bataliono I kariūnų kuopos vado pareigas.

Krn. Martynas ŽUKOVAS

Į Kariūnų tarybą (KT) pirmakursiai delegavo du savo atstovus: krn. Tautvydą Jaškūną ir krn. Igną Stankų.

Vasario 14 d. kariūnai surengė nuotaikingą Valentino – įsimylėlių – dieną.

Vasario pabaigoje KT nariai susitiko su Akademijos viršininku plk. Eugenijumi Vosyliumi. Susitikimo metu buvo keliami aktualūs kariūnams studijų ir vidaus tvarkos klausimai.

Kovo 8-ąją kariūnai pasveikino Akademijoje dirbančias ir tarnaujančias moteris ir merginas.

Kovo 11-osios išvakarėse jie organizavo išskirtinį renginį ant Stalo kalno – vakarą prie laužų. Kasmet jis vis daugiau sutraukia žmonių ir tampa tradicinis.

KT nariai susitiko su Kariūnų garbės teismo nariais. Pokalbio metu pabrėžta, kad nemažai kariūnų dėl kasdienės rutinos, tarpusavio nesutarimų, baimės priimti atsakomybę nusižengia Garbės kodekso nuostatomis, bet padėtis pasikeistų, jei visų lygių vadai ir čia rodytų asmeninį pavyzdį.

Kariūnai parengė ir įgyvendino projektą „Pabūk kariūnu“. Jo metu dėstytojai galėjo susipažinti su kariūnų dienotvarkė ir veikla, pagyventi Kariūnų batalione, išmokti ardyti ginklų ir žygiuoti.

Vyko III kurso kariūnų ir Vilniaus universiteto Ekonomikos fakulteto studentų mainai. Juose dalyvaujantys kariūnai savaitę galėjo lankyti paskaitas Vilniaus universitete – pasijusti papras-tais studentais.

Kovo pradžioje KT organizavo projektą „Tėvynės gynėjas 2013“, kuriame dalyvauti buvo pakviesti įvairių Lietuvos universitetų studentai, kad galėtų išbandyti save avėdami kario batais, daugiau sužinoti apie Akademiją ir Lietuvos kariuomenę.

Balandžio mėn. planuojama organizuoti filmo „Laisvės trajektorijos“ stebėjamą ir diskusiją prie kavos puodelio su juo režisieriumi Jonu Ohmanu.

Akademija dalyvauja projekte „Studentai moksleiviams, moksleiviai studentams“, kurį organizuoja Vilniaus universiteto Chemijos fakulteto studentai.

KT palaiko idėją sukurti kokardą Kariūnų bataliono kariūno beretei.

Kariūnai rengiasi dalyvauti „Europos egzamine“, kurio metu bus tikrinamos žinios apie Europos Sąjungą.

AKADEMIJOS PULSAS | BŪSIMI RENGINIAI | LKA IŠLEISTI LEIDINIAI**Balandžio 5 d.**

Strateginių tyrimų centro organizuotas teorinis-praktinis seminaras pagal MTD „Lietuvos kariuomenės raidos besikeičiančioje tarptautinio saugumo aplinkoje tyrimai“.

Balandžio 17 d.

Bibliotekos organizuotas praktinis seminaras KAS bibliotekų darbuotojams „Bibliotekos fondo sudarymas“.

Balandžio 25 d.

Karo technologijų centro organizuotas seminaras „Modernių technologijų dienos“.

Balandžio 30 d.

Karo technologijų centro surengtas seminaras „Šiuolaikinės karybos sistemų tendencijos“.

Birželio 13 d.

Inžinerinės vadybos katedros surengtas seminaras „Alternatyvių degalų naudojimas“.

Birželio 14 d.

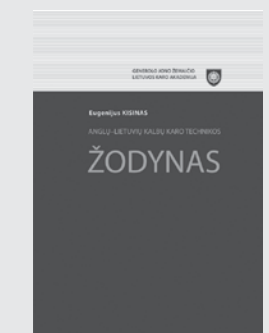
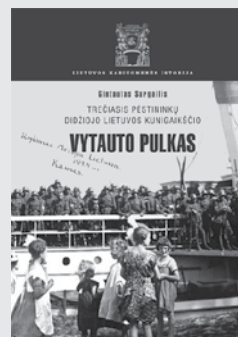
Užsienio kalbų katedros organizuotas dėstytojų metodinis seminaras „Karinės kalbos dėstymo ir testavimo atitiktumo standartizuojant užsienio kalbų mokymą pagal STANAG 6001“.

Birželio 18 d.

Užsienio kalbų instituto organizuotas dalykinis metodinis seminaras instituto dėstytojams. Remiantis pratybių stebėjimo rezultatais, seminaras skirtas anglų kalbos mokymo kokybei tobulinti.

Birželio 30 d.

Inžinerinės vadybos katedros surengtas seminaras, kuriame bus pristatyti bandomojo LKA šilumos ūkio optimizavimo projekto tyrimų rezultatai.

- 🕒 Nemylėk kitų dėstytojų, tik tą, kurio paskaitoje sėdi.
- 🕒 Neknark per paskaitą – pažadinsi būrį.
- 🕒 Nedėvėk uniformos – atrodysi kaip kariūnas.
- 🕒 Nieko nesinešk į pratybas – stuburas iškryps.
- 🕒 Nevalgyk per seminarą – pasakinėdamas paspringsi.
- 🕒 Nešmeižk dėstytojų – ateis semestro galas.
- 🕒 Draugus pažinsi atsakinėdamas.
- 🕒 Nevėluok į pratybas – geriau iš viso neik.
- 🕒 Nemiegok per paskaitas – niekas nepakels.

Misterio Koulo aksioma

Intelektu kiekis Žemėje – pastovus dydis.
Daugėja tik gyventojų.

Adlerio taisyklė

Daug maloniau kovoti dėl savo principų
nei jų laikytis.

Zapos įstatymas

Mūsų planetoje yra tik du iš tiesų universalūs
dalykai – vandenilis ir kvailumas.

Sandilendo įstatymas

Netikėtai atsiradęs laisvas laikas paprastai nueina
perniek.

Romėnų taisyklė

Niekada netrukdyk kitam, jei šis stengiasi padaryti,
tavo nuomone, neįmanomą dalyką.

Rajano įstatymas

Atspėkite ką nors trissyk iš eilės ir įgysite eksperto
reputaciją.

Longsemo ornitologinė aksioma

Sunku sklandyti su ereliais, kai dirbi su kalakutais.

PROTINGOS MINTYS

*Aš visada pasirengęs
mokyti, bet ne visada
mėgstu, kai mane moko*

Winstonas Churchillis

Paskaita Karo akademi-
joje. Majoras aiškina apie
šarvuočius:

– Maksimalus šarvuočio
kulkosvaidžio vertikalus
pakėlimo kampas yra 30
laipsnių.

– O kokių laipsnių:
Celsijaus ar Farenheito?

– klausia kariūnas iš
auditorijos.

– Farenheito.

Auditorijoje pasi-
girsta kariūnų juokas.

– Juokauju, – pasitaiso
majoras. – Aišku, kad
Celsijaus.

PROTINGOS MINTYS

*Pasaulio pabaiga – gera
proga įsitikinti, kad dar
esama protingų žmonių,
ir praleista proga at-
sikratyti kvailių*

Kęstutis Miliauskas

1939 m. rugsėjo 16 d.

KARO MOKYKLOS MARŠAS

ATS. J. LTN. KAZYS ZUPKA

PRIEŠAI PLŪSTA MŪSŲ ŽEMĖ,
VERŽIAS PER LAUKUS, MARIAS.
KRAUJAS, KARAS LAISVĘ LEMIA, —
KAS KOVON LIETUVIŲ VES?

EI, NEKLAUSKIT! — VYRAI TELKIAS
BUS VADŲ, DRĄSIŲ, JAUNŲ!
KRAŠTE, LAISVĖS ŽYGIUI KELKIS,
LAUK ŠVIESIŲ, LAISVŲ DIENŲ!

MAŽA LAIKO GINKLUI ŠVEISTI,
MAŽA MOKYTIS KARIAUT —
DANGŲ PADEGĖ PAŠVAISTĖ...
TIK NARSIAU, DRĄSIAU, VIKRIAU!

PRIEŠO PLIENAS TIRPO, LŪŽO.
TAI AUDRA, TAI MŪS KARIAI!
TAI JAUNI VADAI, KARUŽOS
UGNĮ PADEGĖ TAIP GREIT.

ŠIANDIE — LAISVĖ, ŠIANDIE — SAULĖ,
ŠIANDIE PLAČIOS EILĖS MŪS.
TEIŠGIRS PLATUS PASAULIS
MŪSŲ PERGALĖS ŠAUKSMUS!

AR MUMS PRIEŠAI RENGŲ PINKLES,
AR LAIMĖTĄ LAISVĘ MINIM —
MŪSŲ MOKSLAS, MŪSŲ GINKLAS —
LIETUVAI TĖVYNEI.

ALBUMAS

Generolas Jonas Galvydis-Bykauskas su žmona Paulina Galvydiene-Bykauskiene (apie 1918 m.)

Danutės Masiulytės-Šaltmerienės (generolo Jono Galvydžio-Bykausko sūnėno Stanislovo dukros) asmeninio fotoarchyvo nuotrauka

ISSN 2029-6045

9 772029 604002

GYVYBĖ IR MIRTIS
Krn. Sauliaus Drulios nuotrauka